Na de vloed

De vroegste geschiedenis van Europa na de Vloed

door

Bill Cooper

http://home.hetnet.nl/~genesis/

INHOUD

Hoofdstuk 1
De kennis van God bij de vroege heidense volken.
Hoofdstuk 2
Waar te beginnen
Hoofdstuk 3
Nennius en de tafel van de Europese Naties
Hoofdstuk 4
De kronieken van de vroege Britten.
Hoofdstuk 5
De geschiedenis van de vroege Britse Koningen
Hoofdstuk 6
De afstamming van de Deense en Noorse Koningen.
Hoofdstuk 7
De afstamming van de Angel-Saksische Koningen.
Hoofdstuk 8
De Afstamming van de Ierse Koningen.
Hoofdstuk 9
Oude kronieken en de ouderdom van de Aarde
Hoofdstuk 10
Dinosaurussen in Angelsaksische en andere documenten.
Hoofdstuk 11
Beowulf en de dieren in Denemarken.
HOOFDSTUK 12
CONCLUSIE

Hoofdstuk 1

De kennis van God bij de vroege heidense volken.

Om de studie van dit onderwerp in het juiste perspectief te brengen moeten wij ten eerste vaststellen dat veel van onze vooroordelen met betrekking tot de archaïsche (oude) mensheid onjuist zijn. Men veronderstelt in het algemeen, bijvoorbeeld, dat de volkeren op aarde de God van Genesis pas leerden kennen nadat zij ervan hoorden door christelijke missionarissen. Slechts na de vertaling van de Bijbel in hun eigen taal, zo dacht men, hoorden zij van de schepping en van de God van de schepping. Verder wordt verondersteld dat de vroege heidense volken geen weet konden hebben van een godheid hoger dan idolen, omdat men dacht dat het onmogelijk is kennis van de ene ware God te krijgen zonder de directe openbaring van Zijn Woord, enz. Men heeft er zelfs niet aan gedacht dat het mogelijk was dat de heidenen zich bewust waren van God en Zijn machtsmiddelen, en dat dit bewustzijn bestond sedert eeuwen zonder enige kennis van de Bijbel. Het is dus met verrassing dat wij geconfronteerd worden met een diepe kennis en waardering van een eeuwige en almachtige Schepper-God – Zijn vaderschap over de hele mensheid en Zijn oneindige attributen – in de geschriften van verschillende historici in de antieke wereld en bij de leerstellingen van de vroegste filosofen. Het is van het grootste belang dat wij kennis nemen van deze waarheid, voordat wij aan onze studie beginnen van de Volkerentafel (Gen.9) en die van de kennis bij de heidense volken van de patriarchen en gebeurtenissen die ons zo bekend zijn uit Genesis.

Zo diep was het concept en de kennis van God bij enkele heidense volken in de oude wereld, en in het bijzonder bij de Grieken en de Romeinen, dat een geschil ontstond dat eeuwenlang standhield, tussen hen die de kennis van God als Schepper geloofden, en hen die de kennis van de schepping probeerden te vernietigen door het toe te schrijven aan zuiver natuurlijke krachten. De merkwaardige overeenkomst tussen die heidense controverse en de huidige controverse tussen evolutionisten en creationisten is opmerkelijk en wij zullen die controverse bestuderen in dit hoofdstuk. Maar eerst moeten wij iets begrijpen van de diepte van het heidense filosofische concept van de ene ware God. We ontmoeten dat op plaatsen die evenver van elkaar verwijderd zijn als de wereld breed is, en in culturen die evenveel van elkaar verschillen als de klassieke Grieken en China. Bijvoorbeeld, uit de publicaties van de Taoist *Lao-tzu,* die leefde in China in de 6e eeuw v.Chr., komt de volgende diepe uitspraak met betrekking tot het bestaan en enkele attributen van God:

“Voor de tijd, en gedurende de gehele tijd, is er een zelfstandig Wezen geweest, eeuwig, oneindig, compleet, alomtegenwoordig. Buiten dit wezen, voor het begin was er niets.” (1)

Het was duidelijk dat *Lao-tzu* dit bewustzijn van een God niet uit een copie van Genesis verkreeg. Maar uit wat andere heidense filosofen van verschillende culturen over hun overtuigingen toevoegden aan die van de Chinese wijsgeer Lao-tzu (nog afgezien van al die anderen die voor hem leefden), wordt het duidelijk dat zo’n copie niet nodig was. Het lijkt erop, dat in tegenstelling tot de meeste aannames van moderne psychologen hierover, de kennis van God in feite en inderdaad is ingeboren in de menselijke ziel. Het is ingebouwd bewustzijn dat wakker wordt en geperfectioneerd met de ontvangst van Gods Woord, maar het is zeker iets dat bestaat onafhankelijk van de kennis van de Bijbel. Dat wil niet zeggen dat het in gelijke mate werd erkend of verkondigd bij de oude volken in de oude wereld. Velen ontkenden het bestaan van God net zoals nu nog steeds, want naast iedere *Lao-tzu*

die het bestaan van God verkondigde in de wereld van het oude China, was er een *Kuo-Hsiang* die het betwistte:

"Ik waag het te vragen of de schepper bestaat of niet. Als hij niet bestaat, hoe kan hij dan een schepping maken? Het maken van dingen heeft geen Heer, alles maakt zichzelf."(2)

Maar zulke uitzonderingen blijven uitzondering. Voor de ontkenning van het bestaan van de Schepper door één filosoof, moet Hij eerst uiteengezet zijn door een andere, en de vraag die ons hier bezighoudt is: waar kwam die kennis vandaan? Als het niet uit de Bijbel kwam, die onbekend was bij deze volken, waar dan vandaan? Als het niet van zendelingen kwam, mensen die er toen nog niet waren, van wie dan? Want, hoe onvolkomen de kennis van God ook was bij deze vroege heidenen, het was niettemin echt, vaak zeer diepgaand, en kan alleen gebaseerd zijn op kennis bij de vroege volken vanaf een bepaald moment in de geschiedenis. Wat dat moment was zal ons in de verdere studie duidelijk worden als we kennis maken met de families die vanuit één punt op de wereld zich verspreiden. Maar dat het diep zat en in vele opzichten inspirerend was, kan niet worden ontkend, zoals de volgende tekst uit Heliopolis in Egypte bewijst:

"Ik ben de schepper van alles dat bestaat….dat ontstond uit mijn mond. Hemel en aarde bestonden niet, noch was het kruid geschapen, noch de kruipende dingen. Ik schiep ze vanuit de oorspronkelijke afgrond vanuit een staat van niet-bestaand…" (3)

Het is niet overdreven om te zeggen dat het Egyptische concept van goddelijke schepping van het heelal zo sterk was dat het in heel Egypte alle sferen van gedachten en activiteit, politiek, opvoedkundig, filosofisch, enz. beheerste. En het is de moeite waard om op te merken dat er geen enkele aantekening is gevonden in de gigantische hoeveelheid literatuur in het oude Egypte, die suggereerde dat die visie ooit werd bestreden. Nergens in de lange geschiedenis van Egypte vinden wij dat een filosoof opstond die bereid was te beweren dat het heelal ontstond door niet-goddelijke krachten en processen. Er waren wel andere typen van ketterij en andersdenkenden, met name de farao Echnaton die probeerde heel Egypte ervan te overtuigen dat er slechts één god was in plaats van de vele die de Egyptenaren aanbaden, maar dit was nauwelijks atheïsme of een materialistisch concept dat de plaats en realiteit van de Schepper ontkende. (4) Integendeel, het was een niet succesvolle poging van Echnaton om zo goed mogelijk alle theologische schuim en puin op te ruimen dat in zijn tijd het zicht op het concept van een Schepper vertroebelde.

Merkwaardig genoeg komen wij overal in de literatuur van de oude wereld hetzelfde gebrek aan uitdaging tegen om tegen de creationistische visie in te gaan. Wij ontmoeten hetzelfde gebrek aan atheïsme of materialisme bijvoorbeeld in Mesopotamië of het vroege Israël, waar de geschriften geen enkele materialistische denker noemen noch als veroordeling noch als weerlegging, behalve misschien de enige bijbelse uitspraak dat *"de dwaas zegt in zijn hart, dat er geen God is"* (5) Dit veronderstelt natuurlijk dat er zulke dwazen waren toen deze uitspraak werd gedaan, ongeveer 1000 jaar voor Christus. Toch heeft zelfs geen schaduw van controverse ons bereikt, dat er ook maar een suggestie was dat de overheersende creationistische visie ooit was aangevallen of daarbij vraagtekens waren geplaatst in het oude Midden-Oosten, zo sterk was het geloof daarin in dat gebied. En dat opmerkelijke feit is bij mijn weten nooit bestudeerd. (6) In alle grote culturen in de

antieke wereld waarvan geschriften bestaan, was de algemene visie dat de wereld was geschapen door meestal een enkel hoger goddelijk wezen (zelfs in voornamelijk polytheïstische culturen). Opmerkelijker was, dat iedere cultuur in staat was een mening omtrent de Schepper te formuleren die niet altijd slecht was, alhoewel het bloeide temidden van een agressief en door en door slecht heidendom. Bijvoorbeeld, bij de vroege Grieken hebben wij in de Leer van de afstamming der goden (Theogonie) van Hesiodus (8ste eeuw voor Christus) een verslag van de schepping van de wereld, dat onmiskenbaar en opmerkelijk grote overeenkomst met het verslag van Genesis vertoont:

"Eerst ontstond de leegte… toen de aarde … Uit de leegte ontstond de duisternis … en uit de nacht kwam het licht en de dag…"(7)

En toch is het onmiddellijk duidelijk na het lezen van de hele Theogonie dat Hesiodus zijn informatie niet uit het boek Genesis kreeg. Dit blijkt duidelijk uit zijn visie van de Schepper. Alhoewel Hesiodus' onterende visie typisch geweest kan zijn en begrijpelijk voor iemand die in een volstrekt heidense omgeving leefde, was het geen visie die door alle heidense tijdgenoten werd gedeeld. Xenophanes, bijvoorbeeld, die twee eeuwen later dan Hesiodus leefde, hield een luchtiger visie over de Schepper erop na en in een inspirerende passage probeerde hij de theologische balans weer in evenwicht te brengen:

"Homerus en Hesiodus schreven allerlei dingen aan de goden toe die bij de mensen onbeschaamd en verwijtbaar zijn – diefstal en overspel en wederzijds bedrog..[Maar] er is één God, de grootste bij de goden en de mensen, vergelijkbaar met stervelingen noch in vorm of gedachten … Hij ziet als een geheel, Hij denkt als een geheel, Hij hoort als een geheel… Hij is altijd in dezelfde toestand, Hij verandert niet… Maar verre van slaafsheid regeert Hij over alles met Zijn Geest." (8)

Xenophanes, typerend, zou alle namen van al de Griekse goden en al hun functies die hen toegedacht werden, hebben gekend. Maar van groot belang is, en dit is echt belangrijk, dat hij geen poging deed de God te noemen of te identificeren over wie hij schreef en die hij duidelijk bewonderde. Deze God was niet Zeus of Hermes. Deze God was onuitsprekelijk, en Zijn onuitsprekelijkheid zou blijven bestaan door de hele Griekse gedachtewereld, zolang als de Griekse filosofie zelf zou bestaan. Het concept van deze onuitsprekelijke Schepper God doordrong de gedachtewereld van Plato, die probeerde Hesiodus' perverse concepten over de schepping te vervangen, door meer redelijke ideeën, ongetwijfeld gebaseerd op filosofische concepten die nog ouder waren dan die van Hesiodus en veel diepgaander:

"Laten wij daarom de reden noemen waarom de formeerder van het heelal van verandering het heelal formeerde. Hij was goed, en wat goed is heeft geen deel van afgunst in zich; en zonder afgunst te zijn, wilde Hij dat alles evenveel als Hijzelf zou zijn. Dit is een deugdelijk principe met betrekking tot het begin van de wereld van verandering zoals wij zullen ontdekken uit de wijsheid van de mensen…" (9)

Duidelijk is de echo van Genesis: *God zag dat het goed was*. We kunnen hier opmerken dat Plato dit concept overnam uit de wijsheid van de filosofen voor hem, en dat het dus geen originele gedachte van Plato was. Met de komst van Plato's verfijnde en voorzichtig beredeneerde model van de schepping samen met zijn (en Xenophanes') hogere concept van de Schepper, lijkt het alsof het klassieke Griekse model van de oorsprong voor altijd was veranderd. Nooit weer zou het terugkeren

naar de grilligheid van de vele Hesiodische goden voor een uitleg van het heelal. Het creationistische concept van de oude wereld werd onder de inspiratie van Plato en zijn leerlingen, meer wetenschappelijk en logisch gefundeerd, met zijn hechte geloof in een enige en almachtige Schepper. Maar in zijn kielzog gebeurde er iets veel ernstiger, dan de vroegere Hesiodische misvatting.

Het is ironisch dat, terwijl het filosofisch gevoede concept van de Schepper zo'n diepe verandering in het oude Griekenland onderging in de richting van een grotere waardering van Zijn natuur en attributen, vond de geboorte plaats, tegelijkertijd en in hetzelfde land, van het eerder bij de Grieken ongehoorde concept van het atheïsme. Wij weten niet hoe het atheïsme kon ontstaan in Griekenland, want zoals we eerder zagen, was het atheïsme een concept dat onbekend was zelfs bij de meest heidense volken van de oude wereld. Maar gezien het moment van ontstaan gelijktijdig met dat van het hogere concept van de Schepper, waarvan de bron – historisch gesproken – eveneens onbekend is, lijkt het erop, dat het atheïsme in het oude Griekenland gemaakt is om tegenwicht te bieden aan het bij de filosofen ontluikende concept van de enige en almachtige Godheid. Het is opmerkelijk dat geen concept van atheïsme opdook om de kleinere heidense goden van Hesiodus' filosofie te ontkennen. Maar met zijn komst zien wij het begin van de controverse door de eeuwen heen, tussen hen die in het nu redelijke gefundeerde geloof in de Schepper-God geloofden, en hen die Hem ontkenden.

Thales van Miletus (Ca 625-545 v.Chr.) wordt gewoonlijk genoemd als eerste materialistische filosoof bij de Grieken. Maar het is twijfelachtig of Thales wel een materialist was. Alles wat wij van Thales weten is afkomstig van latere schrijvers, waarvan Aristoteles de belangrijkste was, die hem eenvoudig beschreef als de 'stichter van de natuurlijke filosofie'. (10) Het is gebaseerd op deze ene opmerking van Aristoteles, dat de zaak van Thales rust. Daartegenover staan de spreuken die anderen aan Thales toeschrijven, zoals: Van de bestaande dingen, is God de oudste – want Hij is niet gemaakt... De wereld is het mooiste, want het is Gods schepping… De geest is het snelste, want hij loopt door alles heen…, enz. Al deze uitspraken zijn klassieke creationistische gevoelens.

Maar Thales had een leerling, genaamd Anaximander (ca 610 – 540 v.Chr.), en bij hem vinden we de eerste geschreven uitdaging van het creationisme door de materialistische school. We moeten wel voorzichtig zijn, te veronderstellen dat Anaximander de eerste materialistische denker is bij de Grieken, want zijn visie was niets anders dan een volledig ontwikkelde evolutionistische theorie. Uit Plutarches' geschrift lezen wij Anaximander's voorstel, "… oorspronkelijk werden mensen geboren uit dieren van verschillende soort…" (12) enzovoort, het creatieve principe, dat het heelal voortbracht werd geheel onpersoonlijk en 'natuurlijk'. Dit argument heeft een familiaire klank in onze eeuw, maar we moeten ons afvragen of zo'n volledig evolutie- model van de oorsprong gevormd kon zijn door één enkele geest en in zo'n rijpe vorm, in het bijzonder van een leerling van de creationist Thales. Of is het waarschijnlijker dat, gedurende vele jaren vóór Anaximander, er een soort materialistische uitdaging zich ontwikkelde, misschien ondergronds, bij sommige denkers in Griekenland, en dat Anaximander eenvoudigweg het stokje uit de hand van een voorganger overnam? De wetten van die tijd doen sterk vermoeden dat dat het geval was, en onze kennis van hoe het moderne concept werd gevoed en ontwikkeld door een opvolgende reeks van denkers over verschillende eeuwen heen,

vereist van ons dat wij een vergelijkbare ontwikkeling in het Griekse materialistische denken veronderstellen.

Het bewijs, zoals het is, dat in de wetten van het oude Griekenland vastlag tegen vloeken en goddeloosheid, maakt het zeker dat er vloekers en goddelozen waren om wetten tegen uit te vaardigen, en zulke wetten schreven onveranderlijk de doodstraf voor. De beroemde Socrates viel daaraan ten prooi. En Plato, die later diepgaand discussieerde hoe hij dacht dat er meer effectief tegen goddelozen maatregelen getroffen konden worden in de ideale stadstaat, (13) schildert voor ons een beeld van de dingen in zijn tijd, maar spreekt van materialisten als of zij een onwaarschijnlijk nieuw geslacht van denkers waren die pas op het toneel verschenen waren:

“Sommige mensen,denk ik, verantwoorden alle zaken die ontstaan zijn, alle zaken die nu ontstaan en alle dingen die in de toekomst nog zullen ontstaan, door hen toe te schrijven aan de natuur, de kunst of kans.”(14)

En hij gaat door, met ons te vertellen hoe deze denkers goden definiëren als ‘kunstmatige concepten’ en ‘wettelijke ficties’. Hij noemt deze trend, voor wat hij dacht dat het was, een ‘verderfelijke doctrine’ die ‘de ondergang van de jongere generatie moet zijn, zowel in de maatschappij als in de gezinnen.’ (15) Jammer genoeg noemt Plato de schuldige denkers die verantwoordelijk zijn voor deze toestand en tegen wie hij oordeelt niet. Dit versterkt wel de suggestie dat atheïsme in de oudheid algemener was verspreid in Plato’s tijd, dan de annalen uit die tijd en Plato zelf ons willen doen geloven. Maar wie zij ook waren, Plato gaf hen een zeer effectieve uitdaging met zijn prachtig verfijnd creationistisch model van de oorsprong, want wat de materialisten ook voorstelden, Plato’s model was in alle opzichten een hoger concept. Wat hem betreft, de Schepper veranderde chaos in orde omdat het zijn goede natuur en zijn genoegen was. Hij hield van orde, niet van chaos, en om die orde te handhaven was alles wat Hij maakte volgens een eeuwig en foutloos patroon. Dit is Plato’s terecht beroemde Theorie van Vormen. Maar het werkelijke belang van Plato’s oorsprongsmodel voor ons onderzoek is dat het de school van het materialisme voor de volgende vijftig jaar effectief de mond snoerde, dat wil zeggen toen Epicurus zijn eigen strijd tegen het creationisme opgaf. Aristoteles had al geprobeerd een middenweg te vinden tussen de idealist Plato en zijn materialistische tegenstanders, maar deed niets om de schaal van de filosofische uitdaging van Plato’s voorstellen te wijzigen. Epicurus vond dat hij daartegen op moest staan, hij legde zijn uitdaging neer tegen het einde van de 4de eeuw v.Chr. met een kosmologie, waarvan de effecten echoden door de komende wereld van de Romeinen gedurende vele eeuwen. Men vindt sommige elementen nog terug bij verschillende moderne filosofen.

De uitdaging van Plato’s oorsprongen-model werd door Epicurus gepareerd op elk punt, zelfs op die alledaagse zaken, die te maken hadden met de stadstaat en de jurisprudentie. Maar in het bijzonder zei Epicurus dat het onvoldoende was te beweren dat het heelal geschapen was door een God, zoals Plato deed, gebaseerd op de aanname van een goed geordende kosmos, alleen omdat de kosmos in Epicurus’ ogen niet geordend was. (16) Het was, volgens hem, geculmineerd uit een lange, misschien oneindige serie van toevalligheden die voortkwamen uit de botsingen van atomen. Maar dan, zoals de sofist altijd doet, wijzigt Epicurus zijn positie een beetje, zodat elke weerlegging vanuit het creationistische kamp er toe

leidt dat een additionele complicatie wordt toegevoegd, die vervolgens moeilijker te weerleggen is. Want ondanks zijn onbeschroomd materialisme, was Epicurus voorzichtig genoeg om het bestaan van goden te erkennen! Hij bracht ze onder in een hoekje van totale ineffectiviteit en zonder interesse voor de kosmos, maar hij vermeed een directe ontkenning van hun bestaan. Behalve het feit dat hij zich bewust moest zijn van de nog bestaande wetten tegen goddeloosheid en vloeken, wist Epicurus dat absoluut atheïsme gemakkelijk is te weerleggen door elke filosoof met een oog voor controverse, en het feit dat slechts weinigen in elke tijd echte atheïsten zijn, beloofde weinig steun voor zijn gezichtspunten. Maar als het bestaan van goden erkend wordt gelijktijdig met de ontkenning van de schepping van het heelal, dan wordt het argumenteren tegen de visie van Epicurus oneindig veel complexer, waardoor de materialist de mogelijkheid krijgt zijn positie naar believen te wijzigen. Zulke bedriegerij was geheel in het karakter van Epicurus, die bij meer dan één gelegenheid voor deze handelwijze ronduit werd bekritiseerd:

“Epicurus deed gewoonlijk hetzelfde. Bijvoorbeeld zag hij in, dat als die atomen altijd naar beneden vielen door hun eigen gewicht, dan zou hun beweging van tevoren vastgelegd worden en dan zou er geen ruimte zijn voor een eigen vrije wil in de wereld. Dus zoekend naar een weg om het determinisme te vermijden, dat Democritus over het hoofd gezien had, zei hij dat de atomen tijdens hun val een beetje dwarrelden!”(17)

De erkenning van het bestaan van goden gaf Epicurus de controle over de discussie en de mogelijkheid de termen te dicteren waaronder de controverse werd uitgevochten. Dat hoopte hij tevergeefs, want in plaats van het creationisme uit het veld te slaan, diende het Epicurisme slechts om het creationistische kamp te verenigen en zijn visie beter te definiëren. De denktraditie die ontstond om de uitdaging van het materialistische Epicurisme aan te nemen was de Stoïcijnse school, gesticht door Zeno in ongeveer 308 v.Chr.

Zoals zou blijken was het Stoïcisme in die heidense wereld een zeer effectief middel tegen het materialisme in welke vorm dan ook, en die uitdaging werd teweeggebracht door een zeer belangrijke ontwikkeling. Deze ontwikkeling begon met een veel diepergaand concept van de Schepper dan tot nu toe had geheerst in de Griekse denkwereld, ongeacht of dat nu Hesiodus of Xenophanes of zelfs Plato was. Het beginnende en licht verholen atheïsme van Epicurus’ filosofie werd nu beantwoord door de Stoïcijnen in meeslepende bewoordingen, met Chrysippus als meest overtuigende woordvoerder:

“Als er iets in de natuur is dat de menselijke geest, dat menselijke intelligentie, energie en macht niet kunnen scheppen, dan moet de Schepper van zulke zaken een wezen zijn dat boven de mens staat. Maar de hemellichamen in hun eeuwige kringlopen kunnen niet geschapen zijn door mensen. Zij zijn dus geschapen door een Wezen groter dan de mens... Alleen een arrogante dwaas zou zich inbeelden dat er niets groter was dan hijzelf. Daarom, er moet iets groter zijn dan de mens zelf. En dat iets moet God zijn.” (18)

Dit is een goed moment om even stil te staan bij de wat mysterieuze bron van deze duidelijke logica, een duidelijkheid die niet karakteristiek is voor de Griekse filosofie. Welk gedachtenproces zou hebben kunnen wegleiden van de groteske parodieën van menselijk verderf, die men ziet in het oudere Hesiodische scheppingsmodel van de Grieken van wezens die doorgingen voor ‘goden’, tot het majestueuze en

onmiskenbaar sublieme concept van een hoogste en almachtige Godheid die nu werd gedefinieerd door Chrysippus en zijn school? (19) Het christelijk geloof moest nog worden geboren en zijn invloed op het Griekse denken lag nog enkele eeuwen in de toekomst. Zou het misschien komen van de recentelijk gehelleniseerde Joden, al deden zij de orthodoxen in hun geloof gruwen door het Judaïsme te mengen met Griekse filosofie? Een praktijk die onopzettelijk met zich een inherente kennis van de God van Genesis in het Griekse kamp bracht, in een soort theologisch Trojaans paard? Het antwoord is nee, want alhoewel men nauwelijks kan beweren dat het joodse filosofische gedachtengoed minder complex en sofistisch was dan dat van de Grieken, zijn er ook sterke historische en chronologische argumenten om een joodse invloed in de sfeer van de Griekse filosofie op dit moment van de geschiedenis te ontkennen.

De Grieken maakten voor het eerst contact met het Jodendom in het jaar 587 v. Chr. toen de Griekse huurlingen in het leger van Nebukadnezzar van Babel aan de belegering en vernietiging van Jeruzalem deelnamen. Samen met de huurlingen waren er natuurlijk ook een paar ambtenaren, spionnen enz., die in de lange uren van nietsdoen, ongetwijfeld hun tijd besteedden in filosofische discussies. Maar om te beweren dat deze discussies ertoe leidden, dat er gedachtegoed werd overgenomen is toch wel onwaarschijnlijk. De Grieken keken neer op de Joden, in al de eeuwen dat zij contact met elkaar hadden, zelfs zovergaand dat vele Joden het beter vonden om Griek te worden, of helleniseerden, om te kunnen overleven. (20) De vervolging onder Antiochus IV Epiphanes (175 – 163 v.Chr.) en zijn vastbesloten poging om het joodse geloof uit te roeien, is misschien wel de meest bekende episode in de meestal wederzijdse vijandigheid, die bestond tussen de orthodoxie van beide zijden. Toegegeven moet worden dat de joodse Torah, waaronder natuurlijk Genesis, werd vertaald in het Grieks in het jaar 250 v.Chr., 17 jaar voordat Chrysippus hoofd werd van de Stoïcijnse school in 233 v.Chr.

Maar zelfs die opmerkelijke vertaling van Genesis in het Grieks vond niet eerder plaats dan 58 jaar na de stichting van de Stoïcijnse school door Zeno in 308 v.Chr. De Stoïsche filosofie heeft dus niets te danken aan Genesis, en de bron van het creationisme in de stoïsche filosofie blijft dus een mysterie voor ons.

Maar behalve het nieuwe en verheven concept dat door Xenophanes, Plato en Chrysippus van de Schepper van het heelal stem werd gegeven, volgde er een ander concept dat, in de handen van Chrysippus en zijn collega's, de stem van de Stoïcijnse school een welhaast onweerstaanbare autoriteit verschafte. Het was het concept van 'bewijs van ontwerp', een argument voor het goddelijk geïnspireerde plan en doel dat kon worden waargenomen in het heelal en dat de Stoïcijnen overtuigde, zoals het nu de creationisten overtuigt, van de wetenschappelijke en filosofische juistheid van dit model. Verfijnd en schitterend uitgewerkt door Paley aan het begin van de 19ste eeuw, ging het belang van het bewijs van ontwerp niet voorbij aan latere klassieke theoretici, die het snel een permanente plaats gaven in het model van het creationisme. Een latere stoïcijn, de Romein Cicero, gaf het concept de hoogste uitdrukking in voor-christelijke tijden, en zijn woorden zijn de moeite waard om aan te halen:

"Als je een zonnewijzer of waterklok ziet, zie je dat het de tijd aangeeft door ontwerp en niet door toeval. Hoe kun je je dan voorstellen dat het heelal als geheel geen doel of intelligentie kent als het alles omvat, inclusief deze kunstproducten en zijn

makers? Onze vriend Posidonius heeft een globe gemaakt die in zijn omwenteling de zon en sterren en planeten laat zien, zowel bij dag als bij nacht, precies zo als zij aan de hemel verschijnen. Als iemand deze globe zou laten zien aan de mensen in Engeland of in Scythië, zou daar dan ook maar één van die barbaren niet direct zien dat het een product was van bewuste intelligentie?" (21)

Met deze schitterend eenvoudige woorden, geeft Cicero uitdrukking aan een idee dat zelfs heden nog erg moeilijk door materialisten is te weerleggen, omdat het nagenoeg onmogelijk is om overtuigend weg te redeneren. Bijvoorbeeld, de onbeschrijfelijke complexiteit van levende organismen, of zelfs maar delen ervan, als het product van blind toeval. Maar Cicero gaf zijn stem niet alleen aan één van de krachtigste ideeën van het creationisme voor eigen belang. Hij deed dat om de Epicurische noties van Lucretius, de Romeinse materialistische dichter en tijdgenoot, wiens boek (22) Cicero noemt in een brief aan zijn broer Quintus in februari 54 v.Chr. te ontzenuwen, en waarvan hij zegt dat het 'met vele geniale hoogtepunten, en zeer kunstig' geschreven is. (23) Cicero's eigen dialoog, *'Over de natuur van de goden',* schreef hij ongeveer 10 jaar later in ca. 44 v.Chr. speciaal als tegenwerping tegen Lucretius, en het is tussen deze twee dat de controverse woedt, met aan beide zijden argumenten die vandaag nog zeer bekend voorkomen.

Een van die argumenten betreft de betrouwbaarheid van de zintuigen, als het komt tot het afleiden van het bewijs van ontwerp. Hoe kunnen wij er zeker van zijn dat wij dat bewijs correct afleiden door onze zintuigen? Dit was voor de Stoïcijnen de fatale zwakte in het Epicurische argument dat, zoals Lucretius beweerde, als volgt luidt:

"De aard van de fenomenen kan niet worden begrepen door de ogen." (24)

Lucretius zei dit niet omdat hij dacht dat de ogen niet goed waren, maar omdat het verstand faalde om de dingen goed of accuraat waar te nemen door de zintuigen. Om eerlijk te zijn: Lucretius ging verder om zijn bewering te kwalificeren, door te erkennen dat zijn uitspraak, alhoewel die de creationist scheen te beantwoorden op filosofisch niveau, niet gebruikt kon worden in de ervaring van alle dag, want:

"Dit valt het geloof aan in zijn wortels – dit breekt de hele grond op waar het leven op steunt. Als je niet durft te vertrouwen op je zintuigen om uit de buurt van de afgrond te blijven en andere zaken te vermijden en hun tegengestelden op te zoeken, dan zou er snel een eind komen aan het leven zelf." (25)

Maar dit sofisme sprak de Stoïcijnsche Cicero totaal niet aan. Het leek te veel op dat speciale pleiten waarmee Cicero, als advocaat, weinig geduld had. Als ons verstand vertrouwd kan worden om ons te vertellen wat onze zintuigen iedere dag waarnemen, als het aankomt op zulke vitale fenomenen als onze persoonlijke veiligheid en overleving, dan zijn zij zeker te vertrouwen om zulke minder vitale zaken als bewijs van ontwerp in het heelal om ons heen, dat zo welsprekend en krachtig spreekt over de schepping van het heelal door een oneindige en almachtige intelligentie. Als creationist kon de stoïsche Cicero het standpunt van de Epicurische Lucretius eenvoudigweg niet delen:

"In de hemel gebeurt niets bij toeval, niets arbitrair, niets buiten de orde, niets doelloos. Overal is orde, waarheid, reden, standvastigheid… Ik kan deze regelmaat in de sterren niet begrijpen, deze harmonie in tijd en beweging in de verschillende loopbanen tot in eeuwigheid, behalve dan als de uitdrukking van de rede, verstand

en doel… Hun constante en eeuwige beweging, prachtig en geheimzinnig, verklaart de inwonende macht van een goddelijke intelligentie. Als iemand niet de macht van God kan voelen als hij naar de sterren kijkt, dan twijfel ik aan zijn vermogen om wat dan ook te kunnen voelen." (26)

Voor Cicero was het de grootste ironie dat een denker als Lucretius, die het meeste mekkerde over zijn onwrikbaar geloof in de ingeboren krachten van de materie om zichzelf te scheppen en te organiseren in een zinvolle en betekenisvolle orde zonder enige invloed van buitenaf, zichzelf onmachtig verklaarde om diezelfde materie te vertrouwen als het ging om dat feit te verklaren! Het doet er niet toe hoe welsprekend men kan schelden op het creationisme, het kan beschuldigen van ieder bijgeloof onder de zon, om vervolgens te verklaren dat het vermogen om te redeneren van degene die zo tekeer gaat niet kan worden vertrouwd. Of het nu in de oudheid werd gezegd of in moderne tijden, het blijft een geval van zichzelf in de filosofische voet schieten, het heeft effectief iedere keer de materialistische zaak ontwapend. Het speelde de 18de eeuwse verlichtingsfilosoof David Hume parten, wiens filosofie in het kort erop neerkwam dat het redelijk was om in God te geloven. Maar omdat wij weten dat God niet bestaat, kunnen wij ons vermogen om te redeneren niet vertrouwen. Wat Hume en alle andere materialistische filosofen werkelijk zeiden, was natuurlijk dat het vermogen om te redeneren van niemand, behalve zichzelf, kon worden vertrouwd, waardoor hijzelf het enige referentiepunt in het heelal werd. Maar zo groot was de filosofische chaos waarin dit hem leidde, dat Kant, de erfgenaam van Hume's mantel, eens pijnlijk klaagde dat:

"… het wel een schandaal bleef voor de filosofie en het menselijk verstand in het algemeen, dat het bestaan van dingen buiten onszelf . . . geaccepteerd moet worden door geloof, en dat als iemand het belieft om te twijfelen aan het bestaan van de dingen, wij zijn twijfels niet kunnen wegnemen door voldoende bewijs."(27)

Geen creationist kon het dilemma van de materialist preciezer onder woorden brengen dan Kant, die ook het fenomeen onderstreepte dat niet alleen door de hele geschiedenis heen de creationist de overhand behield, als het ging over simpele logica. Ook leidde dit uit loutere frustratie tot de stichting van de empirische school in de 1920'er jaren. Maar er is nog een element in de controverse die ook bleef bestaan door de eeuwen heen, met betrekking tot de rol die het toeval kon hebben gespeeld in de succesvolle rangschikking van materie, hetzij levend of dood. De heidense Grieken hadden het argument zelfs tot atomair niveau gebruikt. En in plaats van de wanhopig gezochte eenvoud van structuur, die zo nodig was in de materialistische zaak, vonden zij alleen maar een grotere complexiteit die het verstand te boven ging. Deze vergrootte weer hun problemen bij een poging om de zogenaamde toevallige schepping en het bestaan van het heelal te verklaren. Wij wenden ons weer tot Cicero om zijn oordeel:

"Is het geen wonder dat iemand kan geloven, dat een aantal gescheiden massadeeltjes door toevallige botsingen en gedreven door eigen gewicht, zo'n schitterende en prachtige wereld teweegbrengt? Als er iemand is die gelooft dat dat mogelijk is, kan ik niet inzien waarom hij niet zou denken, dat een oneindig aantal exemplaren van de 21 letters van het alfabet, gemaakt van goud of wat dan ook, geschud en op de grond uitgegooid, zo zouden vallen, dat zij de hele tekst van de Annalen van Ennius zouden schrijven. In feite twijfel ik of toeval hen zou toelaten om ook maar één enkel vers te spellen". (28)

Waar hebben wij **die** analogie eerder gehoord? Dit argument, dat het Romeinse equivalent was van de hedendaagse apen en typemachines die de werken van Shakespeare uittypten, is alleen blijven bestaan omdat de materialist niet in staat was het te beantwoorden behalve dan in de meest geforceerde termen en onwaarschijnlijke terminologie. Dit argument was zelfs in Cicero's dagen nauwelijks nieuw maar was al onderdeel van het pakket van het oude creationistische arsenaal van tergende filosofische vragen die de materialist nooit afdoende kon beantwoorden.

De Epicurische school van Lucretius deed een poging om wraak te nemen, want Lucretius specificeerde een idee dat dreigde een struikelblok te worden voor het klassieke (heidense) creationisme. Alhoewel Lucretius toegaf dat de visie van de materialist op het heelal enigszins ontsierd werd door het zogenaamde onvermogen van de menselijke rede om op correcte wijze de aard van het natuurlijke heelal waar te nemen, beweerde hij dat het creationisme op gelijke wijze een zwakke plek in zijn filosofische wapenrusting had als het ging om de plaats van de aarde in het heelal. De klassieke waarneming van het heelal bij de Grieken was dat het geocentrisch was (de aarde in het middelpunt), de sterren en planeten en al het andere cirkelden om een vaste en onbeweeeglijke aarde. En Lucretius veronderstelde abusievelijk dat dit voor de creationistische visie beslissend was. Het gaf een vast referentiepunt aan het heelal en was een filosofisch concept dat het mogelijk maakte absolute waarden te onderwijzen. Lucretius probeerde daarom een meer relativistisch stramien te introduceren door te beweren dat de aarde in het geheel niet vaststond in het midden, maar bewoog in een oneindige ruimte die geen middelpunt had. Dit was om de Stoïcijnse visie te verwerpen van een eindige ruimte waarvan de buitenbegrenzing op gelijke afstand van de aarde stond:

"Het is een kwestie van waarneming dat het ene begrensd is door het andere. De heuvels zijn begrensd door lucht en de lucht door de heuvels. Land begrenst de zee, en de zee het land. Maar het heelal heeft niets aan de buitenkant om het te begrenzen." (29)

Scherpzinnig gaat hij verder om dat punt te bewijzen:

"In het oneindige kan geen centrum zijn."(30)

Met deze lachwekkend eenvoudige beweringen bracht Lucretius een punt naar voren dat toch wel revolutionair was, maar waarvoor hij slechts matige erkenning kreeg van historici van welke kleur dan ook. Hij ontwikkelde zijn idee niet verder in dat van een strikt heliocentrisch heelal, zoals Copernicus later deed. Maar hij nam afscheid van de visie van zijn materialistische collega's die zich hielden aan de gedachte dat de aarde vaststond in het midden en dat het heelal daaromheen draaide. Lucretius had gehoopt het creationistische kamp van het fijnste wapen te beroven: het argument voor een geordende en ontworpen heelal, door de introductie van toeval, doelloosheid en relativisme. Maar hij werd teleurgesteld, want zelfs zijn materialistische medestanders waren niet in staat om hem te volgen op dat bijzondere pad. Ironisch genoeg had dit niets te maken met het feit dat de Grieken en Romeinen in die tijd onwetend waren. In tegendeel, zij waren goede waarnemers, en de verdienste van het geocentrische model lag in het feit dat het overeen kwam met alle **waargenomen** feiten van de toenmalige wetenschap. Weinig theorieën in de geschiedenis hebben ooit zoveel overweldigend en onbetwist bewijs genoten als het

geocentrisme. En dat moet in de huidige tijd die bijna het concept van het empiricisme *aanbidt*, wel één van de grootste ironieën van alle tijden zijn.

Om de ironie nog wat te vergroten, en tegen alle verwachtingen van het materialistische kamp in, betekende de Copernicaanse revolutie die dan eindelijk in de 16e eeuw kwam, niet het einde van het creationisme, en wel om een goede en eenvoudige reden. In creationistische terminologie maakt het helemaal niets uit of de aarde rond de zon draait of de zon om de aarde. Want welk model van het heelal ook de juiste is, de vraag blijft dezelfde – Wie maakte het? Hoe ontstond het en waar kwam zijn enorme geordendheid en complexiteit vandaan? Dit zijn vragen die mensen stelden sinds het begin van de tijd. Eén van hen, Lucilius, die het antwoord voor zichzelf had uitgewerkt zonder de hulp van christen of jood, schreef het ontwerp, de schepping en het onderhoud van het heelal toe aan de Schepper, die:

"… is, zoals Ennius zei, 'de Vader van zowel goden als mensen', een aanwezige en machtige God. Als iemand daaraan twijfelt, dan zou hij – voorzover ik het zie – net zo goed kunnen twijfelen aan het bestaan van de zon. Want het één is even duidelijk als het ander. ***En als dit voor onze intelligentie niet duidelijk bekend en manifest was, dan zou het geloof van de mens niet zo constant gebleven zijn, dan zou het zich niet verdiept hebbenin de loop van de tijd, en steeds vaster wortel hebben geschoten door de eeuwen en alle menselijke generaties heen****." (31) (nadruk toegevoegd)*

Het is Lucilius 'menselijke generaties' dat onze aandacht vraagt, want met zijn diepzinnige opmerking moet dit hoofdstuk eindigen. Want waar Lucilius naar verwees was het feit, dat naast de slechtste aspecten van het heidendom in de oude wereld, er toch een duidelijke kennis van God behouden was gebleven. De waarde hiervan is dat deze kennis bestond (en nog bestaat) onafhankelijk van Genesis, temidden van culturen die zich volkomen verzetten tegen het concept van één God, de Schepper van alle dingen. We zullen nu deze zelfde kennis ontmoeten bij de oude genealogieën en historische kronieken van de vroege heidense naties, en vaststellen dat hun getuigenis onverwacht is, in aanmerking genomen wat de moderne school al die jaren heeft beweerd.

Notities:

1. Lao-tzu, *Tao-te-ching,* vert. Leon Wieger. English version by Derek Bryce. 1991. Llanerch Publishers, Lampeter. blz. 13.

2. Clarke, John. 1993. *Nature in Question,* Earthscan, blz. 24.

3. Mijn bewerking van Wallace Budge's letterlijke vertaling van *The Gods of the Egyptians.* Vol. 1. Dover. New York. 1969. blz. 308-313.

4. Er is een prachtige beschrijving van Echnaton's ketterij in: Eliade, Mircea. 1979. *A History of Religious Ideas: From the Stone Age to the Eleusinian Mysteries.* Coffins. London. Vol. 1. blz. 106-109.

5. Psalm 14:1.

6. Niet dat zo'n taak eenvoudig zal zijn. Eén geleerde, David Berman (schrijver van *Atheism in Britain.* Routledge. London. 1988), klaagt dat atheïsme moeilijk waar te nemen is zelfs als documenten, zoals in de laatste 4 eeuwen, in grote

getale aanwezig zijn. Door de aard van de zaak, zou de taak vrijwel hopeloos zijn als het gaat over de zeer schaarse, en ongetwijfeld zwaar gecensureerde annalen van de oude wereld.

7. Hesiod, *Theogony,* (vert. Norman Brown, 1953). Bobbs-Merrill Co. New York. blz. 15.

8. Barnes, Jonathan. 1987. *Early Greek Philosophy.* Penguin Classics. Harmondsworth. blz. 95-97.

9. Plato. *Timaeus and Criteas.* (vert. Desmond Lee, 1965). Penguin Classics, Harmondsworth. blz. 42.

10. Barnes, blz. 61.

11. *idem,* blz. 68.

12. *idem,* blz. 73.

13. Plato. *The Laws,* (vert. Trevor Saunders, 1970). Penguin Classics. Harmondsworth. blz. 408-447.

14. *idem,* blz. 416.

15. *idem,* blz. 417.

16. Lund, Erik. *A History of European Ideas.* C. Hurst & Co. 1976?. blz. 61-62.

17. Cicero, *On the Nature of the Gods,* (vert. Horace McGregor, 1988). Penguin Classics. Harmondsworth.

18. *idem,* blz. 130.

19. Een uitstekende discussie van de ontwikkeling van de (heidense) Griekse theologie wordt gegeven in: Murray, Gilbert. 1925. *Five Stages in Greek Religion.* Oxford.--Murray speurt de ontwikkeling van de primitieve, antropomorfische goden van de Grieken na tot aan het concept van de Eerste Oorzaak, of de Schepper bij de Stoïcijnen. Het laatste hoofdstuk van het boek, blz. 241-267, geeft een zeer verhelderende vertaling van Sallustius' *On the Gods and the World.*

20. Dit is goed gedocumenteerd in de apocriefe boeken van de Makkabeeën, in het bijzonder in: *Josephus.* (vert. Whiston). Pickering & Inglis. London. 1960. blz. 250-289 and 607-636 *(Against Apion).*

21. Cicero, blz. 159.

22. Lucretius, *On the Nature of the Universe.* (vert. Ronald Latham, 1951). Penguin Classics, Harmondsworth.

23. *idem,* blz. 9.

24. *idem,* blz. 142.

25. *idem,* blz. 146.

26. Cicero, blz. 144-145.
27. Stroud, Barry. 1984, *The Significance of Philosophical Skepticism.* Oxford University Press. blz. 141.
28. Cicero. blz. 161.
29. Lucretius. blz. 56.
30. *idem,* blz. 58.
31. Cicero, blz. 124.

Hoofdstuk 2

Waar te beginnen

Geschiedenis is nooit zo populair geweest als thans. De man in de straat is nog nooit zo goed geïnformeerd geweest over zijn verleden als nu. En toch is het een droevig en ongelukkig feit, dat hoeveel er ook gezegd, geschreven en door de media uitgezonden is over de vroege en meer recente geschiedenis van de mensheid, er een groot stuk historisch bewijs is waarover gezwegen wordt door de moderne geleerden. En omdat het door hen verzwegen wordt, bereikt het niet het hedendaagse publiek. Dit is droevig omdat het niet moeilijk is om toegang te verkrijgen tot deze schat aan kennis. Integendeel, alle feiten die in dit boek ter sprake komen, zijn beschikbaar voor iedereen die de moeite neemt om te kijken. En zij zijn ook goedkoop te verkrijgen. Het ligt niet in duistere bibliotheekjes, waar nog niemand van heeft gehoord of waar niemand naar binnen kan. Het is ook niet geschreven in talen of lettertekens die niet ontcijferd kunnen worden. Geleerden zijn zich zeer wel bewust geweest van deze grote hoeveelheid informatie gedurende vele jaren. Waarom wordt er dan in zo'n stilzwijgendheid aan voorbij gegaan?

Waarom bijvoorbeeld gaat geen enkel modern boek over de vroegste geschiedenis van Engeland verder terug dan het jaar 55 v.Chr., het jaar waarin Julius Caesar zijn eerste poging deed om Engeland te veroveren? We kunnen in deze boeken lezen over deze cultuur, dat volk, dit tijdperk of die landbouw- methode. Maar we zullen niets lezen over een bepaalde persoonlijkheid, of enige bijzondere gebeurtenis voor 55 v. Chr. Dit heeft het ongelukkige effect dat wij geloven dat er geen geschreven geschiedenis van voor de Romeinse tijd bestaat, en dat toen zij in Engeland landden zij slechts een groepje wilde analfabeten ontmoetten die geen geregistreerde geschiedenis hadden van zichzelf. Maar deze conclusie is fout, want we zullen zien in het verloop van deze studie dat de Britten die de Romeinen ontmoetten, volgens de Romeinen zelf, een volk waren van wie de Romeinen nog het één en ander konden leren betreffende de meer subtiele vaardigheden van de oorlogvoering. Dezen lieten een duidelijke en geschreven geschiedschrijving van zichzelf na, daterend vanaf de vroegste tijd dat zij een natie vormden. Deze documenten bestaan nog steeds, en we zullen ze in detail bestuderen. We zullen ook vele andere oude geschriften bestuderen, die door diverse volken achtergelaten zijn. En we zullen met interesse kennis nemen van het verhaal dat door deze documenten wordt verteld. Er kan veel meer bekend zijn over de vroege geregistreerde geschiedenis van de mensheid dan ons algemeen wordt toegestaan, en wat geopenbaard wordt door deze geschiedenis is een verhaal dat heel sterk verschilt van wat wij gewoonlijk horen. Maar waar moeten we beginnen?

Wij moeten beginnen met één van de oudste documenten ter wereld. Dit document omvat de 10e en 11e hoofdstukken van Genesis en is bekend als de Volkerentafel. Als ik het woord document gebruik, moet het duidelijk zijn dat ik hiermee niet de foutieve visie van Julius Wellhausen en zijn collega's in de 19e eeuw ondersteun, aangaande de veel geroemde en zeer modieuze 'documentaire hypothese' van Schriftkritiek. Die hypothese was ontworpen om de indruk te verwerpen, dat het verhaal van Genesis een betrouwbare bron van historische informatie zou zijn. Het doel van onze studie is juist het tegendeel daarvan. Het erkent dat de 10^{e} en 11^{e} hoofdstukken van Genesis bestaan uit een op zichzelf staande eenheid van informatie, die compleet is zelfs als het los van de rest van Genesis gelezen wordt. In die betekenis vormt het een document dat op zichzelf staand kan worden bestudeerd. Maar hoe accuraat is dat document? De meeste hedendaagse

geleerden zouden het document verwerpen als niet betrouwbaar, en sommigen zouden het uitsluiten van verdere discussie, door er het etiket ‘mythe’ of ‘religieuze fictie’ op te plakken, favoriete termen bij moderne geleerden. Op deze manier worden de lezers er van overtuigd dat de studie ervan, en in het bijzonder het geloof in de accuratesse ervan, een verspilling van tijd is. Deze etiketten zullen ons duidelijker worden als we de grote hoeveelheid niet-bijbelse geschriften tegenkomen, die eerder het verhaal in Genesis bevestigen dan ondermijnen. Het overmatig gebruik van deze etiketten door bepaalde geleerden heeft echter de indruk achtergelaten dat de modernen teveel protesteren. Als deze protesten zo vaak gehoord worden bij zoveel historische documenten, beginnen zij vermoeiend en betekenisloos te worden, omdat zij geen informatie toevoegen. Er zit zeker een systeem in deze academische dwaasheid, want als Genesis niet betrouwbaar is met betrekking tot het juist benoemen van eenvoudige historische feiten, hoe kan de Bijbel dan vertrouwd worden als het om hogere waarheden gaat? Maar het overmatig gebruik van dergelijke uitspraken wekt bevreemding en is uiteindelijk zonder betekenis, het dient geen enkel doel bij het normale gezonde onderzoek naar de geschiedenis.

Bij toepassing van het normale onderzoek op de Volkerentafel, brengt dit enkele verbazingwekkende feitenboven tafel. Verbazingwekkend in het licht van wat de meeste commentatoren ons zo nadrukkelijk willen verzekeren, namelijk dat Genesis niet gezien moet worden als een betrouwbaar geschiedenisboek. Dit werd mij heel duidelijk toen ik begon met de studie van de Volkerentafel. De aard van die studies is als volgt:

Nadat ik de Volkerentafel had omgewerkt tot een eenvoudige genealogie, wilde ik weten hoeveel van deze namen in de documenten van andere volken in het Midden-Oosten voorkwamen, dat wil zeggen de volken van Mesopotamië, Arabië, Egypte, Turkije en zelfs Griekenland. Het is een voor de hand liggende procedure, maar één die voorheen nog nooit was uitgevoerd of gepubliceerd, voor zover ik mij bewust was. Ik was al bepaalde individuele namen tegengekomen die werden genoemd in verspreide documenten van uiteenlopende kwaliteit, vaak Victoriaans, maar het geheel was nooit verzameld in een samenhangende studie. En dat was het begin van mijn onderzoek. Over de jaren kwam, stukje bij beetje, bevestigend bewijs boven water en begon zich het beeld te vormen, dat het 10^{e} en 11^{e} hoofdstuk van Genesis een verbazingwekkend accuraat verslag van gebeurtenissen was. De Volkerentafel was een juiste groepering van families en stammen van de mensheid, of deze nu etnologisch, taalkundig of geografisch was. Alle namen zonder uitzondering waren correct, en gedurende mijn onderzoek heb ik geen enkele fout of foutieve mededeling gevonden in de Volkerentafel.

Het moetbhier gezegd worden, dat zo’n resultaat eenvoudigweg niet kon worden verwacht of verkregen van enig vergelijkbaar historisch document, in het bijzonder één zo oud als dit. De Volkerentafel omvat een meeslepend panorama van de geschiedenis, dat inhoudelijk niet alleen zeer omvangrijk is maar ook uniek. Zijns gelijke bestaat er gewoonweg niet. Als voorbeeld zullen wij enkele nakomelingen van Jafet volgen, zoals zij worden genoemd in de Volkerentafel. Voor studenten die er dieper op in willen gaan, heb ik de drie genealogieën van Sem, Cham en Jafet in bijlagen 1, 2 en 3 in detail opgezet, met begeleidende historische notities en referenties . In dit hoofdstuk zal een samenvatting van het bevestigende bewijs dat verschijnt bij de volken van het Midden-Oosten betreffende de nakomelingen van Jafet volstaan, om de trend van dat bewijs te laten zien in de rechtvaardiging van het

Genesis-verhaal. Bovendien is de lijn van Jafet de kortste in de tafel, en daarom voor de doorsnee lezer het minst moeilijk te volgen, en vormt hij de basis voor veel dat in deze studie nog zal volgen.

De lijn van Jafet in de Volkerentafel ziet er als volgt uit, als hij opgezet is als gewone genealogie:

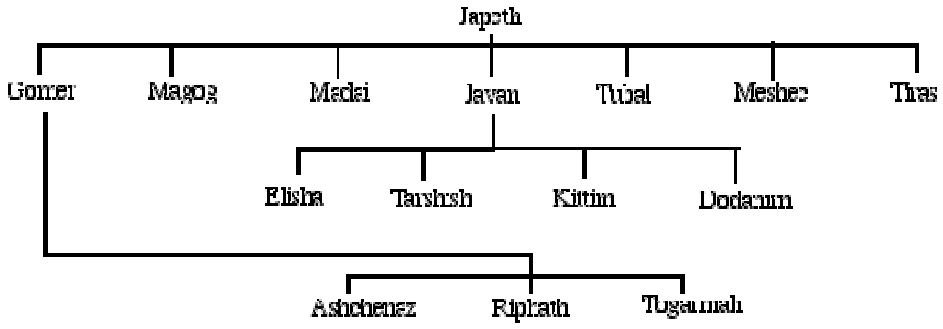

Bij wijze van illustratie hoe eigentijdse geschriften deze beweringen van Genesis staven, zal ik het bewijs voor de historiciteit van deze mensen, gelezen bij de omringende volken samenvatten, zonder de lezer lastig te vallen met talloze referenties. Deze referenties kunnen gevonden worden in de bijlagen 1, 2 en 3. Ik wil de tekst in dit stadium nog niet vullen met voetnoten.

Wij zullen daarom in het kort kijken naar enkele namen uit de lijst van Jafet. In de oude wereld werd Jafet beschouwd als de vader van veel volken, in het bijzonder de Indo-Europese volken. De heidense Grieken vereeuwigden zijn naam als Iapetis, de zoon van hemel en aarde en weer de vader van vele volken. Wij vinden zijn naam ook in de Vedas van India, waar hij verschijnt in het Sanskriet als Pra-Japati, vader Jafet, die geacht werd als de zon en de Heer van de schepping en de bron van het leven voor hen die van hem afstamden. De latere Romeinen vereeuwigden zijn naam als Ju-Pater, Vader Jove, later Jupiter (zie bijlage 11). We zullen later zien, dat de Ierse Kelten, de vroege Britten en andere heidense volken de afkomst van hun koningshuizen traceerden van Jafet, inclusief de Saksen die hem kenden als Sceaf (uitspreken als sheaf of shaif. In het Nederlands uitspreken als chef). We moeten in gedachten houden, dat al deze mensen geen kennis hadden aan of zich bewust waren van het bestaan van Genesis.

Gomer, de eerste zoon van Jafet volgens de Bijbel, stichtte een volk, dat bij de oude Grieken bekend was als de Cimmeriërs, die aan de kust van de Kaspische Zee woonden. Hier werden zij verdreven door de Elamieten. De profeet Ezechiël refereerde, tijdens de ballingschap, aan hen als het meest noordelijk levende volk. Zij verschijnen in de Assyrische geschriften als de Gimirraya, die overwonnen werden door koning Esarhaddon. Zij verschijnen ook in de annalen van de regering van Assurbanipal van Assyrië in ongeveer 660 v.Chr.

De nakomelingen van Askenaz worden in de vroegste tijden gevonden in Armenië, en latere joodse schrijvers associëren ze met de Germaanse rassen (Duitse joden heten tot op vandaag de Ashkenazim). Zij verschijnen ook in de Assyrische geschriften van de 6e eeuw v.Chr. als de Askuza, die een bondgenootschap

smeedden met de Mannai in een opstand tegen Assyrië, een gebeurtenis die ook door Jeremia (51 vers 27) werd genoemd, wiens profetie de identiteit van de Azkuza met de Ashkenazim bevestigt. Deze mensen waren later bij de Grieken bekend als de Scythen, de Scuthen van Herodotus. Zij gaven hun naam aan het meer en de haven van Ascanius en het land Ascania. Dankzij Flavius Josephus kunnen wij ze traceren naar de Rheginianen.

De nakomelingen van Rifat gaven hun naam aan het Rifen gebergte, dat eens door vroege kosmografen werd aangemerkt als de noordelijkste grens van de wereld. De naam verschijnt respectievelijk bij Plinius, Melo en Solinus als Riphaei, Riphaces en Piphlataei. De laatsten werden later Paflagonianen genoemd zoals Josephus bevestigt.

Togarma's vroegste nakomelingen vestigden zich in Armenië. Geschriften van de Hetieten uit de 14e eeuw v.Chr. vertellen dat het gebied van Tegarama, een gebied waar zij zich vestigden, tussen Karkemish en Haran onder de voet gelopen werd door de 'vijand van Isuwa', dat is een volk van over de Eufraat. Zowel Sargon II als Sanherib van Assyrië noemen hun latere stad Til-gari-manu. Deze stad lag ongeveer 45 km ten oosten van het hedendaagse Gürün in Turkije, en werd vernietigd in 695 v.Chr. Josephus kende de nakomelingen van Togarma als Thrugramma.

… enzovoort. Ieder van de namen van de Volkerentafel, of het nu nakomelingen van Sem, Cham of Jafet zijn, vindt men terug in de annalen van de vroege omringende volken in het Midden-Oosten, zelfs bij de veraf wonende Arabische stammen, die men niet in moderne geschiedenisboeken aantreft. Er is voldoende materiaal aanwezig om een geschiedenisboek over hen te schrijven. Het is een verschijnsel met immense implicaties. Deze documenten zijn meestal geschreven (en daarna verloren en weer gevonden in recente tijden) gedurende de tijd, dat het Oude Testament werd geschreven, gedurende welke tijd vele volken van het historische toneel zijn verdwenen of in machtigere volken en culturen opgenomen. Zelfs die volken die hun nationale en stam-identiteit behielden, verloren alle sporen van en herinnering aan hun eigen oorsprong en verzonnen fantastische verhalen over hun oorsprong. De zeer vroege opkomst van zulke mythologische verzinsels en de uitzonderlijk snelle groei van het heidendom is een belangrijk gegeven tegenover de moderne opvatting dat Genesis zeer laat is samengesteld. Want vele van de namen die met zo'n grote precisie in de Volkerentafel vermeld zijn, waren al van het historische toneel verdwenen vele eeuwen voor de tijd waarin volgens het modernisme de Volkerentafel werd geschreven. De Volkerentafel is dus een zeer oud document.

Na verloop van tijd was de werkelijke geschiedenis van sommige van deze vroege naties onherkenbaar verduisterd. Josefus had goede redenen om te klagen, dat dit ook gebeurd was met de Grieken in zijn tijd. Hij betreurde het feit dat zij, doordat zij hun eigen geschiedenis verduisterden, ook de geschiedenis van andere volken hadden verduisterd.(1) Toch gebeurde dit niet bij alle vroege volken. We zullen zien dat vele van deze volken door de eeuwen heen een accuraat verslag over hun oorsprong bewaarden, en dat zij de namen van hun patriarchen noteerden, terwijl iedere generatie steeds weer de kronieken bijwerkte. Het zijn deze kronieken die ons een verrassende verbinding geven tussen de periode van de vloed in Genesis en onze moderne tijd. Deze lijsten, annalen en kronieken zijn bewaard gebleven en overgeleverd van generatie op generatie, deze keer niet door de volken van het

Midden-Oosten, maar door bepaalde Europese volken, stammend uit tijden die aan de komst van het christendom lang vooraf gingen. Het is zeer belangrijk dat we het vóór-christelijke aspect van veel van het volgend bewijsmateriaal in het oog houden, want maar al te vaak en al te gemakkelijk wordt door moderne geleerden beweerd, dat deze geschriften de bedenksels van christelijke monniken zijn en daarom waardeloos. Zulke beweringen over vervalsing zullen in detail worden bestudeerd, speciaal met het oog op de geschriften die de vroege Britten ons hebben nagelaten en die in hun geheel worden genegeerd in de moderne geschiedenisboeken, in de media en in het onderwijs.

Wanneer we kennis nemen van de enorme hoeveelheid bewijsmateriaal uit het Midden-Oosten, dat eenvoudigweg genegeerd wordt in moderne commentaren op het boek Genesis, zal zo'n alomvattende weglating nauwelijks verrassend blijken te zijn. De lezer is zich waarschijnlijk niet bewust van de enorme omvang van deze weggelaten literatuur. De geschriften van de vroege Britten, nog afgezien van die van de Ierse Kelten, de Saksen en documenten van het Europese continent, die we ook zullen bestuderen, gaan namelijk niet over een bepaalde fase van de geschiedenis, maar zij omspannen meer dan 2000 jaren. Ik ken geen andere beschaafde natie op aarde die in staat is geweest uit zijn eigen geschiedenis 2000 jaren van geregistreerde en gedocumenteerde geschiedenis te verduisteren. Zelfs de censors van Stalinistisch Rusland of Maoïstisch China, waren in hun hoogtijdagen niet zo effectief, of behoefden niet zo effectief te zijn, om hun eigen officiële documenten te vervalsen. Hoe is dit dan mogelijk geweest en wie is er verantwoordelijk voor?

Voor de verandering kunnen we niet de hele schuld geven aan de evolutionistische Victoriaanse en latere opvoeders en filosofen, die de basis legden voor onze moderne leerplannen. Zij hebben zeker schuld aan vele andere zaken die mis gingen, maar nu begint het verhaal ver voor hun tijd en invloed. Het begint in feite aan het eind van de 6de eeuw n.Chr. met de komst van Augustinus, de Rooms-Katholieke bisschop, wiens opdracht het was om de Britse eilanden onder het politieke gezag van de Roomse paus te brengen. Het verhaal is wel bekend door Bede *e.a.*, hoe de Britse christenen, die hier waren om Augustinus te begroeten, weigerden op zijn verzoek in te gaan om zich vrijwillig onder het Roomse gezag te plaatsen. Zij werden later vanwege hun weigering afgeslacht in Bangor, waarbij 1200 van de beste geleerden en monniken van hun tijd werden gedood door het zwaard. Vanaf die tijd was er vijandschap tussen de Britten (Welshen) en het pausdom, die bleef gisten gedurende de middeleeuwen. Deze culmineerde uiteindelijk in het verdrijven van de pauselijke autoriteit uit het Engelse koninkrijk onder koning Hendrik VIII die zelf een Welshe Tudor was. Maar de beginnende opkomst van de Saksen betekende wel dat alle geregistreerde geschiedenis van de Britten en hun kroniekschrijvers en historici in vergetelheid geraakte, en dat alleen de Romeinse, Saksische en later Normandische versies van de gebeurtenissen onderwezen werden in alle scholen van het land. De vroege geschiedenis van de Britten zou in vergetelheid blijven gedurende 500 jaar volgend op de massamoord in Bangor. Maar toen gebeurde er iets dat de herleving en overleving ervan verzekerde tot op de dag van vandaag, alhoewel die herleving zelf slechts ongeveer 500 jaar duurde.

Deze gebeurtenis, die in 1130 plaatsvond, was het aanbieden van een boek aan een Britse (Welshe) monnik door de aartsdecaan van Oxford. De naam van de monnik was Geoffrey van Monmouth, de aartsdecaan was Walter van Oxford, en het boek was een zeer oude, mogelijk enige kopie van de geregistreerde geschiedenis van de

vroege Britten, geschreven in een archaïsche taal die vlug in het Latijn vertaald moest worden voordat òf het boek verging òf de taal vergeten was. Nu zou men verwachten dat zo'n gebeurtenis grote belangstelling zou wekken bij alle geleerden. Maar zelfs vandaag nog, in onze veronderstelde onpartijdige en onderzoekende eeuw, brengt alleen al het noemen van Geoffrey van Monmouth een hautaine glimlach op de gezichten van de geleerden. Lees een willekeurig artikel over hem en je komt opmerkingen tegen dat zijn grote werk, 'Historia Regum Britanniae' of 'History of the Kings of Britain', op z'n best onbetrouwbare fictie is, en dat Geoffrey zelf een gewetenloze leugenaar en vervalser is.(2) We doen er goed aan ons af te vragen wat de oorzaak is van zulke typeringen.

Er wordt vaak gezegd bij het afwijzen van Geoffrey's werk, dat het fouten bevat. Maar, zoals elke historicus die die naam waard is je zal vertellen, als we geschiedeniswerk in het algemeen om die reden verwerpen, zullen we vrij snel helemaal geen geschiedenis meer hebben. Al snel werd beweerd dat Geoffrey's oorspronkelijke boek niet meer bestond en dat Geoffrey moet hebben gelogen toen hij beweerde zo'n boek te hebben vertaald. Het komt echter buitengewoon weinig voor, dat een oorspronkelijk manuscript of bronmateriaal van een vroeg geschiedeniswerk is bewaard gebleven. Persoonlijk ben ik niet op de hoogte van enig geval waarbij zoiets gebeurde. Verder werd beweerd, en dit is van belang omdat het kan worden getoetst, dat er niets zoals Geoffrey's Historiae te vinden is in de bewaard gebleven verzameling van de Welshe middeleeuwse literatuur. (3) Het verrassende antwoord is, dat niet alleen het historische materiaal overleefd heeft in het Welsh vanaf de middeleeuwen, maar dat dat ook nog bestaat in 58 met de hand geschreven kopieën. Deze worden genoemd in bijlage 4. We willen opmerken dat er niet veel middeleeuwse Welshe manuscripten meer bestaan, en dat 58 documenten daarvan een groot percentage uitmaken. De bewering is daarom verdacht, en het is nauwelijks mogelijk dat geleerden die dit terrein tot hun levenswerk maakten, ze konden hebben gemist of zo lang onwetend bleven over hun inhoud. Deze manuscripten zijn vrij beschikbaar voor iedereen die ze wil bestuderen. Waarom is dan de erkenning van hun bestaan zo'n anathema voor de moderne geest?

Het antwoord hierop ligt in wat deze vroege documenten ons vertellen over ons verleden. Zoals we zullen zien, is het een verhaal dat volledig tegengesteld is aan wat wij tegenwoordig leren over onze herkomst, en het is fascinerend om te lezen. Maar Geoffrey was niet de enige middeleeuwse Welshe geleerde die ons manuscripten over de vroege geschiedenis van de Britten naliet. Hij werd voorafgegaan door iemand anders, Nennius gemaand, en omdat Nennius de inhoud van nog oudere geschriften aan ons doorgaf, beginnen wij onze excursie in de geschiedenis van de vroegste Britten met hem.

Notities

1. Flavius Josephus, Against Apion, (Uit Josephus's Complete Works. vert. William Whiston, Pickering & Inglis. 1981. blz. 607- 636).

2. Zie voor slechts één voorbeeld tussen talloze andere, Marsh, H. 1987. Dark Age Britain, Some Sources of History. Dorset Press, New York. blz. 175-190. En Marsh is de meest gematigde criticus van Geoffrey !

3. ".... er bestaat geen Welsh geschrift dat kan worden beschouwd als het origineel, of zelfs de basis, van de geschiedenis van de koningen van

Engeland," (Lloyd, J.E. 1939). A History of Wales from the earliest times to the Edwardian Conquest, London. 2e ed. blz. 526. (citaat eveneens in Thorpe. blz. 15. Zie bibliography).

Hoofdstuk 3

Nennius en de tafel van de Europese Naties

'Ik, Nennius, leerling van de heilige Elvodug, (1) heb op mij genomen om enkele samenvattingen te schrijven, (van geschriften) die door Britse stommiteit zijn weggegooid; want de geleerden van het Britse eiland beschikken niet over die vaardigheid… Ik heb daarom een grote hoop gemaakt van alles dat ik vond…,'(2)

Met deze woorden opent Nennius zijn grote boek, ***Historia Brittonum*** – de *Geschiedenis van de Britten.* Nennius' immense prestatie en zijn bijdrage aan ons begrip van de oude geschiedenis zijn moeilijk te overschatten. En waren we niet vertrouwd met de modes van vandaag, dan zou het ons ook moeite kosten om de minachting te kunnen plaatsen, die hij ondervindt van moderne geleerden als ondankbare tegenprestatie voor zijn werk. Zijn prestatie was het verzamelen van alle voorhanden documenten die hij kon vinden, en die te maken hebben met de oorsprong van de Britten, en het samenvoegen daarvan in één boek. Het was toen een gevaarlijke periode voor de Britten als volk en voor de documenten zelf, en als het niet aan zijn geweldige inspanning had gelegen dan waren al deze documenten voorgoed verdwenen. Morris' vertaling van Nennius, dat dit hoofdstuk opent, houdt in dat de Britten stom waren in de betekenis van intellectueel suf. Maar in dit verband betekent het woord *hebitudo* dat Nennius gebruikte iets dat stomp is gemaakt, en wat Morris vertaalde als stommiteit, zou waarschijnlijk beter kunnen worden vertaald als zelfvoldaanheid of lethargie, de gemoedstoestand die volgde op de massamoord op de monniken van Bangor. De diepe culturele schok die volgde op de massamoord op hun fijnste geleerden en geestelijke leiders, door veronderstelde medechristenen in opdracht van niet minder dan de bisschop van Rome, zou werkelijk een diepe wond achterlaten. Het is deze gemoedstoestand van de Britten of Welshen die Nennius betreurt en die leidde tot de verwaarlozing en het verlies van vele documenten en boeken. Zij "hadden geen vaardigheid" *(nullam peritiam habuerunt),* omdat studie bij hen praktisch verdwenen was. Vandaar Nennius' plotselinge en urgente verzamelwoede van alles dat was overgebleven.

Nennius completeerde zijn werk tegen het einde van de 8e eeuw n.Chr. De bronnen die hij verzamelde waren talrijk en gevarieerd. Zij bevatten delen van de geschiedenis die hem waren medegedeeld door Ierse geleerden. Dan komen de *'Annals of the Romans' [Annalen van de Romeinen], 'The Law' [De wet] 'another explanation' [een andere uitleg],* en overgaand in zijn eigen Welsh, vertelt hij ons dat een oudere edele, genaamd Cuana, een Britse genealogie had samengesteld uit een bepaalde Romeinse (d.w.z. Latijnse) kroniek. (3) Hij vertrouwde ook onbekommerd op gesproken geschiedenis, onbeschaamd zo'n bericht beschrijvend als 'in het hoofd van de schrijver'. (4) Maar één van de werkelijk belangrijke aspecten van zijn bijdrage in dit alles, is dat Nennius blijkbaar geen poging deed om zijn bronnen te bewerken of zelfs sommige van hun duidelijke tekortkomingen te corrigeren. Als hij dat had gedaan dan was het voor ons moeilijk geweest om de juiste en originele inhoud van de documenten die Nennius had geraadpleegd in te schatten, en deze te onderscheiden van wat Nennius' eigen – misschien foutieve – ideeën daarover waren. In plaats daarvan kopieerde Nennius zijn bronnen en gaf ze aan ons door, met historische wratten en al, zodat wij ervan konden maken wat wij wilden.

Enkele van de documenten die door Nennius gered zijn, zijn bij wijze van uitzondering van twijfelachtige kwaliteit en betrouwbaarheid. Maar onder deze is er één van de belangrijkste documenten uit de oude wereld, dat hierdoor in ons bezit is gekomen. Het is opgenomen in de hoofdstukken 17 en 18 van *Historia Brittonum* (de Latijnse tekst van deze hoofdstukken, met vertaling, is opgenomen in bijlage 5 van dit boek), en het beschrijft de afstamming van een groot aantal van de vroege Europese volken. Het wordt weergegeven in een eenvoudige genealogie in het hierna volgende.

Het is leerzaam om Nennius' 'tafel van Europese volken' (zoals ik het graag noem) te vergelijken met bijlage 3 van dit boek, de genealogie van Jafet zoals opgeschreven in Genesis. Nennius' bron en Genesis komen merkwaardig goed met elkaar overeen, maar toch voegt Nennius details toe, die niet in Genesis staan, om de natuurlijke en de duidelijke reden dat het verhaal in Genesis kort moet zijn. Gomer(1) bijvoorbeeld wordt door Nennius alleen genoemd als de voorvader van de Gauls (Galliërs), Nennius laat de drie namen van Gomer's zonen weg, Askenaz, Rifat en Togarma die in Genesis worden genoemd. (Zou hij ze weggelaten hebben als hij slechts direct van Genesis kopieerde?) Hij citeert Magog als voorouder van zowel de Scythen als de Goten, en Madai (3) als de stamvader van de Meden. Tot zover stemt alles overeen. Maar het is vanaf dit moment, dat het document dat Nennius gebruikte enkele tekenen van (zij het opmerkelijk geringe) afwijkingen vertoont, die ontstaan zijn bij de mondelinge of schriftelijke overdracht.

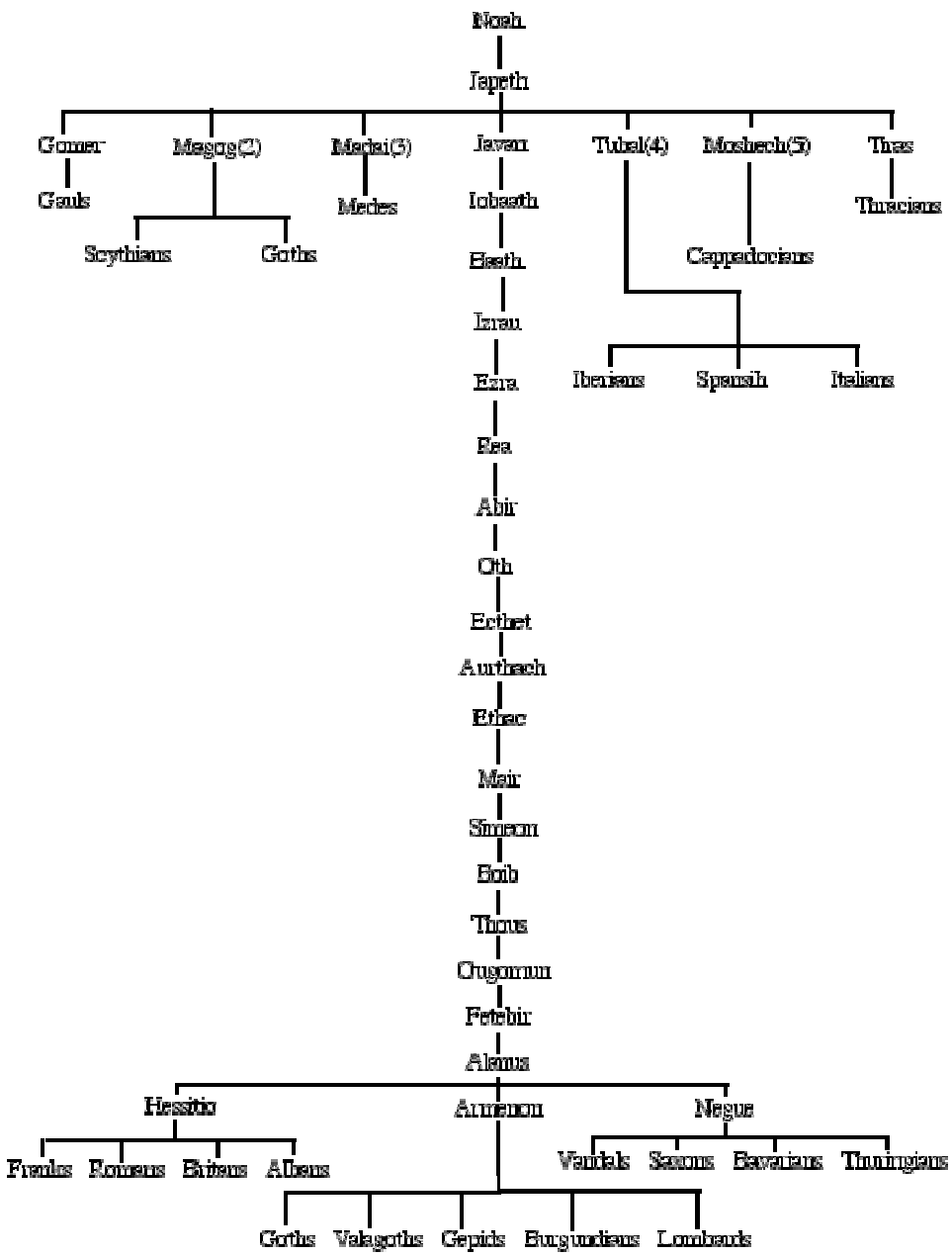

Bijvoorbeeld, zoals wij in bijlage 3 zullen aangeven, was Tubal (4) de vader van een volk dat bekend stond bij de Assyriërs als de Tabali, wier land, Tabal, (het hedendaags Georgië, waarvan de moderne hoofdstad Tblisi de naam Tubal vereeuwigt) naast dat van het bijbelse Togarma, (Assyrisch Tegarama) lag. Van Nennius komt echter het toegevoegde detail, dat van Tubal de Spaanse en Italiaanse volken afstammen. Dit wordt gedeeltelijk ook bevestigd door Josefus Flavius, die 700 jaar eerder dan Nennius schreef, dat Tubal de stamvader van de Thobelieten was, die bekend waren als de Iberiërs in zijn eigen tijd.(5) En omdat Josefus geen melding maakt van Spaanse of Italiaanse volken, noch de nakomelingschap van de Goten en van Magog, was Nennius duidelijk niet aan het kopiëren van hem.

Evenzo citeert de bron van Nennius Meshech [Mesek] (5) als de stamvader van de Cappadociërs (Zie bijlage 1:10 en 2:18 – de Caphtorim), een fout die ook bij Josefus voorkomt. Het is echter twijfelachtig of Josefus deze fouten veroorzaakt, omdat hij uit

veel oudere bronnen citeerde. De verwarring ontstaat omdat de naam van het Semitische volk Mash [Mas] in Genesis, alternatief vermeld wordt als Mesek in 1 Kronieken. Het is duidelijk dat de twee, het Semitische volk Mesek en het Jafetitische volk Mesek, zelfs in de oude tijd met elkaar werden verward. Zowel Josefus als Nennius baseerden zich op deze oude documenten, in plaats van het over te nemen van de Volkerentafel in Genesis.

Een ander voorbeeld van een (geringe) onjuistheid is het feit dat de Goten worden genoemd als afstammelingen van zowel Magog (2) de bijbelse patriarch, als van Armenon, de zoon van Alanus. Van Armenon wordt gezegd dat hij vijf zonen had, toch worden er slechts vier genoemd. (Later wordt gezegd dat vijf volken van hem afstamden.) Van Negue wordt gezegd dat hij drie zonen had, maar vier volken stamden van hem af. Het belang van deze afwijkingen is, dat Nennius gemakkelijk deze punten had kunnen corrigeren en daarbij zijn eigen geloofwaardigheid verbeteren, toch koos hij ervoor om die fouten eenvoudigweg te laten voor wat ze zijn. En dit, bijna paradoxaal, verhoogde zijn naam als betrouwbaar en solide historicus, en het verzekert ons dat wij deze zeer oude documenten lezen zoals Nennius ze zelf las.

Vanaf Alanus verschijnt er een veelomvattende tafel van de Europese volken. Eén of twee van deze namen waren archaïsch zelfs al in Nennius' tijd, en zouden reeds lang in onbruik geraakt zijn. Ze zijn alle bekend bij hedendaagse historici, die studie maken van de Europese geschiedenis rond de tijd van het Romeinse Rijk. Verschillende eeuwen lang was Europa een kokende heksenketel toen volk met volk wedijverde in een verbijsterende reeks van migraties, invasies en verplaatsingen. Toch is geen van de namen in de lijst historisch gezien onjuist, zelfs niet die van de onwaarschijnlijk klinkende Gepids.

Er is één bijzonder aspect aan deze tafel die met nadruk onder de aandacht van de lezers wordt gebracht, omdat het een zaak van bijzondere betekenis is, die aan de aandacht van de moderne geleerden is ontsnapt. Dat is het verschijnen van vier namen in een vroeg gedeelte van de genealogie. Maar dit is niet de enige gelegenheid waarbij wij hen ontmoeten. Zij verschijnen ook in de patriarchale genealogie van de vroege Ierse Kelten, en hun chronologische belangrijkheid is net zo groot als hun etnische betekenis. Hun namen in de Britse documenten zijn: Iobaath, Baath, Izrau en Ezra. Let op hun plaats in de genealogie. Zij vormen de vier generaties direct na Javan, de zoon van Jafet. Als we later kijken naar de genealogie van de Ierse Kelten, die op geheel andere bronnen teruggaat, dan zullen we zien dat dezelfde namen overeenkomstige plaatsen innemen. Het verschil is dat zij daar nakomelingen zijn van Magog, niet van Javan, en dat Baath wordt genoemd als de oudere broer, niet de zoon, van Iobaath. Hun namen worden in het vroege Iers: Jobhath, Baath, Easru en Sru, herkenbaar dezelfde namen als in de Engelse tafel.

Het is echter de chronologische positie van deze bijzondere namen in deze oude genealogieën die een bevestiging geven van het verhaal van Genesis. In het boek Genesis zien wij dat de verspreiding van de volken van Babel plaatsvond tijdens de vijfde generatie na de Vloed. En hier zien wij de namen van vier opvolgende generaties van patriarchen die gemeenschappelijk waren in de geschreven geschiedenis van zowel de Britse als de Ierse Kelten.(6) Na de 5de generatie lopen de lijnen uiteen, geheel overeenkomstig de historische beweging van de volken zoals geschilderd in Genesis. Dit is natuurlijk een opmerkelijke gebeurtenis in documenten,

die niet alleen teruggaan op geheel verschillende onafhankelijke oude bronnen, maar waarvan ook de modernistische school, als zij de moeite zou willen nemen om ze zelfs maar te noemen, ons wil doen geloven dat zij verzonnen zijn.

Nennius vertelt ons dat hij bovengenoemde registratie vond in 'de oude boeken van onze voorouders' (Aliud experimentum inueni . . . ex ueteribus libris ueterum nostrorum). We moeten nu dus vaststellen wanneer dit oude document werd geschreven. Het is van groot belang om dit vast te stellen, omdat als de vraag onbeantwoord blijft, deze het bekende en nu zo langzamerhand vermoeiende verwijt zou uitlokken dat het document vervalst was door christelijke monniken als een daad van 'vrome fraude'. Om een eind te maken aan deze verwijten, zullen wij nu eerst het werk bestuderen van Geoffrey van Monmouth, die net als Nennius een Welshe monnik was, en die ongeveer 300 jaar na hem leefde. Het belang van Geoffrey's werk ligt daarin dat hij het werk van Nennius voortzette en het is de enorme hoeveelheid intern en extern bewijs van Geoffrey's boek, dat ons toelaat om de ouderdom en de authenticiteit van Nennius' vroegere materiaal vast te stellen.

Notities

1. Elvodug, aartsbisschop van Gwynedd, (ook wel Elbod, Elbodogus, Elvodogus of Elfoddw), is ons bekend uit de ***Annales Cambriae.*** Hij was aanwezig, in 768 n.Chr, toen de Britten hun berekening van Pasen wijzigden. Hij was het die de verandering initieerde. *(768 an. Pasca commutatur apud Brittones super dominicam diem emendante Elbodugo homine Dei.* Morris. p. 88). De tweede en laatste keer dat hij wordt genoemd is in het jaar 809, waarin zijn dood wordt vermeld *(809 an. Elbodug archiepiscopus Guenedotae regione migravit ad Dominum.* Morris blz. 88).

2. Zie Morris, blz. 9.

3. *Is amlaid sin tugasdair ar senoir-ne uasal, i. Guanach, geinilach Breatan a cronicib na Romanach.* "Dit is hoe onze edele ouder Cuanu de genealogie van de Britten samenstelde uit de kronieken van de Romeinen." (Morris. blz. 19 & 61).

4. *Set haec genealogia non scripta in aliquo volumine Britanniae, set in scriptione mentis scriptoris fuit.* "Maar deze genealogie is niet geschreven in enig boek van Engeland, maar het was geschreven in het geheugen van de schrijver." (Morris. blz. 19 & 61).

5. Whiston, blz. 31. Zie bibliografie.

6. In het geval dat sommigen zouden denken dat de Britten en Ieren elkaar beïnvloedden op cultureel niveau in die mate dat zij zouden hebben geknoeid met en vervalsingen hebben aangebracht in hun eigen koninklijke genealogieën (en wij zullen het maar niet hebben over de onvermijdelijke doodstraf die daarop stond als dat gebeurde), hoeven zij alleen maar zichzelf af te vragen waarom die invloed alleen gold voor de vier generaties die werden genoemd, en waarom er zulke tegenstrijdigheden bestaan tussen beide in zowel bron (Magog en Javan) als in opvolging van namen (zie hoofdstuk 9). Bovendien, geen van deze namen is van beroemdheden uit het

verleden, noch van mythische goden. Dus waar maakten zij zich dan druk om?

Hoofdstuk 4

De kronieken van de vroege Britten.

"Yf God will, at an other apter tyme and in more apt place, marveilous agreement of the historyes of Antiquity and great unlooked for light and credit will be restored to the Originalls of Brutus..." (John Dee 1577. Cotton MS. Vitellius. c. vii. f 206v)

["Als God wil zal, op een andere geschikter tijd en in een geschiktere plaats, een wonderbaarlijke overeenkomst tussen de geschiedenissen uit de oudheid, en groot onverwacht licht en vertrouwen worden hersteld over de afkomst van Brutus…" (John Dee 1577. Cotton MS. Vitellius. c. vii. f 206v)]

Op woensdag 7 november 1917, sprak Flinders Petrie, een beroemd archeoloog in die tijd, in een vergadering van de leden van de Britse Academie. Hij presenteerde een artikel getiteld *Neglected British History,* (1) en vroeg aandacht voor het feit dat een grote hoeveelheid historisch documentair bronmateriaal werd veronachtzaamd, zoniet bewust genegeerd, door moderne historici. Hij vroeg in het kort aandacht voor het werk van Geoffrey van Monmouth en in het bijzonder voor één document dat licht wierp op Geoffrey's te gemakkelijk beschimpte geschiedenis. Het oude boek waarvoor hij aandacht vroeg heette *Tysilio Chronicle,* dat heden de naam heeft gekregen van *Jesus College MS LXI* en te vinden is in de Bodleian Bibliotheek in Oxford. Het is geschreven in middeleeuws Welsh en is volgens het colofon (2) een vertaling in opdracht van dezelfde Walter van Oxford, die opdracht gaf aan Geoffrey van Monmouth om een zeer oud Brits boek te vertalen in het Latijn. Het is in feite een vertaling van vroeg Brits in middeleeuws Welsh van dezelfde bron die werd gebruikt door Geoffrey, en is een antwoord aan al die geleerde critici die met zoveel nadruk hebben beweerd over de jaren heen, dat Geoffrey van Monmouth loog toen hij beweerde dat hij zo'n boek had vertaald.

Dit is echter niet het enige licht dat deze Welshe kroniek verspreidde, want het zou nog veel belangrijker en relevanter zaken behandelen dan alleen de zuivering van Geoffrey's goede naam. (3) Het bevat historisch verifieerbare gegevens, die veel modernistische aannames en leringen met betrekking tot ons verleden omver werpen. Maar het is nog belangrijker: het materiaal dat het bevat is kennelijk van zo hoge ouderdom, dat het de huidige geschiedenis terugvoert tot onbehaaglijk vroege tijden. Onbehaaglijk voor evolutionistische en modernistische filosofie. Flinders Petrie onderstreept enkele van deze punten, en wij zullen deze en nog enkele andere in dit hoofdstuk nader overwegen.

Bij de punten die hij noemt, is het verhaal van de pogingen van Julius Caesar in 55 en 54 v.Chr. om de Britse eilanden te bezetten, welk verhaal zowel door Geoffrey van Monmouth als door de Welshe kronieken wordt verteld. Caesar heeft ons natuurlijk zijn eigen versie nagelaten, en het is verleidelijk om te denken (en dat is ook vaak gezegd) dat de Welshe kronieken (en dus Geoffrey van Monmouth) niets meer dan een verhaspelde versie van Caesars verhaal zijn. Maar nader onderzoek toont ons een heel ander verhaal. Het verhaal van Geoffrey en de Welshe kronieken blijkt niets minder te zijn dan het verhaal van de Juliaanse invasie door de ogen van de vroege Britten zelf. Een ooggetuigeverslag in feite, dat dit deel van het materiaal dateert op het midden van de 1ste eeuw v.Chr. Dit is voor de meeste moderne geleerden uiteraard een tijdstip dat veel te vroeg is voor de Kelten om al te kunnen lezen en schrijven. Het werpt ook een wat ongunstig licht op Julius Caesar, de held

van menig modern boek over de vroege geschiedenis van Engeland. Maar hoe valt nu precies de vergelijking van de Britse en Romeinse verhalen uit?

Caesar vertelt ons (4) dat toen hij oorspronkelijk landde op de Britse kust, de Romeinse troepen tijdens die landing op een verontrustende manier werden weerstaan. Britse strijdwagens en cavalerie gingen de golven in om de Romeinse soldaten aan te vallen op het moment dat zij van de schepen sprongen, en de landing werd bijna afgelast door de ongewone felheid van de aanval. Bovendien had Caesar ernstige misrekeningen gemaakt over de getijden en het weer, waardoor hij bijna zijn leger kwijtraakte. Maar wat zegt het Britse verhaal hierover? Niets. Hoegenaamd niets. Er is geen triomfantelijk op de borst slaan over de moed bij de Keltische strijders of de Romeinse problemen bij de landing. In plaats daarvan lezen wij alleen, dat na het ontvangen van het bericht van de Romeinse landing, de Britten onder Kasswallawn (Caesar's Cassivelaunus) zich verzamelden bij een bepaald fort in Kent. Caesar had slechts weerstand ondervonden van een lichting lokale soldaten waarvan het Britse inlichtingenrapport niet rept. Waarom zouden zij ook? Het kon door de Britten worden verwacht dat de lokale militie de vijand tegemoet zou treden, en de weerstand tegen de landing was toch zonder succes geweest. Maar de verzameling van de Britten in het fort in Kent is één van de indrukwekkendste aspecten geweest. De Welshe kroniek noemt het fort Doral, dat door Geoffrey van Monmouth in het latijn Dorobellum wordt genoemd. (5) Latere schrijvers noemden het in het Latijn Durolevum, een versterking die ongeveer halverwege Rochester en Canterbury stond. Flinders Petrie schreef dat het de ideale ontmoetingsplaats was voor een verzamelend leger dat er niet zeker van was of de binnendringende macht direct over de rivier de Medway naar Londen zou trekken, of langs de kust naar Sussex en daarna naar Londen, en zo zichzelf de oversteek over de Medway zou besparen. Toch noemt Caesar dit fort niet, omdat hij zich niet bewust was van het bestaan van dit fort en van zijn naam. Een middeleeuwse monnik die Caesar's werk slechts herhaalde, zou het ook niet hebben genoemd om dezelfde redenen. Verder is van belang dat Nennius schrijft in zijn *Historia Brittonum:*

Julius Caesar … terwijl hij vocht met Dolabella.' (6)

… Dolabella werd in Nennius' brondocument abusievelijk aangezien voor de persoonsnaam van een Britse strijder in plaats van de naam van het fort waar de krijgers zich verzameld hadden. Hierdoor wordt duidelijk dat er op zijn laatst aan het einde van de 8ste eeuw n.Chr. een ernstige verschrijving bestond in het verslag van de Britse troepenbewegingen, waaruit Nennius zijn gegevens putte. Het feit dat er niet zo'n verschrijving bestond in de Welshe kronieken (of Geoffrey's Latijnse versie) spreekt duidelijke taal, niet alleen voor de zuiverheid van de informatie in zowel de Welshe kronieken als bij Geoffrey, maar ook voor de ouderdom en ontwijfelbare echtheid van hun beider bronmateriaal.

Later in dit document, (7) beschrijft Caesar in detail hoe zijn cavalerie verongelukte door de ongebruikelijke tactieken van de Britten. Hij beschrijft deze tactieken in detail, terwijl hij opmerkt hoe effectief die zijn. Maar in het Britse verhaal verschijnen deze details niet. Men zou redelijkerwijs kunnen verwachten dat een latere vervalser of bewerker triomfantelijk zou hebben genoemd hoe zijn voorvaderen de Romeinen bang maakten en bijna versloegen met superieure en ingenieuze tactieken, maar een Britse tijdgenoot die dezelfde gebeurtenissen beschreef als Caesar, maar vanuit

een ander gezichtspunt, zou dat niet doen. Waarom zou hij tactieken noemen waarmee hijzelf en zijn beoogde lezers maar al te goed bekend waren?

Drie verdere specifieke onderwerpen, zowel in de Welshe kroniek als in Geoffrey's Latijnse verhaal, tonen de onvolledigheid van sommige Britse inlichtingenrapporten van die tijd, en de natuurlijke verwarring die ontstond, nadat de strijders die terugkeerden van het front hun verhaal deden. Deze rapporten werden over lange afstanden vervoerd, in twee gevallen van de overkant van het Kanaal.

Het **eerste** betreft de dood van een bepaalde Romeinse officier. Hij heette Laberius (Quintes Laberius Durus) in Caesars versie (8), die vermeldt dat Laberius werd gedood gedurende de tweede campagne in Engeland in het jaar 54 v.Chr. Het Britse verhaal vertelt echter dat Laberius werd gedood gedurende de eerste campagne, en wat meer zegt, identificeert hem als de soldaat Labienus (9) (in Welsh: Alibiens). De naam Labienus zou al eerder bekend zijn geweest uit rapporten die hen bereikten van Caesars plaatsvervanger die, ten tijde van Caesars tweede invasie en onbekend bij de Britten, in Gaul was achtergelaten om de zaken daar te regelen gedurende Caesars afwezigheid. Toen zij van gevangenen hoorden dat de naam van de dode officier Laberius was, verwarden zij de namen en dachten natuurlijk dat het om de Labienus ging van wie zij al hadden gehoord. Het was een normale fout zoals die in oorlogstijd wordt gemaakt, maar die niet door een vervalser zou zijn gemaakt die Caesars verslag voor zich had liggen.

Evenzeer gaat het **tweede** onderwerp over het verminkte Britse verslag over een fort dat werd gebouwd op bevel van Caesar toen hij naar Gaul terugkeerde. Caesar noemt het fort niet, maar het Britse rapport noemt het Odina (10). Flinders Petrie zegt dat zo'n plaats onbekend is, alhoewel hij wel zegt dat Caesars rapporten (11) troepen noemen die naar Lexovii (heden Lisieux) worden gezonden, en dat de rivier daar, die Caesar niet noemt maar die de Olina heet, de mogelijk de aanleiding is van het Britse rapport. De naam Odina (die Caesar niet noemt) kon dus niet aan Caesars rapport ontleend zijn door middeleeuwse schrijvers.

Het **derde** incident betreft een onnauwkeurig rapport van Britse verkenners, die de inlichtingendienst van Kasswallawn ertoe bracht om te denken dat Caesar was gevlucht uit Engeland, terwijl het Romeinse leger er juist stevig gelegerd was. Caesar, die waardevolle schepen had verloren tijdens een storm, gaf opdracht de schepen op het land te brengen en te verslepen tot in het Romeinse kampement (12). Dat was een enorme prestatie van de genie. Deze schepen waren zeer zware militaire transportschepen. Toch was dit binnen de ons bekende capaciteiten en technieken van de Romeinse genietroepen. Maar de Britten hadden absoluut niet verwacht dat zoiets zou worden overwogen of zelfs mogelijk was, en daarom is het mogelijk dat als de Britse vooruitgeschoven verkenners de schepen niet meer op het strand zagen, zij natuurlijk – maar ten onrechte – dachten dat Caesar was gevlucht.

Er zijn latere aangrijpende verslagen in de vroege Britse kronieken (waarover Flinders Petrie zwijgt), waarin wordt gezegd dat Britse soldaten in dit land vochten tegen legers van de koningen van Syrië en Libië, (13) en die aanvankelijk meer lijken op een ongeloofwaardige serie verhalen. Maar wat gebeurt er met deze verhalen als wij ze bekijken binnen hun juiste historische perspectief? De Britten hadden nooit huurlingen in dienst om het vechten voor hen te doen. Zij kenden de gevaren van zulk beleid, gevaren die helaas werkelijkheid werden toen een Britse koning, Vortigern, de Saksen uitnodigde om de Picten te verjagen. Zoals de geschiedenis

aangeeft, en tot de eeuwige schande van Vortigern voor zover het de Welshen betreft, bleven de Saksen en verjoegen zij de Britten naar het rotsachtige en onherbergzame deel van het eiland, Wales. In tijden van oorlog of nood trokken de Britten gezamenlijk op, als gescheiden stammen verenigd in één grote vechtmachine, en plaatsten zij hun vele koningen onder de autoriteit van één opperkoning voor de duur van de vijandelijkheden. Toen de Britten het Romeinse leger ontmoetten waren zij verbaasd niet alleen Romeinen tegenover zich te hebben in het vijandelijke leger (als er al Romeinen waren), maar afzonderlijke legioenen van Syriërs, Libiërs en vele andere nationaliteiten (14). Wij weten van archeologische vondsten dat Syriërs en anderen in feite deel uitmaakten van de bezettende macht in Engeland. Het is dus natuurlijk dat de Britten hen noemen naar hun land van oorsprong, maar ook veronderstelden dat deze Syriërs en andere legioenen geleid werden door hun eigen leiders, evenals bij de Britten die hen bevochten. Het is een onverwacht en een opvallend teken van echtheid waar geen middeleeuwse vervalser aan zou hebben gedacht.

Dit deel uit de kronieken kan worden gedateerd in het midden van de 1e eeuw v.Chr., maar is er nog ander documentatiemateriaal dat veel verder teruggaat. Een voorbeeld (waarover Flinders Petrie vreemd genoeg zwijgt) is het verhaal van twee mannen, Belinus en Brennius in Geoffreys Latijnse versie, en Beli en Bran in het Welsh (15). Een deel van dit verhaal vertelt hoe Bran een invasie in Italië leidde en Rome plunderde. Zekere geleerden waren er snel bij om te beweren dat Rome nooit door Britten werd geplunderd, en dat het verhaal een onzinnige fictie is. Maar als zij de Romeinse geschiedschrijvers hadden gelezen dan waren zij wel op andere gedachten gekomen, want de plundering van Rome door de Kelten is zeer gedetailleerd beschreven door een vroege historicus van Rome, en het vroege Britse verslag van deze gebeurtenis is bevestigd en verder uitgewerkt op alle punten.

De historicus in kwestie is Livius (Titus Livius, 59 v.Chr. – 17 n.Chr.), wiens *Geschiedenis van Rome* uit niet minder dan 142 boeken bestond, hoewel er slechts 35 tot op vandaag zijn bewaard gebleven. Het is boek 5 van Livius' geschiedenis dat het verhelderende verhaal bevat dat nu volgt (16).

Volgens Livius vond de plundering van Rome door de Gallische Kelten plaats in ongeveer 390 v.Chr., en we zullen zien hoe precies dit verhaal overeenkomt met de chronologie van gebeurtenissen en personen die men vindt in de Britse kroniek. Voor ons is van groter belang het feit dat Livius de namen van hen die de planning en de leiding van de aanval op zich hadden genomen, heeft bewaard.

De eerste naam is die van de koning van de Biturgen, een Gallisch volk dat zijn naam gaf aan de moderne stad Bourges. De koning was Ambitgatus, en Livius vertelt ons dat hij twee neven had, de een heette Bellovesus en de ander Segovesus. Deze twee namen verschijnen ook in het Britse verslag waar zij worden gegeven als Beli in de Welshe kroniek en Belinus en Segnius (de koning van de Allobroges of Bourgondiërs) in Geoffrey van Monmouth. De Welshe kroniek noemt Segnius als de prins van de Bourgondiërs (d.w.z. Byrgwin, een ander woord voor Allobroges) maar noemt zijn naam niet. Elke naam moet echter wel genoemd zijn in het oorspronkelijke Britse bronmateriaal en van daaruit vermeld in Geoffrey of in de Welshe kroniek.

Livius geeft hier interessante details over de Keltische koninklijke families van de vroege 4e eeuw v.Chr. Volgens zowel Geoffrey als de Welshe kroniek, waren de vader en de moeder van Belinus en Brennius Dunvallo Molmutius (Welsh: Dyfnal

Moel Myd) en Tonuuenna (Welsh: Tonwen). We weten uit de genealogie, waarop zowel Geoffrey als de Welshe kroniek zijn gebaseerd (zie bijlage 7) dat Dunvallo van Britse afkomst was. Dat betekent dat Tonuuenna, van wie de genealogie niet gegeven wordt, de zuster zou kunnen zijn van de Gallische koning, Ambitgatus, zoals door Livius wordt gesuggereerd, wanneer hij Bellovesus (de Britse Belinus en de zoon van Tonuuenna) de neef van Ambitgatus noemt. Er is niets vreemds of onmogelijks in zo'n relatie. Het huwelijk tussen de Britse en continentale Keltische koninklijke families zou een geheel natuurlijke en te verwachten zaak zijn.

Dat brengt ons tot de naam van de leider van de Gallische plundering van Rome, die Livius Brennus noemt (18). Dat is praktisch gelijk aan de vertaling in het Latijn van de Britse naam Bran die Geoffrey geeft (Brennius), en het feit dat Geoffrey en Livius zulke onderscheiden en onafhankelijke autoriteiten zijn, maakt duidelijk dat geen van beiden de namen verzonnen van de personen zoals zij die verder beschreven. Dat noch Geoffrey noch de Welshe kroniek slechts kopieën waren of herschrijvingen van Livius' verhaal, is overduidelijk als men de Britse kroniek vergelijkt met die van Livius. Er zijn veel te veel belangrijke en fundamentele verschillen tussen beide om te suggereren dat de één afhankelijk is van de ander. En toch verwijzen zij, onafhankelijk van elkaar, naar dezelfde historische gebeurtenis, namelijk de Keltische plundering van Rome in ca. 390 v. Chr., maar zij zien die gebeurtenis vanuit een verschillend kamp.

We kunnen het verhaal nog één generatie terug brengen door te verwijzen naar de wetten van Dunvallo, de vader van Belinus en Brennius, die bekend waren als de Molmutijnse Wetten en waarvan Geoffrey ons vertelt dat deze nog steeds in hoge mate gerespecteerd werden door de Britten (Welsh) in Geoffrey's dagen (19). Niet alleen werden zij in hoge mate gerespecteerd in Geoffrey's dagen, maar zij bestaan nu nog steeds en verraden duidelijk de heidense oorsprong (20). Het licht dat zij laten schijnen over het leven van de vroege Britten wordt beschreven in bijlage 6 van dit boek, waar Flinders Petrie ons in zijn eigen woorden vertelt van de wetten en hun toepassing.

Maar de geschiedenis van de vroege Britten kan nog verder worden teruggebracht, tot de 12^{e} eeuw v.Chr., in feite de tijd van de werkelijke grondvesting van de Britse natie. Het verhaal vertelt hoe eens een kolonie landde aan deze kusten. Deze kolonie werd geleid door een zekere Brutus (Bryttys in de Welshe kroniek). Het was deze Brutus die zijn naam gaf aan de Britten. De geschiedenis van Brutus' afstammelingen wordt in het volgende hoofdstuk verteld. Wat ons nu vooral interesseert is hoe en via welke weg zijn kolonie deze kusten bereikte. Weer danken wij het aan Flinders Petrie dat hij onze aandacht richt op de volgende details:

'Na Griekenland verlaten te hebben vaart Brutus [met zijn kolonie] naar Afrika en dan passeert hij de Phileense altaren, een plaats die Salinae genoemd wordt, vaart tussen Ruscicada en de bergen van Azara, in het gebied van de piraten, passeert de rivier de Malua, komt in Mauretanië aan, en bereikt de pilaren van Hercules.

Bij deze passage noteert de onwetende schrijver: "Het is waarschijnlijk onmogelijk om na te gaan of deze namen bestaande plaatsen aangeven, of zuiver de uitvinding van de auteur zijn". Inmiddels zijn al deze plaatsen bekend, en ze staan allemaal in de juiste volgorde. De lengtegraden van Ptolemeus zijn hier voor de duidelijkheid toegevoegd. De Phileense altaren (46° 45') waren twee grote zandhopen – voor het verhaal waarvan zie Sallust –; zij waren welbekend als de grens tussen Carthago en

Egypte, maar waren van geen belang in de laat-Romeinse tijd. Vervolgens Sallinae, dit is de strook zoutlagunes (33°-34°), die van belang was voor zeevissers die hun vis willen pekelen. Vervolgens Ruscicada (27° 40') een landtong aan de zuidkant van Sardinië; Brutus voer tussen deze en de bergen van Azara. Ptolomeus noemt een bergstam van Sardinië als de Asaronesioi. Het vóórkomen van piraten was de reden om de bergen van Sardinië te noemen, zodat zeelieden bij de Afrikaanse kust weg konden blijven door zich te richten naar de bergen van Sardinië, die bijna 200 km naar het noorden lagen, zodat zij aan de piraten konden ontsnappen, zonder hun peilingen te verliezen. Vervolgens wordt de rivier de Malua genoemd (11° 10') die belangrijk was als de grens van het vroegere Mauretanië. Tenslotte worden de pilaren van Hercules genoemd (6° 35' – 7° 30'). De algemene eigenschap van deze geselecteerde namen is dat zij punten vormen die bekend waren bij zeelieden, zoals iedere zeeman die zou kunnen geven als etappes van een reis. Hoe komen zij dan in de Brutus-legende? Zij kunnen niet zijn gegeven door een zeeman na 700 n.Chr. omdat de Arabische veroveringen de oude namen en oude route hebben uitgewist.

Heeft een middeleeuwse schrijver de namen dan overgenomen van een Romeinse schrijver? Geen enkele schrijver noemt alle namen: Ptolomeus slaat Salinae over, Plinius Salinae en Azara, Strabo noemt alleen de Phileense Altaren, de Antonine routebeschrijving alleen Ruscicada en Malua, de Peutingeriaanse tabel alleen Ruscicada, en de Phileens Altaren op de verkeerde plaats. Als we op middeleeuwse kaarten kijken, van Cosmas tot de Mappamundi van Hereford, is het onmogelijk dat een middeleeuwse schrijver zoveel geografische kennis had om zo'n zeemanslijst van zes kleine plaatsen in de goede volgorde samen te stellen, zoals zij in de tijd van het Romeinse Rijk voorkwamen. Als deze lijst in de tijd van het Romeinse Rijk was geschreven, was er geen voorkeur voor de ene datum boven een andere. Maar er is een andere reden om aan te nemen dat deze lijst geschreven is vóór Claudius (d.w.z. 10 v.Chr. – 54 n.Chr.). Na het passeren van de Malua komt Brutus in Mauretanië aan. Oorspronkelijk lag Mauretanië alleen ten westen van de Malua; maar in de vroege tijden van het Rijk werd het gebied ten oosten van die rivier ook bij Mauretanië gevoegd. Claudius verdeelde het gebied in twee Mauretaniës, Tingtana en Caesariensis, gescheiden door de rivier. De geografie van Brutus is dus ouder dan die van Claudius.' (21)

Er is veel meer dat door Flinders Petrie toegevoegd had kunnen worden als hij er zich van bewust geweest was. Bijvoorbeeld, voordat Brutus met zijn kolonie wegvoer naar de Afrikaanse kust op hun tocht vanaf het vasteland van Griekenland, waren zij volgens zeggen geland op een eiland waarvan de naam als Legetta wordt gegeven in de Welshe kroniek en als Leogetia in Geoffrey van Monmouth, en als Leucadia bij de klassieke schrijvers van de Middellandse Zee-wereld. Vandaag staat het bekend als Levkas. Maar er zijn enkele details die in de Britse kronieken beschreven worden, die niet door een middeleeuwse vervalser konden worden gelezen door eenvoudigweg op de kaart te kijken, zelfs niet op een kaart met voor de middeleeuwen grote nauwkeurigheid. Bij voorbeeld, alhoewel de Welshe kroniek het feit niet noemt, vertelt Geoffrey van Monmouth's Latijnse versie het detail van de bossen op het eiland (22). Zelfs vandaag zijn de resten van de 'eikenbossen op Levkas' nog te zien die kenmerkend voor het eiland waren tot in de 19de eeuw (23).

Wilde Geoffrey van Monmouth van deze bossen kennis hebben, dan moeten zij genoemd zijn in het oorspronkelijke bronmateriaal dat hij vertaalt. We kunnen ons afvragen of de bossen op dit 'heilige' eiland, die de Britten zich lang herinnerden, en

het feit dat de vroege Druïden van Engeland later altijd in het bijzonder de eikenboom als heilig in ere hielden, geheel niets met elkaar te maken hebben. Zoals Plinius ons vertelt:

'The Druidae . . . esteeme nothing more sacred in the world, than Misselto, and the tree whereupon it breedeth, so it be on Oke . . . they seem well enough to be named thereupon Dryidae in Greeke, which signifieth... Oke-priests. (24)

[De Druïden.. houden niets voor heiliger in de wereld dan de maretak en de boom waarop hij groeit, namelijk de eik… zij schijnen daarom terecht Druïden te worden genoemd in Griekenland, hetwelk betekent … Eik-priesters. (24)]

Het is interessant te weten dat zowel Geoffrey van Monmouth als de Welshe kroniek melden dat er op dat eiland een ruïne is van een tempel gewijd aan de godin Diana. Dan volgt de beschrijving van een zeer complex ritueel uitgevoerd door Brutus, en van de aard en attributen van de godin Diana, die alleen uit heidense bron afkomstig hadden kunnen zijn. Maar er is nog meer over te vertellen. Diana was de personificatie van de maan, en ook al is er geen spoor meer van de tempel van Diana te vinden op het eiland, er zijn wel de ruïnes te vinden van de tempel van Diana's goddelijke echtgenoot, de zonnegod Apollo. Deze ruïnes liggen op een heuvel zo'n 70 m boven de zeespiegel, en:

"… het was vanaf deze heuvel dat de priesters van Apollo zichzelf in de ruimte slingerden, gedragen – zo werd beweerd – door levende vogels en gevederde vleugels. Het verband tussen het ritueel en de god is duister, alhoewel er een vroeger verband bestond tussen Apollo en diverse vogels. Ovidius bevestigt dat de verdiensten van de vlucht en de genezende wateren beneden de rots bekend waren sedert de tijd van Deucalion, de Griekse Noach."(25)

Er zijn merkwaardige echo's van dit vreemde en zeer oude ritueel in het verhaal van één van Brutus' niet al te verre familieleden, Koning Bladud (Blaiddyd in de Welshe kroniek. Zie volgend hoofdstuk). Bladud, zo staat geschreven, maakte voor zichzelf slagpennen en vleugels en leerde te vliegen. Hij had slechts één les en de vlucht was voorspelbaar kort. Maar het belangrijk aspect van het verhaal was dat hij stierf toen hij tegen de tempel van Apollo aansmakte, die eens in de stad stond die nu Londen heet (26).

Toch is dit niet het enige belangrijke onderdeel uit de Britse kroniek. Wat moeten wij opmaken uit het Griekse vuur dat genoemd wordt in het verhaal van Brutus? Dit verschijnt als *tan gwyllt* in de Welshe kroniek, en als *sulphureas tedas* en *greco igne* in Geoffrey van Monmouths verslag (27). Zoals Flinders Petrie terecht opmerkt was Grieks vuur volstrekt onbekend in het Europa van voor de kruistochten. Had een vroege middeleeuwse vervalser een gelukkige gok? Ik betwijfel het. En wat te zeggen van de verdere kennis van de geografie van het Griekse vasteland dat de Britse kroniek openbaart? Het gebied Yssgaradings in de Welshe kroniek en Sparatinum in Geoffrey's versie, was vroeger bekend als The**spr**o**t**ia, aan de westkust van Griekenland. De archeologie leert ons dat de Thesprotieërs de vroegste bewoners waren van dit gebied, die hun naam gaven aan de stad Thesprotikon (28). Bovendien is de rivier Ystalon in de Welshe kroniek (Abalone in Geoffrey) de Acheron, die stroomt door het oude gebied van Epirus. Verder wordt de naam van de vroegere koning genoemd, tegen wie Brutus vocht voor de vrijheid van zijn volgelingen. Zijn naam is Pendrassys in de Welshe kroniek en Pandrasus in Geoffrey

(29). Ik heb geen enkele poging gevonden om deze koning te identificeren, en er is nu geen mogelijkheid meer om zijn naam op te sporen in de overgebleven geschriften van antiek Griekenland, en zo'n speurtocht zou op zich nutteloos zijn. Pandrassus is namelijk niet een gewone naam, naar het schijnt, maar een titel – pan Doris – de koning van alle Doriërs. Weer geeft de archeologie aan dat de Dorische Grieken dit deel van het Griekse vasteland veroverden in ongeveer diezelfde tijd (12e – 11e eeuw v.Chr.) waarin het verhaal van Brutus begint (30). Dus de naam Pandrassus hoort beslist en authentiek bij de tijd van het begin van de Britse kroniek.

Dit alles helpt ons in de datering niet alleen van fascinerend en ongetwijfeld oud materiaal in de Welshe kroniek en in de versie van Geoffrey, maar ook van het materiaal dat ons aangereikt wordt door Nennius, dat in het vorige hoofdstuk werd genoemd, en op basis waarvan wij de tafel van de Europese naties konden reconstrueren. Het is duidelijk dat dit niet het werk was van vroeg-christelijke monniken die erop uit waren aan de wereld een vervalst maar vroom document na te laten, want al het documentatiemateriaal dat wij raadpleegden is tenminste honderd jaar zoniet meer dan duizend jaar ouder dan de komst van het christelijk geloof bij de vroege Britten. Met andere woorden, de moderne beschuldiging van vrome fraude is onhoudbaar. Dit wordt verder uitgewerkt in het volgende hoofdstuk dat de inhoud van zowel Geoffrey van Monmouth als de Welshe kronieken samenvat en in bijlage 7, waar de genealogie van de vroege Britse koningen wordt weergegeven. De data zijn bij benadering voor iedere koning ook aangegeven, zoals ik heb kunnen berekenen uit de interne gegevens opgenomen in de Welshe kroniek en in Geoffreys Latijnse versie (31) alsmede extern bewijs uit andere bronnen.

Notities

1. Gepubliceerd door Humphrey Milford bij de Oxford Universiteits Pers als deel van de *Proceedings of the British Academy,* Vol. viii. blz. 1- 28.

2. 'I, Walter of Oxford, translated this book from Welsh (Kymraec) into Latin, and in my old age have translated it a second time from Latin into Welsh.'

3. Gelukkig bestaan er twee Engelse vertalingen van deze bijzondere Welshe kroniek: Roberts, Peter. *Chronicle of the Kings.* 1811. De enige overgebleven kopie is in de Bodleian bibliotheek, planknr. Douce T., 301. (Een slecht gecorrigeerde 2de editie hiervan werd uitgebracht door Manley Pope onder de titel, *A History of the Kings of Ancient Britain.* Simpkin, Marshall & Co. London. 1862. Hoe armelijk zijn editie ook is, Manley Pope maakt enkele zeer informatieve opmerkingen op blz. 155-216). [Manley Pope voegde notities van zichzelf toe, zonder ze als zodanig aan te geven in de tekst, en hij spreekt geen enkele erkentelijkheid uit aan Peter Roberts, wiens vertaling hij kennelijk stal].
   De tweede vertaling is van Canon Robert Ellis Jones uit New York. Zijn ongetitelde vertaling is een letterlijke vertaling in het Engels van de Welshe tekst, en vormt deel van Griscom's boek (zie bibliografie). Canon Jones stierf in 1929, het jaar van de publicatie van de vertaling.

4. Caesar, blz. 99-100. Zie bliografie.

5. Geoffrey van Monmouth, blz. 108, and Manley Pope, blz. 60. Zie bliografie.

6. Nennius, blz. 23. Zie bibliografie.

7. Caesar, blz. 102-3.

8. Caesar,. blz. 111-2.

9. Geoffrey, blz. 110 en Manley Pope, blz. 60. Zoals Flinders Petrie zegt, kan de verschuiving in datum het gevolg zijn traditie, het kan niet het gevolg zijn van kopiëren.

10. Geoffrey, (blz. 112-3) heeft *Odnea.* See Manley Pope, blz. 61 & 180-1.

11. Caesar, blz. 87.

12. Caesar, blz. 110 and Manley Pope, blz. 61, *'Caesar was compelled to fly.'*

13. Geoffrey, blz. 236 & 245-6. Zie ook Manley Pope, blz. 122.

14. Cottrell, (blz. 63-4. zie bibliografie) noemt Spanjaarden, Hongaren, Duitsers, Syriërs, Grieken, Afrikanen, Galliërs, enz. als enkele nationaliteiten in het Romeinse leger in Engeland. De Muur van Hadrianus alleen al werd bemand door Spanjaarden, Duitsers, Afrikanen en Syriërs.

15. Geoffrey, blz. 90-100 and Manley Pope, blz. 38-46.

16. Livy, blz. 378-395. Zie bibliografie.

17. Livy, blz. 379. Vergelijk Geoffrey, blz. 97-9 en Manley Pope, blz. 44-5.

18. Livy, blz. 383 & 395.

19. Geoffrey, blz. 89.

20. Zie Probert, William, *Ancient Laws of Cambria.* 1823.

21. Flinders Petrie, blz. 8-9.

22. Geoffrey,. blz. 64. Thorpe, (blz. 341. Zie bibliografie. Beweert dat de naam een uitvinding is van Geoffrey.

23. Bradford, *Guide to the Greek Islands,* Collins. London. blz. 48.

24. cit. Hawkins, Prof. G. *Stonehenge Decoded,* Fontana. blz. 34. Hawkins wijst erop dat als het Griekse woord voor eik 'drus' is, dan zou Plinius' etymologie voor de naam blijkbaar correct geweest zijn.

25. Bradford, blz. 50.

26. Geoffrey, blz. 81 en Manley Pope, blz. 28 & 167-8.

27. Geoffrey, blz. 58 en Manley Pope, blz. 10.

28. *Webster's New Geographical Dictionary,* G & C Merriam, Massachusetts. 1977. blz. 1203.

29. Geoffrey, blz. 55-64.

30. Webster's, blz. 340.

31. Voor een technische taxatie van de chronologie, zie mijn artikel *The Early History of Man - Pt. 3. The Kings of the Ancient Britons: A Chronology,* CEN Tech. J., Vol**.** 52 1991. blz. 139-142.

Hoofdstuk 5

De geschiedenis van de vroege Britse Koningen

Wat nu volgt is een samenvatting van de geschiedenis van de vroege koningen van de Britten zoals beschreven door Geoffrey van Monmouth en de Welshe kronieken. Het is een geschreven geschiedenis die gedoemd was te verdwijnen na de massamoord op de Britse monniken in Bangor in 604 n.Chr. op last van Augustinus. Een geschiedenis die daardoor totaal onbekend was of volkomen genegeerd werd door latere Saksische en Normandische kroniekschrijvers. Dit had tot gevolg, dat ook door latere Engelse geleerden in de 16^{e} en 17^{e} eeuw zonder navraag werd aangenomen dat zo'n documert nooit had bestaan. Daarom werden werken als die van Geoffrey van Monmouth en de Welshe kroniek vervalsingen en sprookjes genoemd. Die opvatting bestaat nog steeds in onze tijd. We hebben echter in het voorgaande hoofdstuk gezien hoe deze documenten zich mogen verblijden in rehabilitatie, ondanks de oppervlakkige en modieuze afwijzing. Maar hier is, glashelder en zonder franje, het verhaal dat de kronieken zelf vertellen, een verhaal dat geen kind op school in Engeland ooit heeft gehoord. Het beslaat 2000 jaar, en de overleving ervan is niet minder dan een wonder. Dit is te danken aan de Welshe geleerden uit vroeger tijden, die de waarde van de kronieken erkenden en ze bewaarden zodat wij het konden lezen.

Tussen de oude documenten die de Britten zelf achterlieten, is een lijst bewaard gebleven (in Nennius tenminste) van de voorouders van de vroege Britse koningen, zoals zij werden geteld, generatie voor generatie, terug tot Jafet, de zoon van Noach. Maar de geschiedenis van de Britten als volk, begon bij de val van Troje. Hier is het begin van de Welshe kronieken en Geoffrey van Monmouth.

Anchises, ons bekend uit andere geschiedenissen, vluchtte met zijn zoon Aeneas, vanuit de brandende ruïnes van Troje, en zij trokken naar een land dat nu Italië wordt genoemd. Zij vestigden zich aan de oevers van de rivier de Tiber, op een gebied dat later Rome werd. De locale bevolking werd geregeerd door Latinus**,** die Aeneas en zijn volk vriendelijk en gastvrij ontving. In dank daarvoor versloeg Aeneas Latinus' vijand, Turnus, de koning van de Rutuli. Hij trouwde toen met Lavinea, de dochter van Latinus. Uit deze verbintenis werd Aeneas Silvius geboren, die later heerste over alle stammen van Italië. Maar het was langs de lijn van zijn broer, Ascanius, dat de koninklijke genealogie werd voortgezet, en in deze lijn werd Ascanius' zoon Silvius geboren. Silvius verleidde een niet bij name genoemde nicht van zijn grootvaders vrouw Lavinia, en uit deze verbintenis werd Brutus geboren. De moeder van Brutus stierf in het kraambed, en toen Brutus een jongen van 15 was, schoot hij per ongeluk zijn vader dood met een pijl gedurende de jacht. Omdat hij de dood van zijn beide ouders had veroorzaakt, en aldus een profetie over hem vervulde, werd hij verbannen uit Italië, waardoor de koninklijke lijn van Aeneas naar een ander overging. Het is op dit moment dat de geschiedenis van de Britten als natie begint.

Brutus trok van Italië naar Griekenland, naar Levkas ten westen van het vasteland van Griekenland, en daar kwam hij in contact met slaven. Dit waren de nakomelingen van de soldaten die tegen de Grieken hadden gevochten in de Trojaanse Oorlogen van de 13de eeuw v.Chr. Zij waren in slavernij gebracht door Priamus, de zoon van Achilles, 'als wraak voor zijn vader's dood'. Die slavernij werd voortgezet onder

Pandrasus, de koning van de Dorische Grieken. Toen zij hoorden dat Brutus afstamde van hun eigen vroegere koningen, accepteerden de Trojanen hem in hun eigen kring en kozen hem als hun leider, en onder hem stonden zij met succes op tegen hun onderdrukkers. Nadat zij Pandrasus hadden verslagen, zeilden zij weg op zoek naar een land waar zij zich konden vestigen. Terwijl zij met hun vloot de Middellandse Zee uitvoeren tussen de pilaren van Hercules door (Straat van Gibraltar) ontmoetten zij een andere groep Trojanen geleid door Corineus, die ook vluchtten voor hun onderdrukkers. De groepen werden bij elkaar gevoegd en zeilden naar Gallië onder leiding van Brutus, die zij als hun gezamenlijke koning hadden gekozen. Daar bevochten en versloegen zij de Pikten onder koning Goffar (Koffarffichti – Goffar de Pict in het Welsh). De Trojanen zeilden weer weg en kwamen aan land bij Totnes in Devon in de 12de eeuw v.Chr. Later werden het land en zijn bevolking genoemd naar hun leider Brutus. Toen stichtte Brutus de stad Trinovantum of Nieuw Troje, dat later de stad Londen werd. Brutus regeerde als eerste koning over zijn volk op dit eiland gedurende 23 jaar, d.w.z. van ca 1104 – 1081 v.Chr.

In de buit die Brutus had meegenomen uit Griekenland was Ignoge, de dochter van Pandrasus, waarmee hij trouwde en die hem 3 zonen baarde, Locrinus, Kamber en Albanactus. Na Brutus' dood erfden **Kamber** en **Albanactus** respectievelijk Wales (Cambria) en Schotland (Albany) en **Locrinus** werd koning van Loegria, een land dat naar hem werd genoemd, en dat bestond uit het hedendaagse Engeland zonder Cornwall. (De moderne Welshmen kennen Engeland nog steeds als Loegria). Cornwall werd geregeerd door **Corineus**, wiens dochter, Gwendolen, was getrouwd met Locrinus. Locrinus had echter ook nog een andere vrouw, Estrildis, die hij verborgen hield uit angst voor Corineus. Maar direct na de dood van Corineus, stelde hij Estrildis aan als koningin en stuurde Gwendolen, zijn wettige echtgenote, weg. Uit wraak vormde Gwendolen een leger in het land van haar vader's koninkrijk, Cornwall, en doodde Locrinus in de daarop volgende strijd. Estrildis en haar dochter Habren werden verdronken op bevel van Gwendolen, en zijzelf regeerde over Loegria de volgende 15 jaar. In ongeveer in 1056 v.Chr. deed zij afstand van de troon ten behoeve van haar zoon Maddan, en trok zich terug in haar geboorteland Cornwall, waar zij stierf.

Over **Maddan** wordt weinig meer gezegd dan dat hij gedurende 40 jaar regeerde, d.w.z. van ca 1056-1016 v.Chr. Zijn zonen streden om de troon, waarbij Malin, zijn jongste zoon werd vermoord door Mempricius, de oudste. **Mempricius** (Membyr in de Welshe kroniek) werd een beruchte tiran die zijn vrouw verliet om onnatuurlijke begeerten na te jagen, en die zijn koninkrijk verwaarloosde. In het 20ste jaar van zijn regering, in ongeveer 996 v.Chr., raakte hij gescheiden van zijn jachtgenoten en werd opgegeten door de wolven.

Hij werd opgevolgd door **Ebraucus** (Welsh Efrawc) die de volgende 39 jaar regeerde van ca. 996 – 957 v.Chr. In een veelbewogen en met liefde herinnerde regeringstijd, plunderde Ebraucus Gallië en stichtte een stad die zijn naam droeg, Kaerbrauc, dat later door de Romeinen werd gelatiniseerd in Eboracum, het hedendaagse York. Na zijn dood werd hij opgevolgd door **Brutus Greenshield** (Brytys darian las, in de Welshe kroniek) die de volgende 12 jaar regeerde tot ca. 945 v.Chr. toen Leil op de troon kwam. **Leil** stichtte de stad Kaerleil die nog steeds zijn naam draagt (Carlisle), maar hij was een zwakke en weifelende koning, wiens 25-jarige regering eindigde in chaos en burgeroorlog.

Zijn zoon **Hudibras**, (Run baladr bras in het Welsh) die in ca. 920 v.Chr. op de troon kwam, herstelde de vrede in het rijk en regeerde de volgende 39 jaar over Loegria. Hij was een groot bouwheer, die de steden Kaerreint (Canterbury), Kaerguenit (Winchester), en Paladur (Shaftesbury) stichtte. Hij werd opgevolgd door zijn zoon **Bladud** in ca 881 v.Chr. die 20 jaar regeerde. In die tijd stichtte hij de stad Kaerbadum (Bath), waarvan men dacht dat de heetwaterbronnen lepra konden genezen. Op zijn bevel werd necromantie, het raadplegen van de doden, algemeen gepraktiseerd. Bladud werd uiteindelijk gedood bij een mislukte poging om te vliegen. Hij werd opgevolgd door zijn zoon, **Leir**, die 60 jaar regeerde van ca 861-801 v.Chr. Hij stichtte de stad Kaerleir (Leicester) en verloor het koninkrijk toen hij probeerde het te verdelen onder zijn drie dochters. Shakespeare vertelt dit verhaal in zijn beroemde toneelstuk 'King Lear'.

Leir's jongste dochter, **Cordelia**, erfde de kroon na de dood van haar vader en regeerde het land in vrede gedurende 5 jaar. Zij werd aan de kant gezet door haar zusters en pleegde zelfmoord in de gevangenis. **Marganus I** (Morgan in het Welsh) werd koning in het jaar 796 v.Chr. en deelde het met zijn neef **Cunedagius** (Kynedda). Marganus regeerde het land ten noorden van de Humber en Cunedagius regeerde het zuiden. Marganus werd tijdens een gevecht dat tussen hen ontstond, door Cunedagius naar Wales verjaagd en verslagen bij de naar hem genoemde plaats Margam, vlakbij het huidige Port Talbot. Cunedagius regeerde daarna nog 33 jaar over het hele koninkrijk. Hij werd in 761 v.Chr. opgevolgd door **Rivallo** (Rriallon), die wijs en sober regeerde. Zijn regering bleef speciaal in de herinnering door een regen van bloed, een grote zwerm vliegen en een pest die een zware tol eiste van de bevolking. Na zijn dood volgde de regering van vier koningen van wie weinig bekend is behalve hun namen en volgorde van hun regering.

Daarna kwam, in het jaar 663 v.Chr., **Gorboduc** (Gwrvyw) op de troon. In zijn ouderdom werd hij seniel. Zijn seniliteit gaf aanleiding tot veel geruzie over de opvolging tussen zijn zonen Ferrex en Porrex. Hij was de laatste koning in de koninklijke lijn van Brutus die over de Britten regeerde. Judon, de koningin van Gorborduc, had veel verdriet over de ruzie tussen haar twee zonen. Toen zij hoorde dat Porrex zijn broer Ferrex had gedood, werd zij gek. Zij vermoorde Porrex in zijn slaap en hakte hem in stukken. (Andere verhalen vertellen hoe zij in een zak werd gebonden en in de Theems gegooid omdat zij haar zoon had gedood.) Het land stortte daarna in de politieke chaos van een 200 jaar durende burgeroorlog. De uitkomst daarvan werd bepaald door een conflict tussen 5 koningen, waaruit uiteindelijk, in het jaar 440 v.Chr., **Pinner** tevoorschijn kwam als koning van Loegria. Pinner werd later verslagen door zijn opvolger op één na, Dunvallo, in ongeveer 430 v.Chr. Dunvallo's vader, **Cloten** (Klydno in het Welsh), die koning was over Cornwall, regeerde gedurende 10 jaar en werd opgevolgd door zijn zoon Dunvallo Molmutius (Dyfnal moel myd) Gedurende de 40-jarige regering van **Dunvallo Molmutius** codificeerde hij de Molmutijnse wetten, een wetgeving waarvan Geoffrey van Monmouth ons vertelt dat zij in zijn tijd nog steeds beroemd en gerespecteerd was, en die merkwaardig genoeg nog steeds bestaat. (Zie Probert's *Ancient Laws of Cambria.* 1823). In zijn koninkrijk kende men praktisch geen gewelddadige misdaad, zo streng was de bestraffing van dergelijke criminelen zolang hij regeerde.

Dunvallo's oudste zoon, **Belinus** (de Grote), regeerde daarna het koninkrijk van 380 – 374 v.Chr. Hij regeerde over Loegria, Cambria en Cornwall. Zijn broer **Brennius** regeerde over Northumbria en Albany, en leidde de Keltische plundering van Rome

in ca. 390 v.Chr. Belinus versloeg zijn broer Brennius in een veldslag en zo werd hij koning over heel Engeland. Geoffrey vertelt ons dat Belinus een belangrijke wegenbouwer was en dat Billingsgate in Londen door hem werd gebouwd en naar hem werd genoemd. In een veelbewogen regering versloeg Belinus de koning van Denemarken en legde hem een zware schatting op.

Hij werd opgevolgd door **Gurguit** (Gwrgant Varf Drwch), wiens regering duurde van ca. 374 - 369 v.Chr. , Gurguit, de zoon en opvolger van Belinus, was beroemd als een man van vrede en recht. Gedurende Gurguit's regering onttrok de koning van Denemarken zich aan de schattingsplicht, en Gurguit veroverde prompt Denemarken om daar zijn autoriteit te vestigen. Op zijn terugreis van Denemarken, zo wordt verteld, onderschepte Gurguit de schepen van Partholan en zijn mede-ballingen. Men zegt dat hij aan Partholan het nog onbewoonde Ierland toewees. (Dit leidt wel tot een chronologisch probleem, waarvoor een oplossing wordt voorgesteld in een later hoofdstuk). Gurguit stierf in vrede en werd begraven in de stad Caerleon-on-Usk. Zijn zoon **Guithelin** (Kyhylyn) werd daarna koning van 369 – 363 v.Chr. Guithelin was een bekende en weldadige heerser. Hij trouwde Marcia, een geleerde vrouw die de Marciaanse Wetten opstelde, de *Lex Martiana.* Alfred de Grote vertaalde later deze code als de Merciaanse Wetten, omdat hij dacht dat ze werden genoemd naar het veel latere Saksische koninkrijk Mercia.

Koningin **Marcia** regeerde over Engeland gedurende 5 jaar na Guithelin's dood, omdat haar zoon nog minderjarig was. Maar hij, **Sisillius** (Saessyllt) kwam na haar dood in ca. 358 v.Chr. op de troon en regeerde de volgende 6 jaar. Hij werd opgevolgd door zijn zonen **Kinarius** en **Danius**, en daarna door Morvidus, zijn achterneef die de kroon erfde. **Morvidus** (Morydd) die regeerde van ca 341 - 336 v.Chr. was de onwettige zoon van Danius en Tanguesteaia, maar hij werd koning na zijn vaders dood. Hij was bekend als een heldhaftig strijder, en werd gevreesd om de genadeloze wreedheid, die hij betoonde aan degenen die hij had verslagen in de strijd. Na een bepaalde invasiepoging in zijn koninkrijk doodde Morvidius, tegen de wetten van de Keltische Britten in, persoonlijk vele krijgsgevangenen. "Toen hij zo uitgeput raakte, dat hij het een ogenblik moest opgeven, gaf hij instructies om de rest levend te stropen en zo te verbranden". Tijdens zijn regering bereikten hem berichten over een monsterachtig dier dat in het westen verwoestend tekeer ging. (In het oorspronkelijke Latijn van Geoffrey van Monmouth werd het schepsel een Belua genoemd.) Met typerende, maar overhaaste bravoure bevocht Morvidus het ondier alleen, maar het monster doodde hem en verslond zijn lichaam "alsof hij een kleine vis was".

Gorbonianus (Gwrviniaw) volgde Morvidus op in ca 336 v.Chr. Hij werd geroemd om zijn goedheid als regeerder en werd opgevolgd door **Archgallo** (Arthal) die regeerde van ca. 330 – 326 v.Chr. Hij was de absolute tegenpool van zijn oudere broer Gorbonianus; zijn tyrannie was zo erg dat hij van de troon werd gestoten door de edelen van zijn rijk. Zijn jongere broer **Elidurus** werd in zijn plaats gekozen. Zijn bijnaam was De Getrouwe vanwege het medelijden dat hij betoonde aan zijn afgezette oudere broer. Zo groot was dit medelijden,dat hij na 5 jaar afstand deed van de troon ten gunste van de nu tot inkeer gekomen Archgallo, wiens daaropvolgende gedrag als koning het complete tegengestelde was van zijn eerdere regering. Archgallo stierf na ongeveer 10 jaar, waarna Elidurus de regering weer hernam. Maar zijn heerschappij werd opnieuw onderbroken. Zijn twee jongere broers, **Ingenius** en **Peredurus**, rebelleerden tegen hem en sloten Elidurus op in

een toren. Het land werd tussen hen beiden verdeeld, waarbij Ingenius het zuiden en Peredurus het land ten noorden van de Humber regeerde. Ingenius stierf na 7 jaar, en Peredurus regeerde daarna over het hele eiland voor nog eens 3 jaar, als een wijze en zegenrijke koning. Hij stierf in ca 296 v.Chr. en Elidurus kwam voor de derde keer op de troon.

Vanaf dit punt wordt de troonopvolging behoorlijk gecompliceerd, waarbij de ene neef de andere opvolgt. Uiteindelijk wordt de opvolging weer vader - zoon, tenminste voor de volgende 31 regeringen, waarbij de korte duur van deze regeringen duidt op politieke onrust gedurende een periode van rond 170 jaren, tot de troonsbestijging van **Heli** (Beli Mawr in het Welsh) rond het jaar 113 v.Chr. Hij regeerde 40 jaar tot 73 v.Chr. toen zijn zoon Lud koning werd. **Lud** herbouwde de stad die Brutus Nieuw Troje had genoemd, en noemde het naar zichzelf Kaerlud, de stad van Lud. Later werd de naam verbasterd tot Kaerlundein, dat door de Romeinen Londinium werd genoemd, vervolgens Londen. Na zijn dood werd Lud begraven in een toegangspoort naar Londen, die nog steeds zijn naam draagt Ludgate.

Zijn jongste broer, **Nennius** (Nynnyaw) vocht in een handgemeen met Julius Caesar bij de invasie in Engeland in het jaar 55 v.Chr. De Romeinen hadden geprobeerd om een kamp op te zetten in de monding van de Theems toen de Britten hen bij verrassing overvielen. Hoewel Nennius door andere soldaten bij Caesar werd weggerukt, zag hij toch kans omhet zwaard van de keizer in te pikken. En hoewel hij ontsnapte stierf Nennius 15 dagen later aan zijn verwondingen, en werd begraven naast de noordelijke toegang naar Trinovantum (huidige Bishopsgate in Londen?) Het zwaard dat hij meenam als buit, en dat hij de Gele Dood had genoemd, werd met hem begraven. Maar de man die feitelijk koning was van de Britten toen Caesar landde, was **Cassivelaunus** (Kasswallawn) die regeerde van ca 58 – 38 v.Chr. Verraden door Androgeus, de oudste zoon van zijn broer Lud, werd Cassivelaunus uitgehongerd en moest zich overgeven toen de Romeinen zijn fort belegerden.

Hij werd opgevolgd door **Tenvantius**, uit andere verhalen bekend als Tasciovanus, die regeerde van ca 38 – 18 v.Chr. Deze werd opgevolgd door **Cymbeline** (Kynvelyn) die regeerde van 18 v.Chr – 12 n.Chr., bekend bij de Romeinen als *Cunobelinus,* hij was de zoon en erfgenaam van Tenvantius. Cymbeline werd als Romein opgevoed in de keizerlijke huishouding, en na troonsbestijging regeerde hij 10 jaar. (Zijn regering werd vereeuwigd in Shakespeare's toneelstuk Cymbeline.) De man die hem opvolgde was **Guiderius** (Gwydr) die regeerde van 12 – 43 n.Chr. Bij het erven van de troon weigerde hij prompt schatting te betalen aan Rome. Keizer Claudius, die Engeland binnenviel in het jaar 43 n.Chr. werd aangevallen door het leger van Guiderus bij Portchester. Tijdens deze aanval werd Guiderius verraden en gedood. Na hem nam **Arvirargus** de kroon en regeerde van 43 – 57 n.Chr. Hij nam de leiding over de Britse troepen na de dood van zijn broer Guiderius en overwon in een uitgebreide schermutseling met de troepen van Claudius. Hij regeerde over Engeland als de vazal van de keizer. Bij zijn dood werd hij begraven in Gloucester.

Marius (Mayric) kwam als volgende, en regeerde Engeland van ca. 57 – 97 n.Chr. Hij erfde de kroon van zijn vader en onderhield vriendschappelijke betrekkingen met Rome. Tijdens zijn regering doodde hij Soderic, de koning van de Picten, in een grote veldslag. Het huidige graafschap Westmoreland werd vanwege deze veldslag ter ere van Marius naar hem genoemd, en er is een steen met inscriptie in dat graafschap geplaatst, die zijn overwinning in gedachtenis houdt. **Coilus**, zijn zoon

regeerde daarna. He was opgevoed en geschoold als Romein. Coilus regeerde zijn koninkrijk in vrede en voorspoed, en werd opgevolgd door zijn zoon Lucius. Nadat **Lucius** de kroon van zijn vader Coilus had overgenomen werd hij naar Rome gezonden om leraars in het christelijk geloof op te halen. Op zijn beurt gaf hij de kroon door aan Geta, een zoon van de Romein Severus. **Severus** werd gekozen tot koning van de Britten door de Romeinse Senaat. Hij werd uiteindelijk gedood door zijn halfbroer **Bassianus** die regeerde van 221 – 256 n.Chr. Evenals Geta was ook hij een zoon van Severus, maar bij een Britse adellijke vrouw. De Britten kozen Bassianus tot koning nadat hij zijn halfbroer had gedood. Daarna nam **Carausius** de kroon. Nadat hij een vloot had gevormd ging hij met goedkeuring van de Romeinse senaat naar Engeland en viel het binnen. Hij dwong de Britten hem tot koning uit te roepen, en hij doodde Bassianus in de daarop volgende veldslag. Hij werd echter vermoord door de Romeinse legaat Allectus, en gedurende Allectus' tijd nam een Brit weer de kroon op.

Asclepiodotus (Alyssglapitwlws) regeerde van ca 296-306 n.Chr. Hij was koning van Cornwall toen hij werd gekozen als koning over heel Engeland. Deze verkiezing tot de troon was een poging van de Britten om de tirannie van Allectus te breken. Onder Allectus, regeerde Livius Gallus over de stad Londen. In het daarop volgende beleg beloofde Asclepiodotus het Romeinse garnizoen, nadat hij Allectus buiten de stad had gedood, ddat het zou worden gespaard als zij zich zonder verdere weerstand zouden overgeven. Dit werd aanvaard, maar de Venedoti (de mensen van Gwynedd in Wales) besloten om de Romeinen allemaal te onthoofden. De hoofden werden gegooid in de rivier die in het Brits de *Nantgallum* werd genoemd, naar de naam van Livius Gallus. De latere Saksen, die de naam van de Romeinse leider nog steeds in ere hielden, kenden het als *Galabroc*, en nu is de naam verder verhaspeld in *Walbrook*. Terzijde zij opgemerkt, dat in de jaren 1860 een groot aantal schedels werd opgegraven in de bedding van de Walbrook voordat deze werd overbouwd, ongetwijfeld de restanten van deze massamoord. Het was tijdens de regering van Asclepiodotus dat de Diocletiaanse Vervolging begon in 303 n.Chr.

Asclepiodotus werd uiteindelijk verslagen en gedood door een koning wiens naam werd vereeuwigd in een kinderliedje, Coel (Old king Cole), die regeerde van ca 306 – 309 n.Chr. In andere verhalen is deze bekend als *Coel Hen Godhebog*. Coel stichtte de stad Colchester die nog steeds zijn naam draagt (Kaercolim) Zijn dochter Helen was getrouwd met **Constantius**, een Romeinse Senator, die naar Engeland was gestuurd als legaat. Hij werd koning na de dood van Coel. Na hem kwam zijn zoon **Constantijn (I)**, die Engeland regeerde van ca 312 – 337 n.Chr. Hij werd de beroemde keizer van Rome die het christendom legaliseerde. **Octavius** (Eydaf) nam de kroon in de afwezigheid van Constantijn in Rome. Hij regeerde in de perioden 330 – 335 n.Chr. en 335 – 348. Hij kwam in opstand terwijl Constantijn in Rome was en nam de Britse kroon.

In 348 n.Chr. werd hij opgevolgd door **Maximianus** (Maxen Wledic), de neef van Coel, die de kroon hield krachtens die afstamming. Hij verliet Engeland om te regeren in Gallië en in Duitsland, en maakte **Caradocus** (Kradawc) koning van de Britten in zijn plaats in ca. 362 n.Chr. Hij werd later vermoord in Rome (375 n.Chr.) door Gracianus, één van de vrienden van zijn opvolger op één na. **Dionotus** (niet genoemd in de Welshe kroniek) de koning van Cornwall, nam de kroon van Engeland en regeerde van ca 375 – 389 n.Chr. Daarna regeerde **Gracianus** van ca 389 – 402 n.Chr. Hij werd oorspronkelijk naar Engeland gestuurd door Maximianus

om een invasie door de Picten en de Hunnen te voorkomen. Nadat hij echter met succes de invallers had verslagen, nam hij zelf de kroon over en gaf opdracht om Maximianus te doden. Hij werd later zelf gedood door een sluipmoordenaar.

Daarna regeerde **Constanine (II)** (Kystennin) van ca. 402 – 420 n.Chr. Nadat hij Engeland was binnengevallen op verzoek van Guithelinus, de aartsbisschop van Londen, werd hij gekroond in Silchester. Hij werd vermoord door een onbekende Pict. Hij werd daarna opgevolgd door **Constans** (Konstant Vynarch) van ca 420-437 n.Chr., de oudste zoon van Constantine II, die getracht had om de gevaren van de kroon te ontlopen, door monnik te worden in Winchester. Hij werd uit het klooster ontvoerd en gekroond door Vortigern die echter later de opdracht gaf tot zijn moord. **Vortigern** zelf (Gwrtheyrn Gwrthenav) regeerde gedurende twee perioden van ca 437-455 en 460-480 n.Chr. Het was deze Vortigern die de Saksische huurlingen, Hengist en Horsa, naar Brittannie uitnodigde om de Picten te verdrijven. Op dit punt nam zijn zoon, **Vortimer** de kroon over en verdreef de Saksen na vier opmerkelijke veldslagen. In één ervan, de slag bij Aylesford in Kent, werd zijn broer Katigern gedood. Vortimer werd uiteindelijk vergiftigd in opdracht van de nieuwe vrouw van zijn vader, de dochter van Hengist, en Vortigern hernam de kroon. Na een desastreuze regeringspriode, waarin de Britten stukje bij beetje hun land kwijtraakten aan de Saksen, werd Vortigern levend verbrand in een toren door Aurelius Ambrosius.

Aurelius Ambrosius (Emrys Wledic in het Welsh) regeerde van 480 - 501 n.Chr. Hij kreeg de achternaam Ambrosius. Hij was nog te jong om de kroon over te nemen na de dood van Constans in 437 n.Chr. Hij werd daarom naar het buitenland gesmokkeld en werd opgevoed in het huishouden van koning Budicius van Bretagne. Toen hij tot koning van Engeland werd uitgeroepen, doodde hij Vortigern en dwong de Saksen zich terug te trekken in Albany (Schotland). Tgelijkertijd nam hij Hengist gevangen en executeerde hem in Kaerconan (heden Conisborough). Hij werd uiteindelijk vergiftigd door Eoppa de Saks, in opdracht van Paschent, de jongste zoon van Vortigern.

Aurelius Ambrosius werd in ca. 501 n.Chr. opgevolgd door zijn broer, **Uther Pendragon**. Hij werd bij zijn geboorte Uther genoemd, en was koning van de Siluren. Hij nam de bijnaam pen-Dragon (zoon van de draak) aan na de verschijning van een op een draak gelijkende komeet aan de hemel. Net als zijn broer Aurelius was ook hij naar het buitenland gesmokkeld na de moord op Constans. Eenmaal koning, ging hij overspelig om met Ygerna (Eigr) de vrouw van Gorlois, de hertog van Cornwall. Gorlois werd vermoord door de soldaten van Uther Pendragon bij Dimilioc (Tinblot in de Welshe kroniek) terwijl Uther Pendragon Ygerna verleidde. Maar uit hun verbintenis werd de beroemdste Britse koning **Arthur** geboren, die over de Britten regeerde van ca 521 – 542 n.Chr. Arthur volgde zijn vader op als koning, op de leeftijd van 15 jaar. Zijn zuster Anna trouwde met Budicius II van Bretagne. Het verhaal is daarna wat onduidelijk, want later schijnt zij getrouwd te zijn met Loth van Lodonesia die later koning van Noorwegen werd.

Na zijn dood gaf Arthur de kroon door aan **Constantijn (III)**, de zoon van de ’hertog‘ van Cornwall. De regering van Constantijn duurde 4 jaar waarin hij een opstand van de Saksen neersloeg, maar werd later verslagen ’door God’s wraak‘. Hij werd opgevolgd door zijn neef **Aurelius Conanus** (Kynan Wledic) in het jaar 546 n.Chr., die alleen op de troon kwam door zijn niet bij name genoemde oom, de zoon van

Constantijn, de echte erfgenaam, gevangen te nemen. Zijn regering werd kortstondig gevolgd door die van **Voltiporius** in ca. 549 n.Chr., die een invasie uit Duitsland afweerde. Zijn verdere lot is onbekend, alhoewel hij niet langer dan een jaar geregeerd kan hebben. Hij werd opgevolgd door **Malgo** wiens regering duurde van 550 – 555 n.Chr. Volgens een redevoering opgetekend door Geoffrey van Monmouth had Malgo twee zonen, Ennianus en Run, die hem geen van beide opvolgden. Malgo is elders bekend als Maelgwn Gwynedd, de koning van Gwynedd die stierf aan de gele pest die Europa teisterde rond het jaar 550. Hij werd opgevolgd door **Keredic** wiens afkomst niet is beschreven, die zich na een veldslag in Wales terugtrok, en wiens regering werd gevolgd door die van drie ongenoemde 'tyrannen'.

Kort na 600 n.Chr. kwam **Cadvan,** bekend in de Welshe kronieken als Cadfan ab lago, koning van Gwynedd. Hij was van Noord-Welshe afkomst. Hij begon als koning van de Venedoti (mensen van Gwynedd) en slaagde erin koning van alle Britten te worden door een strijd te winnen met Ethelfrith, de Saksische koning van Northumbria, die samen met Ethelbert van Kent, de eerder genoemde massamoord op de Britse monniken in Bangor uitvoerde in 604 n.Chr. Ethelfrith en Cadvan verdeelden het land. Cadvan regeerde over de zuidelijke helft. Zijn regering duurde tot ca. 625 n.Chr. Hij huwde een Saksiche edelvrouw van de Gewissae. Hij werd opgevolgd door **Cadwallo**, die in hoge ouderdom stierf in het jaar 633 n.Chr.

Cadwallo werd opgevolgd door **Cadwallader** (Kydwaladr Vendigaid) die gedurende twee perioden regeerde, n.l. van ca 633-643 n.Chr. en 654-664. Twaalf jaar nadat hij de troon erfde werd hij geveld door een niet genoemde ziekte, en gedurende deze tijd vervielen de Britten tot onderlinge ruzies. Tengevolge van de burgeroorlog en ongetwijfeld de daarmee gepaard gaande verwaarlozing en vernietiging van de gewassen, werd het land geteisterd door een hongersnood die men zich nog lang herinnerde, en die gevolgd werd door de pest. Om veiligheidsredenen zocht Cadwallader een goed heenkomen op het vasteland, in Bretagne, waar hij heel vriendelijk werd ontvangen door koning Alan II. Elf jaar later overreedde Alan Cadwallader om terug te keren naar Engeland en zijn regering weer op te nemen. Zijn verblijf in Bretagne was dus in de periode 643 – 654 n.Chr. Hij werd opgevolgd door **Yvor** die met zijn neef **Yni** regeerde over de overgebleven Britten, die uiteindelijk waren verdreven naar Wales. Tijdens de regering van Yvor begon men de Britten voortaan geringschattend Welshen te noemen, naar een oud Saksisch woord dat barbaarse vreemdeling betekent. Yvor en Yni waren een voortdurende overlast voor de Saksen, en teisterden hen gedurende vele jaren, '. . . maar dat deed hen uiteindelijk weinig goeds'!

En dit is in een notedop, wat de vroege kronieken ons te vertellen hebben over de koningen van de Britten. De kronieken zelf vertellen een veel vollediger verhaal, maar er is verder weinig buitengewoons in. Zoals we in het vorige hoofdstuk zagen is er veel dat geschiedkundig kan worden geverifieerd. Wij worden dus geconfronteerd met de simpele vraag waarom een periode van 2000 jaar geschreven geschiedenis zo bewust word genegeerd door moderne geleerden. Waarom is de Britse geschiedenis van voor 55 v.Chr. een volledige blanco bladzijde in de gebruikelijke moderne geschiedenisboeken terwijl zo'n gemakkelijk toegankelijk en informatief document beschikbaar is? Kan het te maken hebben met het feit, dat de afstamming van de Britten, die uit deze voor-christelijke documenten blijkt, teruggaat tot patriarchen die ons bekend zijn uit Genesis, maar waarvan die Britten niets hadden kunnen weten in hun voor-christelijke cultuur, indien alles wat de moderne historici

ons altijd vertelden waar was? Deze genealogie is uitgewerkt in Bijlage 7 van dit boek.

Maar dit is slechts een deel van het vele dat in de moderne beschouwingen wordt genegeerd, en waarvan het publiek niet op de hoogte is. We zullen zien dat er veel meer is, nog afgezien van de geschiedenissen en genealogieën van andere Europese volken, dat wordt verzwegen, en dat op gelijke wijze het verhaal van Genesis bevestigt.

Hoofdstuk 6

De afstamming van de Angel-Saksische Koningen.

Het is niet moeilijk om honderden boeken te kopen over de geschiedenis van de Saksen in Engeland. Het is een boeiend en populair onderwerp. De markt is vol met boeken, die variëren van serieus academisch tot ‘koffietafel’-boeken met plaatjes van Angelsaksische wapens en heilige voorwerpen. Vrijwel al deze boeken beginnen in het midden van de 5de eeuw n.Chr. toen de Saksen vanaf hun woonplaatsen op het vasteland naar Engeland begonnen te migreren. Sommige boeken verwijzen kort naar deze woonplaatsen op het vasteland om aan te geven dat de Saksen niet zomaar uit de lucht kwamen vallen, maar van werkelijk bestaande plaatsen kwamen. Maar dat is vrijwel de enige referentie aan de geschiedenis van de Saksen vóór hun verhuizing. Alles wat daarvoor gebeurde, zo moeten we dan maar aannemen, is verloren in de nevels van de oudheid, en de geschiedenis vóór deze migratie wordt gewoon als een lege bladzijde beschouwd. Waarom zou dit zo moeten zijn? Bestaan er geen Saksische documenten van wat er voor de migratie gebeurde, of druist wat de Saksen ons te zeggen hebben in tegen de ideeën van het moderne geloof?

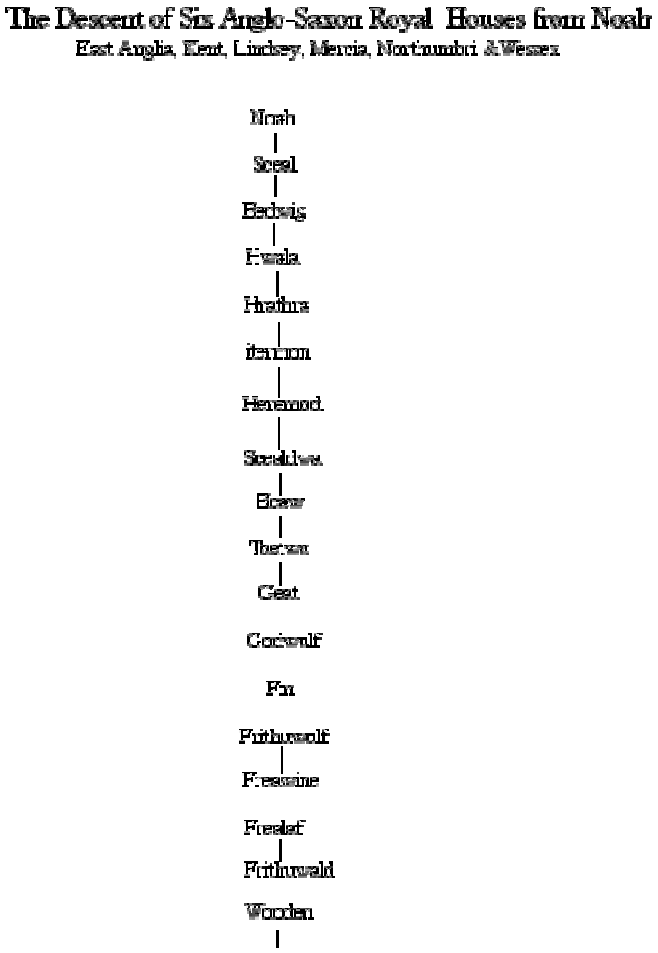

Om eerlijk te zijn, hadden de Saksen waarschijnlijk niet een gedetailleerde kroniek van de geschiedenis van hun volk met zich meegebracht, zoals de Britten die hadden, of de Ierse Kelten die we later zullen bestuderen. Dat wil echter niet zeggen

dat er geen Saksische geschiedenis bestond van de tijd voordat zij zich vestigden in Engeland. Alleen is er van die vroege periode geen enkel document dat overleefde tot op vandaag. Wat echter wel overleefde is een gedetailleerde genealogie van die voor-migratie en dus voor-christelijke koningen van de Saksen. Dit maakt het ons mogelijk om de Saksische geschiedenis, generatie voor generatie, terug te voeren tot de vroegste jaren na de Vloed. Maar dit is geen nieuwe ontdekking. Het was algemeen bekend bij de historici van voorgaande eeuwen. Op donderdag 6 juli 1600 b.v. bezocht een toerist, Baron Waldstein, Lambeth Palace in Londen. Zijn dagboek vertelt ons, dat hij in één van de vertrekken daar

”… een prachtige genealogie vond, van alle koningen van Engeland, en een andere, een historische, die de gehele tijd dekt en aanvangt bij het begin van de wereld. (1)”

Later, toen hij in Richmond Palace arriveerde, zag hij in de bibliotheek:

“…een genealogie van de koningen van Engeland die terug gaat tot Adam, prachtig geschreven op perkament.”(2)

Zulke genealogieën waren enorm populair en even fascinerend zowel voor het algemene publiek als voor de historici en andere geleerden. Als tafels van afstamming, verschaften zij een continue documentatie van de menselijke geschiedenis vanaf de schepping door de tijd na de Vloed, tot in onze tijd. Maar het waren juist deze eigenschappen die deze lijsten onverteerbaar maakten voor geleerden, die zichzelf graag rationalisten noemden, en die vanaf de 18de eeuw zochten naar mogelijkheden om zulke historische lijsten te vervangen door hun eigen anti-bijbelse ideeën (3). En zij slaagden daar zo goed in, dat in onze tijd bijna geen geleerden meer zijn, die hun geschiedenis durven te baseren op de waarheid en betrouwbaarheid van deze registraties. Wat staat er dus in die oude Saksische documenten, dat ze zo onacceptabel maakt voor de modernisten, maar dat ons juist interesseert in ons huidige onderzoek?

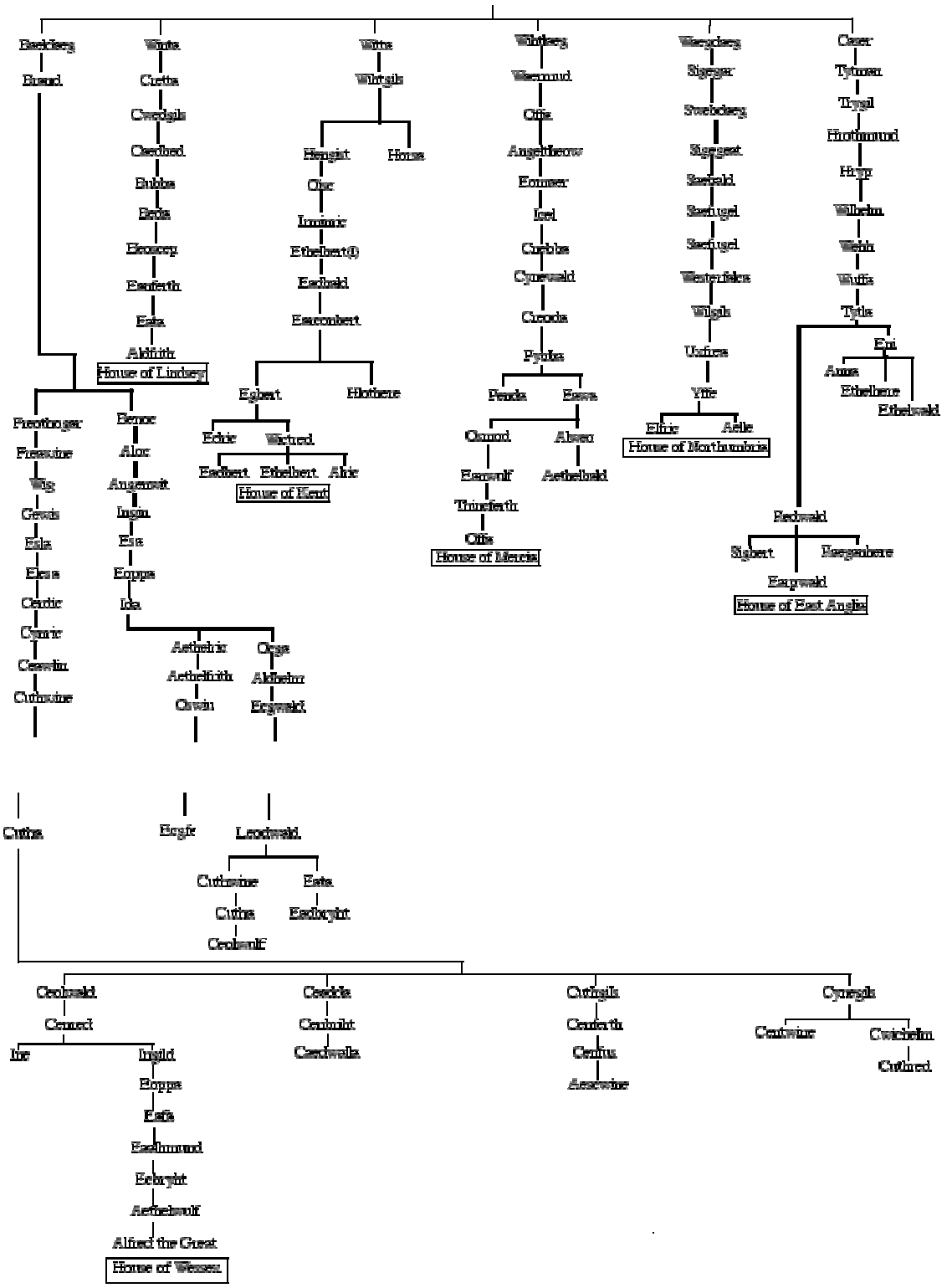

De documenten van vóór de migratie zijn in de vorm van genealogieën en koningslijsten, en ik heb van beide typen een afstammingstabel samengesteld, waarmee dit hoofdstuk opent. De tabel toont (in soms vereenvoudigde vorm) de afstamming van zes van de Angelsaksische koningshuizen van Engeland. Dat zijn die van Wessex (**Occidentalium Saxonum**); van Lindsey (**Lindis fearna**); van Kent (**Cantwariorum**); van Mercia (**Merciorum**); van Northumbria (**Northa hymbrorum**); en van East Anglia (**Estanglorum**). Maar het is de behandeling die deze

documenten van moderne geleerden hebben ondergaan, die even fascinerend en veelzeggend is als de documenten zelf. We zullen hier de sluier van verwarring en onduidelijkheid beschouwen, die de moderne geleerden over deze documenten hebben geworpen. Gewoonlijk wordt ons gevraagd te aanvaarden, dat de zes koninklijke families deze lijsten hebben verzonnen en dat deze dus ongeloofwaardig en onjuist zijn. Ons wordt bijvoorbeeld gevraagd om te geloven, dat het Huis van Kent een lijst verzon van voorouders, die toevallig samenvalt in zijn vroegere delen met bijvoorbeeld het Huis van Northumbria. Dit ondanks het feit dat de twee koninkrijken honderden kilometers van elkaar verwijderd liggen, dat de mensen verschillende dialecten spraken en dat zij haast nooit over de grens gingen behalve dan om te vechten. Bovendien gebeurde dit niet alleen tussen deze twee koningshuizen, maar tussen alle zes!! Om het zacht uit te drukken, is dat is wel veel gevraagd. We zullen de gelegenheid te baat nemen om deze documenten – waarvan de vroege delen dateren van ver voor de christelijke periode bij de Saksen – te onderzoeken, zodat zij voor zichzelf mogen spreken.

Gedurende de zomers van 1938 en 1939 werd een van de grootste archeologische ontdekkingen van de eeuw gedaan. Het betrof het Sutton Hoo begraafschip van één van de grote koningen van East-Anglia. Men neemt aan dat het van Raedwald (of Redwald) is, die **Bretwalda** werd in het jaar 616 n.Chr. is (zijn naam komt voor in de genealogie). De koninklijke titel van Bretwalda verschijnt in de Angelsaksische kroniek (MS. C - Brits Museum Cotton MS. Tiberius. B. i.) als **Bretenanwealda,** dat letterlijk ‘de ene heerser over Engeland’ betekent. Met andere woorden, hij was de grote koning, aan wie alle kleine provinciale koningen gehoorzaamheid verschuldigd waren. Bede (4) vertelt ons dat Raedwald afstamde van de **Wuffingas,** zoals alle koningen van East-Anglia, en het is deze titel die ons iets laat zien van de ernst waarmee de Angelsaksen hun stambomen bijhielden.

De verering die algemeen aan voorouders ten deel viel was zodanig, dat sommige van die voorouders die dynastieën vestigden of zich anderszins onderscheidden, later werden vereerd als goden. Maar zelfs als een bepaalde voorvader niet werd vergoddelijkt, maar alleen een tak vormde van de hoofdstam, dan kreeg die tak voor eeuwig zijn naam. Een voorbeeld daarvan is Raedwald’s voorvader Wuffa.

Wuffa was niet de eerste koning van East-Anglia. Die eer ging naar zijn vader Wehh of Wehha, die in het begin van 6^{e} eeuw regeerde, maar door gebrek aan verdere informatie vragen wij ons af wat Wuffa verder nog onderscheidde van zijn vader om zo geëerd te worden, dat al zijn afstammelingen zich naar hem noemden in plaats van naar zijn vader, die tenslotte de stichter was van het koninklijke huis van East-Anglia.

Wuffa was niet de enige Saks die een clan stichtte. Sceldwa, ook bekend als Scyld stichtte de **Scyldingas**. Geat (vertaald geit) stichtte de clan van de **Geatingas**. Beowulf, beroemd door het gelijknamige epos (zie hoofdstuk 12), was een Geating, en Geat zelf kreeg onvermijdelijk een plaats in het voorvaderlijke pantheon van de Saksen. Nennius vertelt ons dat hij één van de afgoden was die de heidense Saksen aanbaden. Hetzelfde lezen we bij Assher en andere bron-documenten. (5)

De meeste figuren in het latere deel van de genealogie zijn ons wel bekend. Ethelbert bijvoorbeeld, is beroemd als de koning van Kent in 597 n.Chr., toen Augustinus landde met de opdracht om de Engelsen onder pauselijke heerschappij te brengen. Ethelbert’s zuster Ricula trouwde in de Oost-Saksische dynastie in

ongeveer het jaar 580 n.Chr. (zie bijlage 8), waardoor twee krachtige koninklijke dynastieën werden verenigd. Cerdic van Wessex, die regeerde van 519-534 n.Chr., is de vroegste Saksische koning op wie Hare Majesteit koningin Elisabeth II haar afstamming terugvoert, etc. Van groot belang voor ons is één van Cerdic's voorvaders van voor de migratie, namelijk Gewis, die misschien nog krachtiger de verering van voorvaderlijke namen en de zuiverheid van de stamboom illustreert, die zo belangrijk was voor de vroege Saksische migranten in Engeland.

Gewis stichtte de clan van de Gewissae die zich later in West-Engeland vestigden. In de oorkonden die zijn teruggevonden worden de koningen van Wessex ieder genoemd met *Rex Gewissorum*. Maar toen Alfred van Wessex de *Historia Ecclesiasticae* van Bede vertaalde in oud Engels, gebruikte hij niet de titel *Rex Gewissorum.* Zijn reden om dat niet te doen was ongetwijfeld de schreeuwerige heidense bijbetekenis van de naam. Alfred, een verondersteld goede en christelijke koning, wilde geen associatie van zijn naam met die van Gewis. Het zou hetzelfde ongemakkelijke geluid gehad hebben als hij zich koning van de kinderen van Wodan genoemd zou hebben. Dat was uitgesloten, zowel voor hemzelf als voor zijn christelijke predikanten. En toch – en hier komen we bij een belangrijk punt –- in zijn eigen geautoriseerde biografie (dat is Asser's *Leven van Alfred)*, die hij zelf ongetwijfeld met grote zorg heeft gecontroleerd, staat de naam van Gewis trots als één van de voorvaderen van Alfred! Alfred, die volkomen bereid was om voor zichzelf de koninklijke titel *Rex Gewissorum* te laten vallen, was duidelijk niet bereid de naam Gewis uit de koninklijke lijst weg te laten, eenvoudig omdat de koninklijke genealogieën zelf onschendbaar en onaantastbaar waren.

Dit aspect moet zorgvuldig worden overwogen, voordat verder verzekerd wordt dat met deze koninklijke genealogieën vrijelijk werd geknoeid, een bewering die vaak gemaakt en herhaald is in talloze populaire publicaties over dit onderwerp. Maar er wordt niet alleen beweerd dat met deze genealogieën is geknoeid. Er is even vaak beweerd, dat zij gewoon werden verzonnen. Het motief voor deze buitengewone activiteit zou zijn, om de wettige geloofwaardigheid van de anders illegale claim op de troon van jonge startende koningen te ondersteunen. En dit heeft meer dan eens geleid tot een aanvechtbare toestand. Denk maar eens, als voorbeeld, aan het geval van Alfred's vader, Aethelwulf, en de behandeling die zijn genealogie heeft ondergaan van zekere geleerden, die toch wel beter hadden moeten weten.

Magoun (6) behandelt de genealogie van Aethelwulf, die verschijnt in Asser's *Leven van Alfred*, als volgt. Asser geeft de lijn van Wodan terug tot Noach, precies zoals die verschijnt in onze lijst, met als uitzondering dat de naam Freawine is weggelaten. Dit is alles acceptabel, omdat zulke gaten vaker voorkomen en kunnen worden verwacht. Asser gaat verder met het citeren van de voorouders van Noach terug tot Adam, en de namen die hij geeft (in teruglopende volgorde) zijn precies dezelfde als die in oplopende volgorde verschijnen in Genesis 5, het boek van de generaties van Adam. Nu zijn deze namen dezelfde als gegeven in teruglopende volgorde in Lucas 3 vers 36-38, en daarom probeert Magoun gelijk te krijgen door te zeggen dat Asser niet de namen gebruikte van Genesis 5 maar die van Lucas. We zoeken tevergeefs naar een goede reden waarom Magoun liever Lucas gebruikt dan de bron Genesis, anders dan het feit dat Lucas, net als Asser, de namen noemt in teruglopende volgorde. En bij gebrek aan een goede reden, moeten we het doen met Magoun's enigzins zelfverzekerde verklaring, "… ik ben er zeker van dat …"

Dat brengt ons bij de reden waarom Magoun liever Lucas gebruikt als bron voor de namen dan Genesis. Het is deze:

*"Dankzij deze associatie (**welke** associatie?) met Lucas' genealogie van Jezus is het uiteindelijke effect dat Aethelwulf per ongeluk of expres, in ieder geval op duidelijke wijze, tot zijdelings familielid van onze Heer wordt gemaakt."*

Met andere woorden, Magoun probeert te beweren dat deze genealogie nog een 'vrome fraude' is van de vroege christelijke monniken die probeerden de status van Aethelwulf te verhogen onder zijn lichtgelovige onderdanen door op één of andere wijze een relatie met Christus naar voren te brengen. Maar blijft die bewering staan bij het gevoerde bewijs? Nee, vanaf Noach lijkt de lijst van Asser in het geheel niet op die van Lucas. Als Magoun dus suggereert dat op basis van Aethelwulf's afstamming van Noach hij een zijdelingse familielid van onze Heer is, dan heeft Magoun er kennelijk niet aan gedacht dat alle mensen afstammen van Noach, en de koninklijke Aethelwulf dus niet beter zou zijn dan de gewone man! Een ongehoorde kapitale tegenstrijdigheid! Zeker, als Aethelwulf werkelijk een bloedverwant van Christus had willen zijn, zoals Magoun suggereert, dan zou hij een lijst hebben moeten maken die terug ging tot het koninklijke huis van David, van wie Jezus afstamde via Zijn moeder. Maar er wordt niets in die trant aangeboden. In plaats daarvan wordt de lijn van Aethelwulf getraceerd via koningen die in de vroege annalen bekend waren om hun heidendom. En de beschuldiging van Magoun, zo vaak aangehaald en geëerd in kringen van het modernisme, valt op zijn spreekwoordelijke gezicht. De genealogie weerspreekt alles wat er tegenin gebracht is.

Maar dat is nog niet het einde van de dwaasheid, want Keynes en Lapidge komen met het meest verbazingwekkende idee van alles, een idee dat onze aandacht vestigt op de naam Sceaf in onze genealogie. Misbruik makend van het feit dat Asser de naam Sceaf foutief spelde als Seth in de koninklijke genealogie vertellen zij hun lezers minzaam:

"Aan het eind van de genealogie, komt Asser's 'Seth', de zoon van Noach, overeen met Sem (Shem) van Lucas 3 …" (7)

Met andere woorden, Keynes en Lapidge pogen hetzelfde als Magoun (en zij kenden Magoun's publicatie, want zij citeerden eruit) door te proberen de genealogieën van de Saksen te koppelen aan die van het Nieuwe Testament namelijk van Lucas, zodat de vervelende beschuldiging van 'vrome fraude' weer kan worden gemaakt. Maar zij zijn er slechts in geslaagd om hun eigen redenering nogal twijfelachtig te maken. Want in hun poging om Asser's lijst te koppelen aan die van Lucas, zijn zij verplicht om te concluderen dat de Saksen zich frauduleus probeerden te laten doorgaan voor Semieten! Nu zijn er onmiskenbaar fases in de Duitse geschiedenis die vaag zijn. Maar om te suggereren dat er ooit een tijd was dat de Germaanse volken wilden propageren dat zij Semieten waren, is werkelijk verbazingwekkend. Het antisemitisme is een inherente eigenschap van de Duitse cultuur sinds onheugelijke tijden (het was niet de uitvinding van de Nazi's). Met het accepteren van zo'n voorstel moeten we wel ingaan tegen alles wat wij weten van de Saksen en de Duitse cultuur. Bovendien moeten we het feit negeren, dat er niet het geringste etymologische verband bestaat tussen de namen Seth en S(h)em. Maar was Asser's foutieve spelling van Seth voor Sceaf wel echt een fout van Asser? Of wist Asser iets dat de modernistische geleerden over het hoofd hebben gezien? Die vraag wordt,

verbazingwekkend genoeg, gedeeltelijk beantwoord door één van de meest sceptische onderzoekers in moderne tijden, Sisam, die als het gaat om de identiteiten van Seth en Sceaf, moet toegeven dat:

"Iafeth (engels Japheth) werd gewoonlijk gezien als de voorouder van de Europese volken, en de mogelijkheid dat de laatste vier letters van zijn naam iets te maken hebben met de fout Seth, kan niet worden uitgesloten." (8)

Om de identiteit van Asser's Seth met de Sceaf van andere kronieken verder te aan te tonen, hebben wij het getuigenis van Florence van Worcester, die in 1118 n.Chr. schreef, dat de tekst *"Seth Saxonice Sceaf"* – en in andere manuscripten (9) de naam Sceaf – is geschreven over een doorgehaalde naam van Seth door een latere schrijver. Hieruit blijkt dat "de verwarring over de namen dateerde op zijn laatst uit de eerste helft van de 12de eeuw en moest worden uitgezocht." (10)

Maar na deze goed doordachte opmerking, ging Sisam door met het maken van problemen voor zichzelf. Hij had namelijk een zeer diepgaande studie gemaakt van de Angelsaksische koninklijke genealogieën. Toen hij uitkwam bij de lijsten van de verschillende bijbelse patriarchen, wier namen verschijnen in de vroegste delen van diezelfde (Angelsaksische) stambomen, wijst hij ze als volgt af:

"De Bijbelse namen tonen het kunstmatige karakter van deze verlengde stamboom en de ruwheid van de verbindingen kunnen de toets niet doorstaan. Overigens hoeven wij ons er verder niet mee bezig te houden." (11)

Deze nogal brede aanname bracht hem slechts in verdere problemen, want dat bracht hem ertoe, om alles wat hij eerder geschreven had over de lijsten van zelfs niet-bijbelse namen even abrupt te ontkennen:

"Voorbij Cerdic is alles fictie of vergissing, en ook al zijn de namen zelf oud, zij waren niet door oude traditie met de afstamming van de West-Saksische koningen verbonden." (12)

We zouden kunnen vragen waarmee zij wel verbonden waren, als het al niet de oude traditie is. Het ligt meer in onze lijn te overwegen dat Sisam erkende, dat het ene deel van de genealogie van de Saksen sterk afhankelijk is van het andere. Als één deel vervalt dan ook het andere deel.

Maar er moeten nog meer punten rond de identiteit van Sceaf opgehelderd worden. Sisam heeft al aangegeven dat Jafet door de Saksen werd beschouwd als de stichter van de Europese naties. Van belang is of dit specifiek beschouwd werd als het geloof van de latere christelijke Saksen of ook van hun heidense voorouders. De Saksen hadden wel wat te vertellen over Sceaf, en wel dit:

Se Sceaf waes Noes sunu and he waes innan theare earce geboren. Dat is: "Deze Sceaf was Noach's zoon en hij werd geboren in de Ark." (13)

Het is duidelijk dat de Saksen Sceaf zagen als Noach's zoon, en niet als een verre afstammeling van Noach. Het is ook duidelijk dat Jafet hier bedoeld is. Een belangrijk punt is nu of Jafet bekend was als Sceaf bij de latere gechristianiseerde Saksen? Het antwoord is: nee! De latere gekerstende Saksen refereerden altijd aan Jafet als Jafet. Geen enkele Saksische geleerde kende hem als Sceaf, zoals blijkt uit het

volgende uittreksel van Aefric van Eynsham's 10de eeuwse werk '*Over het begin van de schepping':*

"..ac ic wille gehealden the aenne and thine wif and thine thrie suna Sem Cham and Iafeth." "…en Ik zal jou en je vrouw en drie zonen, Sem, Cham en Jafet alleen sparen."

Deze weergave van Jafet's naam, Iafeth, is typerend voor het gebruik bij de christelijke Saksen, om de eenvoudige reden dat het de Latijns/Hebreeuwse weergave is in de Vulgata en oude Latijnse versies van de Bijbel. Dit waren de enige bekende versies bij de christelijke Saksen en die werden door hen gecopieerd. Bovendien moeten we ook nadenken over de opmerking met betrekking tot de oudere vorm van Sceaf, namelijk dat Sceaf niet alleen Noach's zoon was maar ook dat hij in de ark werd geboren. Iedereen die bekend is met Genesis, en dit boek was zeer geliefd bij de christelijke Saksen, (14) weet natuurlijk dat Jafet hielp de Ark te bouwen. Hij kon niet in de Ark geboren zijn. Dat brengt ons tot de volgende vraag:

Als het echt waar was dat zekere gewetenloze christelijke monniken misleidend de voor-de-migratie genealogieën van de Saksische koningen hadden verzonnen, zoals modernisten beweren, en als het werkelijk in hun eigen belang en dat van hun heersende koning was om te bewijzen dat de Saksische koningen koninklijk afstamden van Jafet, zouden zij dan werkelijk een vorm van de naam Jafet gebruiken die absoluut onbekend was bij dezelfde lezers die zij hoopten te overtuigen? Geen enkele geschoolde monnik zou zo'n dwaze fout gemaakt hebben omtrent de geboorte van Jafet in de ark terwijl hij had geholpen de ark te bouwen! De Saksische geleerden waren even twistziek als de geleerden in andere eeuwen, en er waren vele concurrerende scholen die graag zouden helpen een geleerde zijn plaats te wijzen als hij een fout beging van deze omvang. Maar we zijn niet bezig met de vermeende goddeloze activiteiten van één christelijke monnik, want in een totaal andere bron lezen we:

Beowi Sceafing, id est filius Noe, se waes geboren on thaere Earce Noes. d.i... "Beaw [alias Bedwig] de zoon van Sceaf, dat is de zoon van Noach, die in Noach's ark geboren was." (15)

De vóór-de-migratie voorouderlijke lijst van de Angelsaksische koningen zou op zichzelf staand al een verbazingwekkend document zijn. Maar in het volgende hoofdstuk zullen we bevestigende bronnen uit andere landen onderzoeken, die de vroegste delen van de Saksische genealogieën in grote lijnen en in uitdrukkelijke details bevestigen. Het wordt op deze manier steeds duidelijker dat, ondanks alle modernistische protesten van het tegendeel, wij hier niet te maken hebben met een poging tot misleiding of christelijke fictie. Waar het hier om gaat, is iets wat we al eerder tegenkwamen in de kronieken van de vroege Britten, namelijk dat we te maken hebben met een historisch verslag, dat geheel onafhankelijk is van Genesis, maar dat wel in grote mate bevestigt.

Notities

1. Groos, T.W., *The Diary of Baron Waldstein,* Thames & Hudson. London. blz. 61.

2. Groos, blz. 169.

3. Voor een onmisbare inleiding tot dit onderwerp zie Bowden's *Rise of the Evolution Fraud,* blz. 7-17. (Zie Bibliografie)

4. Bede,. blz. 130. Zie Bibliografie.

5. *... filii Geta, qui fuit, ut aiunt, filius Dei: non ipse est Deus deorum...sed unus est ab idolis eorum, quod ipsi colebant.* (Nennius §31); (dat is 'de zoon van Geat, die was, zegt men, de zoon van God. Maar hij was niet de God der goden...maar een van hun idolen die zij aanbaden.' Mijn vertaling). Morris' vertaling van deze zin luidt een beetje vreemd – '...zoon van Geta, die zei dat hij de zoon van God was...(sic!)' (Morris, blz. 26. Zie Bibliografie).

6. Magoun, (blz. 249-50. Zie bibliografie).

7. Keynes and Lapidge, (blz. 229. Zie bibliografie).

8. idem, blz. 316. Zie bibliografie.

9. Corpus Christi College Cambridge, MS XCII (Parker Library).

10. Sisam, blz. 317. (Zie bibliografie).

11. idem, blz. 320.

12. idem, blz. 322.

13. *Reliq. Antiq.,* blz. 173. Zie bibliografie.

14. Het was, bijvoorbeeld, het enige onderwerp van de gezangen en poezie van de ongeletterde Caedmon. Zie Bede blz. 252.

15. MS. Cotton, Otho. B. XI., cit. Magoun blz. 249.

Hoofdstuk 7

De afstamming van de Deense en Noorse Koningen.

In het vorige hoofdstuk hebben wij de genealogieën van zes Angelsaksische koningshuizen gevolgd wier afstamming terug gaat tot Woden. Verder zagen we dat de lijn van Woden zelf ook bewaard gebleven was en teruggevoerd werd op Noach en Jafet, die bij de heidense Saksen bekend was als Sceaf. (1) We zullen in dit hoofdstuk deze lijn nader bezien, door de geregistreerde afkomst van de heidense Deense en Noorse koningen te onderzoeken. De koninklijke afstammingslijsten van Denemarken en Noorwegen zijn weergegeven in de tabel hieronder, die ook vijf andere afstammingslijsten bevat. De bron van iedere lijst is onder in de tabel aangegeven. Drie van de lijsten zijn van Angelsaksische oorsprong, één vroeg Brits, één Deens en de andere IJslands, samen dus zes lijsten van vier volken.

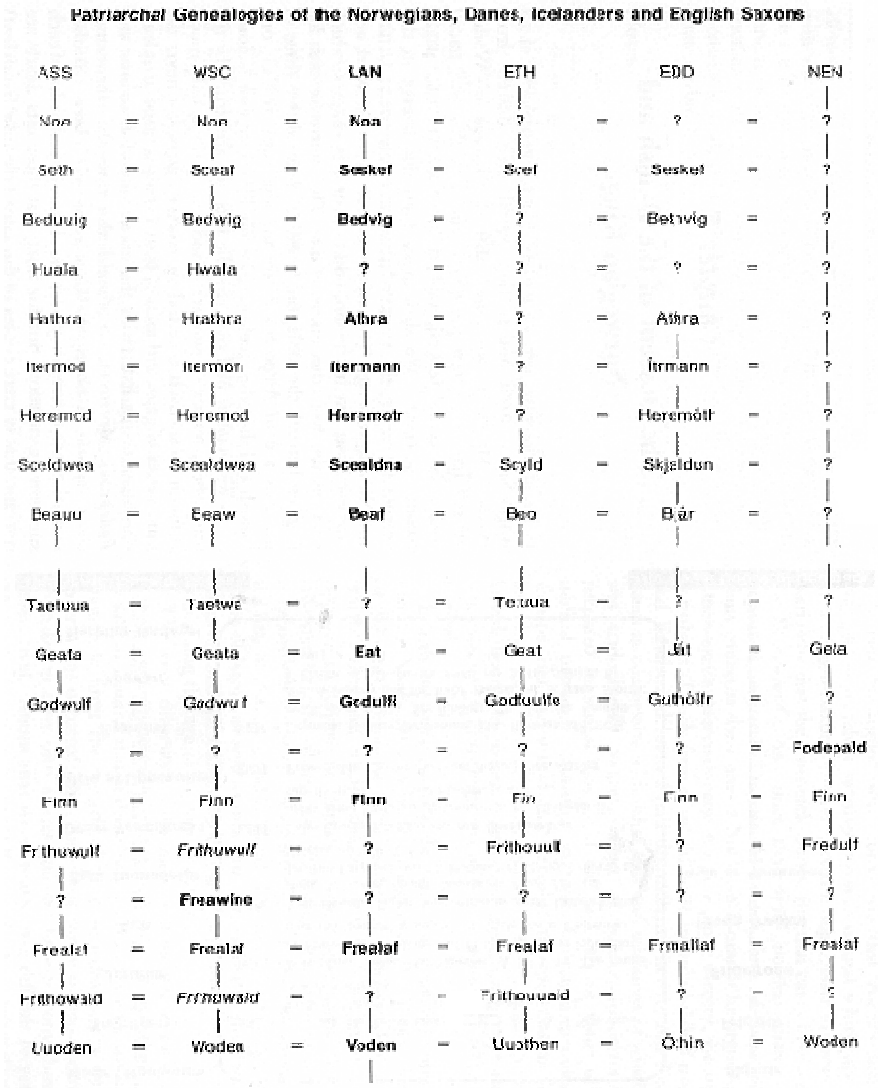

Figuur 1: Genealogieën van de voorvaders van de Noren, Denen, Ijsalnders en Engelse Saksen.

Als we de lijsten verder vergelijken worden we getroffen door de opmerkelijke punten van overeenkomst, maar toch ook duidelijke verschillen. In elke lijst komen gaten voor, maar nooit dezelfde serie gaten, en elke naam komt minstens in één andere lijst voor (met uitzondering van ***Freawine*** en ***Fodepald****).* Verder valt op dat de namen altijd in dezelfde volgorde voorkomen. Er is geen verwarring of tegenstrijdigheid over de chronologische volgorde van de opeenvolgende generaties. Één ding is zeker, het zijn geen kopieën van dezelfde (volgens zeggen bedriegelijke) christelijke bron.

Men kan met enige overtuiging beweren, dat de lijst van Asser slechts een Latijnse versie is van die welke in de Angelsaksische kroniek verschijnt, alhoewel Asser twee patriarchen invoegt die niet in die kroniek genoemd zijn. Maar dat kan men niet zeggen van de lijst van Ethelweard, omdat die niet minder dan 7 belangrijke patriarchen niet noemt. Bovendien betreft één van die weglatingen de naam van Noach. Men kan dus niet beweren dat het brondocument van Ethelweard een vrome vervalsing was, want het doel van zo’n vervalsing zou immers het invoegen van bijbelse namen zijn. Ethelweard had de oprechtheid om Noachs naam niet in te voegen in overeenstemming met andere lijsten en gewoonten, waarvan hij

ongetwijfeld op de hoogte was. Tenzij natuurlijk het modernisme bereid is te accepteren dat Sceaf, zoals hij bij de heidense volken van Europa bekend stond, de naam was van de bijbelse patriarch Jafet. Dat zou echter wel het geheel van opvattingen van het modernisme, dat het in de loop van de jaren zo zorgvuldig heeft opgebouwd, onderuit halen. Want wat voor kennis zouden de heidense Saksen c.s. gehad kunnen hebben van in een modernistische opvatting vermeende niet-bestaande bijbelse figuren?

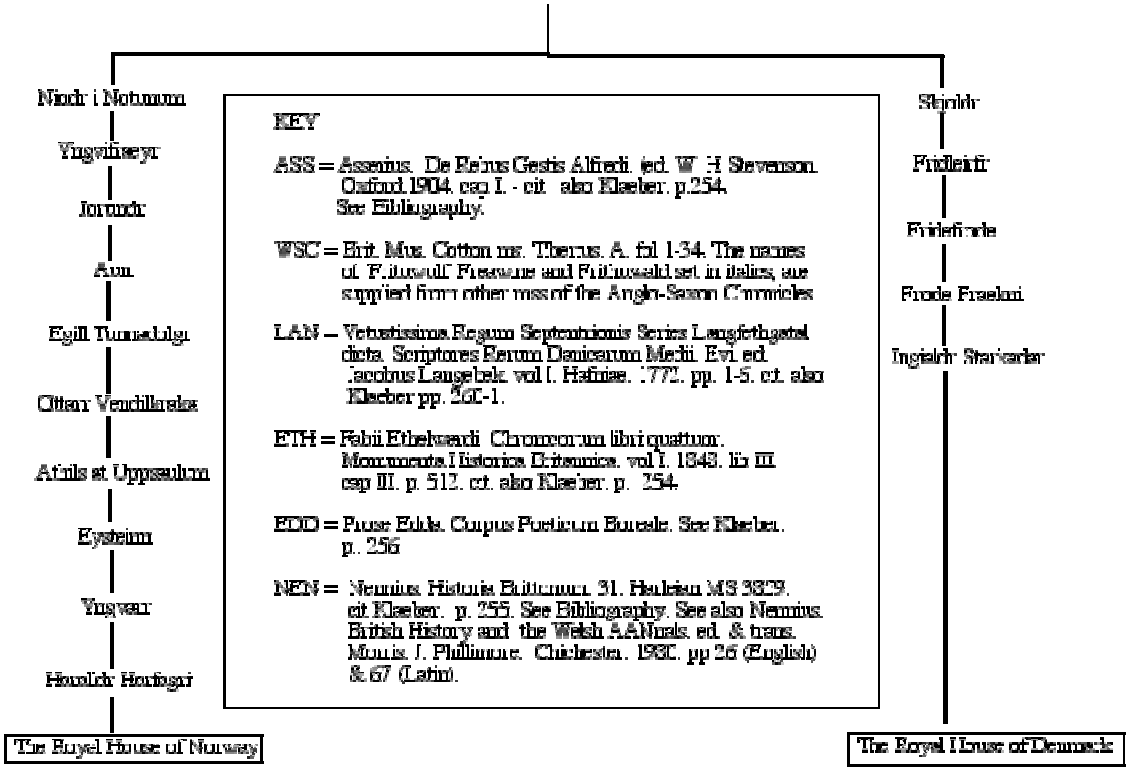

Figuur 2: De afstamming van het Noorse en Deense koningshuis

Precies hetzelfde geldt voor de lijst uit de IJslandse Edda. Ook deze heeft de naam van Noach niet, maar geeft wel zeer accuraat de meeste namen van de overige patriarchen, inclusief Sceaf of Seskef. Verder spreekt hiervoor dat de Edda-lijst een IJslandse is, in tegenstelling tot de Engelse en Deense lijsten van voorvaderlijke afkomst. Onder voorbehoud van taalkundige verschillen, is iedere naam herkenbaar als de naam van de voorvader wiens naam ook verschijnt in de lijsten van Denemarken en Engeland. De derde lijst die Noach en andere patriarchen niet noemt is, is de lijst die bewaard is door Nennius. We zullen hier binnenkort op terugkomen omdat het ons iets zegt over de ouderdom van het bronmateriaal.

Alleen al de verscheidenheid van de volken van wie deze lijsten afkomstig zijn, spreekt duidelijk de aanklacht tegen dat het om verzinsels gaat. We kunnen veilig aannemen dat als deze volken vindingrijk genoeg waren om hun eigen afstammingsdocumenten te vervalsen, zoals ons wordt voorgehouden, dat ze dan inventiief genoeg waren om hun eigen verhalen te verzinnen en deze zeker niet kopieerden van andere rivaliserende volken, wier registers voor hen sowieso moeilijk toegankelijk waren. De diverse gedichten, sagen en verhalen die ons uit deze landen bereikt hebben, tonen voldoende verscheidenheid, en openbaren ons daarin hun eigen nationale vooroordelen, zoals kon worden verwacht. Maar deze lijsten, deze

voorouderlijke stambomen lopen niet uiteen, behalve dan in taalgebruik en genealogische hiaten, wat eveneens verwacht kan worden. En als bepleit wordt dat deze lijsten vrijwel identiek zijn, omdat de noordelijke volken een gemeenschappelijke erfenis deelden, dan pleit dat eens te meer **tegen** het argument van vindingrijkheid en vervalsingen en **voor** de enorme ouderdom van het daarin vervatte materiaal. Deze ouderdom gaat terug tot de tijden voordat deze volken uit elkaar gingen en dat is ver voor de komst van het christelijk geloof.

Het is een ontnuchterende gedachte dat, onder alle andere omstandigheden, de historiciteit van deze gemeenschappelijke voorvaders op basis van dit bewijsmateriaal zonder reserve zou worden geaccepteerd. Normaal gesproken zouden ze met veel minder bewijs geaccepteerd worden En toch is het met betrekking tot elk van deze lijsten zo dat telkens weer de roep opklinkt van misleiding, vervalsing en verdichtsel. Dit op zich vertelt ons al meer over de historiciteit van deze documenten dan duizend geleerde boeken over dit onderwerp. De bewering bijvoorbeeld van Keynes en Lapidge dat de Seth in de lijst van Asser synoniem is aan Sem uit het Lucas-evangelie (en dus aan de Sceaf in alle andere lijsten – zie vorig hoofdstuk) wordt ronduit lachwekkend in het licht van al de andere lijsten, waaruit dan zou moeten worden afgeleid dat de Denen, Saksen en IJslanders van Semitische afkomst moeten zijn. Want als die beschuldiging wordt geuit tegen de Saksen, dan geldt die ook tegen de Noren en IJslanders, en ik denk dat weinig geleerden hun reputatie zouden riskeren op een dergelijke bewering!

Wij moeten opmerken dat als dergelijke aanvallen door Magoun, Keynes en Lapidge en anderen aan de lezers voorgeschoteld worden, dat altijd wordt gedaan met weinig of geen verklarend bewijs ter ondersteuning. Speculatie is het enige argument en het wordt aan de leek overgelaten om, soms na een steekspel van woorden, te concluderen dat zulke tabellen een mythische afkomst zouden hebben en dat geen serieuze geleerde of intelligente leek dergelijke registers (of het boek Genesis dat ze bevestigt) als betrouwbare geschiedenis zou accepteren.

Maar welk bewijs is er voor de werkelijke leeftijd van het materiaal dat deze registers bevatten? Want als dat materiaal, aantoonbaar en niet op basis van vermoedens, dateert van de tijd nadat de Saksen (en nu ook de Denen en IJslanders) overgingen tot het christendom, dan zou het echt moeilijk worden om de klacht van de modernisten te ontzenuwen, dat het hier om een misleidende christelijke samenvatting gaat. Daarom zullen we nog enkele externe en interne bewijzen naar voren brengen met betrekking tot deze Saksische, IJslandse en Deense voorvaders, die het overduidelijk voorchristelijke karakter van deze voorouderlijsten aantonen.

We beginnen met de meest gefragmenteerde van de lijsten, namelijk die van Nennius. Hij wordt gegeven in hoofdstuk 31 van Nennius' Historia Brittonum. Het is een fragment van een nu verloren gegaan document dat bij geleerden bekendstaat als de Kentish Chronicle. Het dateert van de tijd dat Hengist op het eiland Thanet aankwam, en het toont de duidelijk heidense afstamming die de nieuw aangekomen Saksen voor zichzelf opeisten. Maar de datum van dit document is het meest cruciale punt, omdat de landing van Hengist plaatsvond in het midden van de 5de eeuw, en zoals Morris zegt:

"Er is geen andere aanwijzing dat de tekst iets te maken heeft met Engelse documenten; en de Britse kennis van Kent kan niet tot ver voor de 6de eeuw hebbben gereikt, als het al zo lang geweest is." (2)

Met andere woorden, we kunnen er zeker van zijn dat tenminste de lijn Woden–Geat bij de Saksen bekend was in het midden van de 5de eeuw op zijn laatst, lang voor de kerstening van deze Saksen. Hieruit blijkt dat de voorouderlijke lijst dateerde van veel eerdere tijden (3). De lijst zelf, zoals die bewaard is bij Nennius, vertoont enig intern bewijs van een veel oudere datum. Zo er is bijvoorbeeld de merkwaardige verschijning van de naam Fodepald in Nennius' oorspronkelijke Latijnse lijst, welke Morris in het Engels vertaalt als Folcwald (4). We vinden een opmerkelijke verminking van deze naam bij Henry van Huntingdon, waar de naam verschijnt als Flocwald. (5) Dit alles duidt meer dan sterk op een oude bron die in Nennius' tijd door beschadiging en ouderdom op sommige plaatsen onleesbaar was geworden . (Folcwald komt niet voor in de Angelsaksische kroniek. Maar het komt wel voor in het heldendicht Widsith [1.27: 'Finn Folcwalding'], en in het gedicht Beowulf [1.1089]).

Van even groot belang is de onverbloemde manier waarin zo duidelijk wordt gezegd in Nennius' bron, dat de Saksen Geat vereerden als een vergoddelijkte voorvader. Het kwam bij de Britse analist, die deze informatie oorspronkelijk vastlegde, over als een schokkend feit, dat hem duidelijk met afschuw vervulde. Wat de Britten betreft, karakteriseerde dit de Saksen meer dan hun roofzucht en geweldpleging, want het was één van de eerste feiten over de Saksen waar de Britten, die zelf lang voor het midden van de 5de eeuw christenen waren, kennis van namen. Het is dus duidelijk dat de afgodische praktijken van de Saksen niet de verzonnen beschuldigingen zijn van latere christelijke schrijvers. Het is ook duidelijk dat de Saksen zelf hun eigen voorouderlijsten geëerd zullen hebben zoals dat ook de voorouders zelf, die daarin genoemd zijn, zullen hebben gedaan. Vervalsing is daarmee hoogst onwaarschijnlijk en zou door de Saksen zeker niet worden getolereerd.

En dat brengt ons tot de IJslandse lijst. Daar zien we een veel volledigere stamboom die de afstamming van Óthin (d.w.z. Odin of Woden) terug leidt tot Seskef. De naam Seskef is een variant van het Saksische Sceaf, die we in het vorige hoofdstuk tegenkwamen als de bijbelse Jafet. Bemerk echter dat de IJslandse lijst niet terug gaat tot Noach, een nalatigheid die deze lijst vrijpleit van de 'vrome misleiding'. IJsland werd voor het eerst gekoloniseerd door de Noorse Vikingen in ca. 870, men kan beslist niet zeggen dat de Noorse of Deense Vikingen toen al christenen waren. Net als bij de Saksische Sceaf, is de IJslandse Seskef een vorm van de naam van Jafet die niet genoemd zou zijn door enige christelijke bedrieger die de lijsten zou hebben willen vervalsen. De christelijke IJslanders en de christelijke Saksen kenden Jafet onder de Latijns/Hebreeuwse naam Iafeth, en niet onder de oudere vorm die in de voorouderlijsten voorkomt.

De IJslandse lijst is praktisch gelijk aan die van Noorwegen of Denemarken, en het zou interessant zijn om eens te kijken naar enkele van de personen die deze lijst in bezit hadden als hun eigen stamboom. Juist voor de Noorse vestiging op IJsland bijvoorbeeld, in de 870'er jaren, leefde er een beruchte Viking die de bijnaam Ragnar Lothbrock had, die bij zijn gefolterde slachtoffers bekend stond als 'Harige broek'. Zijn zoon, Ivor de Botloze (de Ingware van de Angelsaksische kronieken) paste de heidense rite van de bloed-adelaar toe op de levende lichamen van de koningen Aelle van Northumbria en Edmond van East-Anglia (6). Dit was een offerritueel aan Odin dat inhield, dat de longen van een levende man werden uitgesneden en op zijn schouders werden gelegd, zodat zij leken op de uitgespreide vleugels van een adelaar. Het waren dit soort mannen die het een grote eer vonden af te stammen van patriarchen als Odin (Woden), Geat, Seskef en, in het geval van de Noren en Denen,

Noach. Beslist geen vrienden van christenen dus, en het is onmogelijk om te geloven dat zij zouden hebben toegekeken als wie dan ook, christen of heiden, zou hebben geknoeid met de heilige lijsten, waarin notabene de voorouderlijke goden van de natie werden genoemd, goden aan wie koningen werden geofferd. De beschuldigingen zijn gemakkelijk genoeg gemaakt, maar moeilijk te accepteren vanuit een zuiver historisch perspectief.

Het is onmogelijk voor te stellen dat enige vorm van knoeien met de koninklijke lijsten zou worden toegestaan in die tijd en bij deze mensen. En als we denken aan de zuiverheid en gestrengheid waarmee deze documenten werden bewaard, bij de genoemde verscheidenheid aan talen en culturen, en de bijna onveranderde namen over de eeuwen heen, dan lijkt die verbeelding nog verder van de werkelijkheid af te staan. Het is inderdaad een voortdurende hulde aan de geleerden die belast waren met het bewaren van oude lijsten, dat deze zo zuiver en ongewijzigd zijn blijven bestaan. Zij pasten ingenieuze methoden toe om verandering aan en beschadiging van de lijsten te voorkomen. Een van de methoden wordt beschreven in bijlage 8, dat gaat over de afstamming van de Oost-Saksische koningen. In het volgende hoofdstuk zullen we zien hoe de kronieken van een ander volk werden gekoesterd en beschermd tegen veroudering en wijziging, en hoe deze documenten hun eigen heidens en onafhankelijk getuigenis toevoegden aan de historische betrouwbaarheid van het boek Genesis.

Notities

1. Het vroegste moment in de Angelsaksische kroniek van Woden's afstamming (terug tot Geat) verschijnt in het jaar 547 (Parker's kroniek). Een ongeveer 100 jaar ouder moment verschijnt bij Nennius. Zie hierna. De lijsten van Parker en Nennius verschillen op diverse punten in detail, dus is het onzin om te zeggen dat de latere lijst van Parker slechts een kopie is van Nennius' lijst.

2. Morris, blz. 4.

3. De lijst kon nauwelijks een vrije uitvinding van Hengist en zijn mensen zijn toen zij landden. Het was duidelijk een lang geleden vastgestelde lijst en belangrijk onderdeel van hun historische traditie, die zij meenamen van het continent, waardoor het reeds een oud document was in het midden van de 5de eeuw.

4. Morris, blz. 26.

5. Henry of Huntingdon, blz. 39. Zie bibliografie. We zien een interessante soortgelijke verbastering bij William of Malmesbury, (blz. 97. Zie bibliografie) waar hij de naam Sceaf als Strephius weergeeft.

6. Campbell, J., The Anglo-Saxons, Penguin Books, 1982. blz. 148.

Hoofdstuk 8

De Afstamming van de Ierse Koningen.

“De Schotten (oorspronkelijk Iers, maar nu Schots) woonden in die tijd in Ierland, nadat zij de Ieren (Picten) hadden verdreven uit Schotland; terwijl de Picten (oorspronkelijk de Schotten) nu de Ieren waren… en vice versa. Het is essentieel dit onderscheid goed in gedachten te houden . . .(!)” (1).

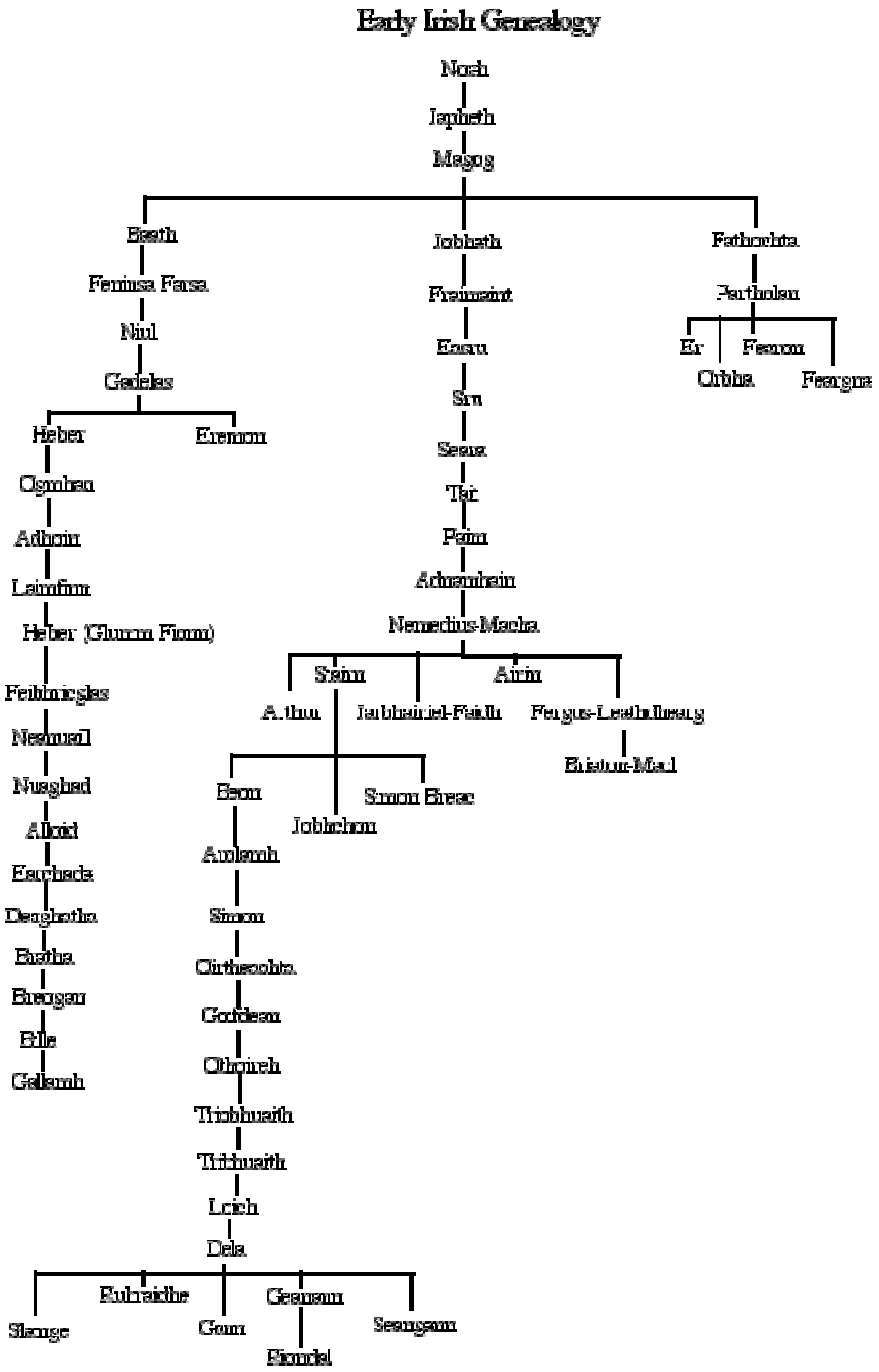

Figuur 1: Vroeg Ierse genealogie

Toen Sellar en Yeatman deze satirische woorden neerschreven over de geschiedenis van de Ieren (en Schotten), waren ze niet alleen maar grappen aan het maken. De vroege geschiedenis van Ierland, die niet in de Engelse scholen wordt gedoceerd (noch in de Ierse, vermoed ik), heeft onder een mantel van nagenoeg onontwarbare misverstanden gelegen sinds de Victoriaanse tijd. En als bij zeldzame gelegenheden het onderwerp al aangesneden wordt, is het altijd gebleven bij dat punt in de geschiedenis dat aanleiding gaf tot het hilarische misverstand dat hierboven is aangehaald, de zogenaamde Donkere Eeuwen. De student krijgt niets te horen over de kronieken en genealogieën die zijn overgeleverd uit de vroegste tijden.

De Ierse geschiedenis vóór de Saksische periode, wordt alleen aangeduid in termen die ons reeds bekend zijn van de geschiedenis van de vroege Britten en Saksen. We horen van deze cultuur of die productie- methode, dit stenen tijdperk of die bijzondere ijstijd, maar er wordt geen poging gedaan om een verhaal te doen over de individuen van het oude Ierland van wie de namen en daden zo overvloedig verschijnen in de vroege Ierse annalen. Noch wordt iets verteld over de verrassend gedetailleerde chronologie die de heidense geleerden van Ierland verweefden in hun geschiedenis. In dit stadium van onze speurtocht is het wellicht overbodig te vragen waarom dit zo zou zijn. We zullen onze aandacht richten op de vraag wat er nu precies staat in deze vroege kronieken van de Ieren.

De documenten waarin de Ierse geschiedenis bewaard is gebleven zijn op meesterlijke wijze samengevat door de geleerde non Cusack (2). Voor haar geschiedenis baseerde zij zich op een groot aantal manuscripten, waarvan vele haar bekend waren onder zulke namen als *The Book of Leinster* (geschreven ca. 1130 n.Chr., en gekopieerd uit het veel oudere *Saltair* [Psalter] van Cashel); het *Book of Ballymote* (1390 n.Chr.); en de Annals of the Four Masters. Maar er zijn twee andere boeken die speciale aandacht kregen, dat zijn het *Chronicum Scotorum,* en het nog belangrijkere en veel oudere *Cin of Drom Snechta.*

Het *Cin of Drom Snechta,* anders bekend onder de naam Het Boek van de Invasies, is nu verloren gegaan (3), maar de inhoud is bewaard gebleven dankzij Keating, de Ierse historicus die zijn eigen *History* schreef op basis van dit en vele andere vroege manuscripten, in ongeveer 1630 n.Chr. (4) Het belang van het *Cin of Drom Snechta* is gelegen in het vroege tijdstip van zijn samenstelling, waarover een notitie in de 12de eeuw verschijnt in het *Book of Leinster*:

“Ernín, de zoon van Duach, dat is de zoon van de koning van Connacht… Hij was het die de genealogieën en geschiedenissen van de mensen van Erinn verzamelde in een boek dat heet Cin of Drom Snechta.” (5)

Het belang van deze passage is het feit, dat bekend is dat Duach is gestorven in het jaar 365 n.Chr., waardoor het Ernín’s verzamelwerk plaatst vóór de komst van St. Patrick (wiens missie naar Ierland plaatsvond in ongeveer 432 n.Chr.) en de latere christelijke monniken, wier enige werk er uit bestond – zo willen sommigen ons laten geloven – om de geschiedenissen van de vroege volken van West-Europa te vervalsen. Cusack geeft verdere informatie uit het *Book of Leinster* over een andere van deze vroege kronieken, betreffende de inhoud van *Cuilmenn* (zie noot 3 aan het eind van dit hoofdstuk) dat in 580 n.Chr. nagenoeg bijna was vergeten, waaruit blijkt dat het toen al zeer oud was (7).

Over het materiaal van deze vroege kronieken, die al zeer oud waren toen Ernín ze kopieerde, schrijft Keating:

"We zullen hier afstamming van de nakomelingen van Magog uiteenzetten, volgens het Boek van de Invasies (van Ierland), dat de Cin of Drom Snechta werd genoemd …" (8)

Dan volgt een serie vreemde en oude namen, waarvan de afstammingstabel die dit hoofdstuk opent een vereenvoudigd uittreksel is. Het belangrijkste aspect voor ons in deze tabel van nakomelingen is de ondubbelzinnige opmerking dat de beslist heidense Ieren hun oorsprong traceerden tot de Bijbelse patriarch Magog, de zoon van Jafet. Dit is in contrast met de claims van de Britten en andere volken in Europa, wier genealogieën terugleiden tot Javan, een andere zoon van Jafet. Magog, zoals we in bijlage 3 zullen zien, is altijd gezien – samen met Ashkenaz - als de vader van de Scythische volken. En de vroege Ierse kroniekschrijvers waren zeer sterk in hun benadrukking van het feit dat de Ieren afstamden van de Scythen. Daar is ook goed etymologisch bewijs voor. De Ieren werden lange tijd Schotten genoemd, zelfs voordat sommigen van hen migreerden naar het land, dat vandaag hun naam draagt. Brewer vertelt ons:

*"Scot (is) hetzelfde als Scyth in de etymologie; de wortel van beide is **Sct**. De Grieken kenden geen **c**, en veranderden **t** in **th,** zodat de wortel veranderde in **skth**, en door een fonetische klinker toe te voegen krijgen we **Skuthai** (Scythen), en **Skodiai** (Skoths). De Welshen hielden niet van een **s** aan het begin van een woord, en veranderden dit in **ys**; zij veranderden ook de **c** of **k** in **g**, en **th** in **d**; zodat de Welshe wortel werd **Ysgd**, en Skuth of Skoth werd **ysgod**. Vervolgens verwijderden de Saksen de Welshe **y**, en veranderden de **g** terug in een **c**, en de **d** in **t**, zodat **Ysgod** werd **Scot**." (9)*

Het is niet vreemd om Scythen tegen te komen zover westelijk als Ierland. Het gebied in Klein-Azië dat we van oudsher Galatië noemen, is bevolkt door een migrerende kolonie van Gallische Kelten, van wie het land zijn naam kreeg. Paulus schreef zijn beroemde brief aan hun nakomelingen. Er zijn vele andere voorbeelden in de geschiedenis bekend van volken die ineens te voorschijn komen op plaatsen waar men ze normaal gesproken niet zou verwachten. Het is dus niet zo vreemd om te aanvaarden wat de Ierse geleerden stellig beweerden, namelijk dat zij van de Scythen afstamden.

In dit stadium moeten wij aandacht geven aan de vier speciale patriarchen, wier namen wij reeds zagen in de tafels van de Europese volken bij Nennius. Daar kwamen wij de namen tegen van **Baath, Iobaath, Izrau** en **Esra.** En we zien dezelfde namen, afgezien van de taalkundige verschillen, weer opduiken in de Ierse genealogie, waar zij weergegeven worden als **Baath**, **Jobbath**, **Easru** en **Sru.** Het is bekend bij archeologen en etnologen dat de vroege Britten en vele van de oude volken van Europa en ook de Ieren Kelten waren. (De Saksen waren geen Kelten, vandaar de absentie van deze vier patriarchen van de Saksische stamboom.) Dit is bekend uit de archeologie, zonder enige referentie naar deze genealogieën. Moderne geleerden in deze disciplines zouden hun verachting uitspreken over zulke referenties. Hoe kunnen we de aanwezigheid van deze namen dan verklaren in zulke uiteenlopende genealogieën als die van de vroege Britten en de Ieren?

Er is één discrepantie: de tafel van de Europese naties van Nennius traceert de afkomst van deze vier patriarchen van Javan, terwijl de Ierse genealogie ze traceert vanaf Magog. Welke is nu correct? Beide. Het probleem is dat er al voor Babel een vermenging van de voorvaderlijke lijnen bestond. De volken werden echter pas na Babel gescheiden. Vanaf dat moment werden de stambomen op een nadrukkelijke wijze gescheiden. Voordien waren de families van de mensheid verenigd in één volk, en dat was ook hun streven (10). De verspreiding van de volken zoals weergegeven in Genesis gebeurde om dit streven naar eenheid en macht te voorkomen. Interessant is te constateren dat de verspreiding plaatsvond in de vijfde generatie na de vloed, en we zien in deze oude genealogieën dat na de vijfde generatie de Ierse en de continentale stambomen duidelijk uiteenlopen op een manier die in overeenstemming is met het Genesis-verhaal. De vier patriarchen die worden genoemd zijn de vier generaties vóór Babel van de Britse en Ierse Kelten, hetgeen ons een indruk geeft van de extreme ouderdom van het materiaal dat men vindt in de vroeg-heidense Ierse kronieken en in Nennius' tafel van de Europese volken.

De verschijning van deze namen verklaart ook een ander geschiedkundig mysterie, namelijk de oorsprong van het koningschap, en het concept van erfelijke koninklijke families. Het feit dat alle Europese koninklijke families met elkaar gerelateerd waren en nog zijn, is iets dat algemeen bekend en geaccepteerd is. Maar wat was de oorsprong van deze families (of liever deze oorspronkelijke familie), die er altijd op stonden dat zij boven de gewone mensen stonden en voorbestemd waren om te heersen over hun medemensen door een soort goddelijk recht, een bewering die Karel I van Engeland en de koninklijke families van Frankrijk en Rusland uiteindelijk het leven kostte. Het is duidelijk dat het niet ging om een concept, dat zo maar eens werd bedacht. De eerder genoemde families namen het zo serieus dat zij het volhielden tot de dood. Het heeft zijn wortels tot in de dageraad van de geschiedenis en was zo'n oud gevestigd concept, dat de vroege Israëlieten zich enigszins uitgesloten voelden van de rest van de mensheid omdat zij geen eigen koninklijke familie hadden (11). Waren Baath, Iobaath, Izrau en Ezra de oorspronkelijke stam waaruit de latere Europese koninklijke families afstamden? Het lijkt er werkelijk op dat het zo was. En Iobaath? Werd zijn naam vereeuwigd in het vroege Europese denken als Vader Jove? Dit alles is zeer intrigerend.

Het begrip koningschap was beslist een heidens concept, waar in Assyrië bijvoorbeeld de koning werd geacht te regeren als vertegenwoordiger van de nationale god, de bijbelse Assur, de stamvader van Assyrië, en in Egypte, waar de koning werd geacht zelf een god te zijn (12), zoals later de Romeinse Caesars. Dit is waarom de Israëlitische roep om een koning hen kenmerkte als afvalligen. Het leek er op, dat het concept van koningschap en de bevoorrechte positie van goddelijk geordende natiën met koninklijke families, vele volken zou beheersen. Dit geloof ontstond oorspronkelijk bij de vóór-Babelse patriarchen zoals bij de vier boven genoemde in de Ierse en Britse genealogieën. Het werd gekoesterd en verder ontwikkeld als samenbindende factor bij de verspreide heidense samenlevingen. Maar dit was eigenlijk een handeling van openlijke trotsering van God, en een poging om de schade te repareren die was ontstaan door Zijn handelen tegen de éénwording van de mensheid in Babel.

Van verder belang voor ons is de heidense heugenis aan de schepping en aan de vloed, die blijkt uit de vroege Ierse kronieken. De Ieren herinnerden zich deze als vrij recent en als vaststaande historische gebeurtenissen. Bovendien rekenden zij de

data van de daarop volgende historische gebeurtenissen in jaren vanaf de schepping. We zullen dat nog nader bestuderen in het volgende hoofdstuk. Nu hoeven wij slechts te weten, dat volgens deze chronologie (tijdrekening) de eerste kolonisatie van Ierland schijnt te hebben plaatsgevonden in ca. 1484 v.Chr. (het 2520^{e} jaar na de schepping).

Het was een kolonie geleid door een zekere Partholan, die landde in de monding van de rivier Kenmare. Partholan stierf 30 jaar later in ongeveer 1454 v.Chr oftewel Anno Mundi (het jaar van de wereld) 2550. Ongeveer 300 jaar later werd de kolonie, zoals beschreven, weggevaagd door de pest. 9000 mannen, vrouwen en kinderen stierven in één week. Het gebied waarin zij zich hadden gevestigd werd later Tallaght genoemd, dat wijst op een plaats waar pestslachtoffers liggen begraven, en het is interessant om op te merken, dat het nog steeds bezaaid ligt met oude grafheuvels (14).

Geoffrey van Monmouth vertelt ons enkele interessante details (15). Partholan's kolonie bestond uit 30 schepen. Nennius noemt het aantal schepen niet, maar wel dat de kolonie uit 1000 mensen bestond. Daaruit blijkt wederom dat hij en Geoffrey verschillende bronnen hadden (16). Geoffrey weet ook te vertellen dat de kolonie recentelijk was verjaagd van het Spaanse vasteland en dat zij *'Basclenses',* of Basken werden genoemd. Wij weten dat de huidige Basken in het noorden van Spanje een mysterieuze afkomst hebben en dat zij een eigen taal spreken, die niet verwant is aan enige Indo-Europese taal. In dit verband schreef professor Mackie, met betrekking tot de taal van de Picten, die een belangrijke invloed hadden op de vroege en late geschiedenis van de Ieren:

"De Picten gebruikten een vorm van P-Keltisch (de moedertaal van het Welsh, Cornish en Bretons), met sporen van Gallische vormen. Maar de Picten gebruikten ook een andere taal die waarschijnlijk niet verwant was aan enige `Indo-Europese' taal en die daarom zo totaal afwijkt van moderne Europese talen dat zij voor ons onbegrijpelijk is." (17)

We nemen aan, dat deze informatie niet ter beschikking stond aan de vermeende vervalser Geoffrey van Monmouth, maar het is leerzaam om Mackie's opmerkingen te vergelijken met een commentaar van Cusack, toen zij schreef:

"…zij die vasthielden aan de theorie van een Gallische kolonisatie van Ierland, hebben Spanje tot plaats van inscheping moeten maken." (18)

De volgende geregistreerde invasie (of kolonisatei) van Ierland vond plaats volgens de kronieken, in Anno Mundi 2859, of ca 1145 v.Chr. in onze jaartelling. Deze kolonie werd geleid door Nemedius (zie genealogie) of Nemedh. De mensen van Nemedh bouwden bepaalde typen forten en maakten het land vrij voor een bepaalde methode van cultivatie. Een latere uitbraak van de pest eiste zijn tol op de populatie. De overlevenden vochten tegen een invasie van Ierland door de Formorians die, volgens de Annalen van Clonmacnois:

"… een clan vormden die afstamde van Cham, de zoon van Noach, …(die) …leefden van de piraterij en het beroven van andere volken, en die in die tijd de hele wereld veel last bezorgden." (19)

Dit is voor ons van bijzondere betekenis, omdat we uit de Britse kronieken weten dat het Britse grondgebied in deze tijd in bezit werd genomen door Brutus en zijn mensen, volgens de Britse chronologie in het jaar ca. 1104 v.Chr. (2900 AM). Alhoewel wordt beweerd dat Brutus de eerste kolonisator is van Engeland, noemen de kronieken wel nadrukkelijk, dat hij een inheems ras van 'reuzen' moest verwijderen (20). Of het hier nu gaat om fysieke reuzen is niet duidelijk, omdat het Britse woord 'gawr' (net als het Hebreeuwse *gibbor*) net zo goed een geweldige krijger kon betekenen als een grote man. Maar uit de Bijbel weten we dat reuzen met name voorkwamen onder de nakomelingen van Cham, met als bekendste voorbeeld Goliath uit Gath (21). Wat dit betreft tonen de Britse en Ierse kronieken een zekere mate van tot nu toe onverdachte overeenkomst. De Formorians waren naar het schijnt, de verdreven bewoners uit Engeland die probeerden zich te vestigen in Ierland, om daarna weer verdreven te worden door de Nemediërs en vervolgens moesten leven van diefstal en piraterij zoals zo veel verdreven volken.

Na het verdrijven van de Formorians vestigden de weinige overblijvers van de Nemediërs zich meer naar het binnenland van Ierland, naar men aanneemt voor veiligheid, terwijl hun aantal zich stabiliseerde. Zij hebben zich later verdeeld in drie groepen, ieder onder een eigen leider. Een van deze groepen migreerde naar Noord-Europa, waar zij een natie vormden die later bekend stond bij de Ieren als de Tuatha de Danann. Een tweede groep vestigde zich, intrigerend genoeg, in de noordelijkste delen van Engeland, waarschijnlijk de eerste Pictische nederzetting van wat nu bekend is als Schotland. Deze migratie van Picten uit 'Scythia' (volgens de Britse aantekening – zie de hierboven gegeven etymologische afleiding van het genoemde Scot of Scythiër) naar Albany, wordt in de vroegste Britse annalen vermeld te hebben plaatsgevonden onder de Pictische koning Soderic. De Britse kronieken zijn niet erg duidelijk op dit punt, maar de gebeurtenis zelf is werkelijk genoeg en accuraat weergegeven (22).

De derde groep wordt de Firbolgs genoemd. Zij migreerden naar Griekenland om daarna weer terug te keren en Ierland op te delen in 5 provincies. Maar in het jaar Anno Mundi 3303, 701 v.Chr., werden de Firbolgs op hun beurt onderworpen door de terugkerende kolonie van Tuatha de Danann.

De laatste kolonisatie van Ierland wordt daarna beschreven onder Anno Mundi 3500 (ca. 504 v.Chr.):

"De vloot van de zonen van Milidh kwam aan het einde van dit jaar naar Ierland, om het af te nemen van de Tuatha de Danann, en zij vochten met hen in de slag bij Sliabh Mis op de derde dag na de landing." (23)

De kinderen van Milidh, bekend bij ons als de Milesiërs, waren ongemerkt geland bij de monding van de rivier Slaney in wat nu het graafschap Wexford heet, en marcheerden naar Tara waar de regering zetelde. Het woord Milesiër is nog steeds bekend bij ons (alhoewel met toenemende zeldzaamheid) om de Ierse bevolking zelf aan te duiden, of iets dat met Ierland te maken heeft. De Milesiërs waren recentelijk (via Spanje) aangekomen vanuit de stad Miletus, waarvan de ruïnes nog te bezichtigen zijn in Turkije, en dat werd vernietigd door het Perzische leger in het jaar 494 v.Chr. Gezien het feit dat de Ierse annalen aangeven dat de landing van de Milesiërs in Ierland gebeurde in het jaar 504 v.Chr. is dit een spontane en overeenkomstige bevestiging van de chronologie. Dit zou moeten aanzetten tot enige

bezinning, want er zijn heel wat Egyptologen die zouden wensen zo nauwkeurig de Egyptische chronologie te kunnen benaderen!

Het leven van de mensen in Miletus was onzeker geworden gedurende tientallen jaren voor de val van hun stad, door de steeds bedreigender ambities van het Perzische leger, en niets zou natuurlijker geweest zijn, dan dat een kolonie van Milesiërs zou besluiten om te vluchten en een goed heenkomen te vinden. Zij zouden een land zoeken dat ver genoeg verwijderd was om veilig te zijn, dat vruchtbaar was, en dat bekend was bij de Phoenicische zeevaarders uit het oostelijke Middellandse zeegebied, zoals Ierland. Dat de stad Miletus ook bij ons bekend is als een buitenpost van Ionië, waarvan de bevolking bestond uit onder meer Scythiërs en Phoeniciërs, betekent dat wij de claims van de Ierse geschiedschrijvers, die ons vertellen dat de Ieren afstammen van de Milesiërs, serieus moeten nemen. Ook de claim van het Phoenicische element in de Ierse afstamming moeten wij serieus nemen. De Grieken beweerden dat Phoenicië werd gesticht door Phoenix, wiens broer Cadmus het alfabet uitvond. De vroege Ieren herinnerden zich een tijd dat zij leefden onder een koning Phenius, *"die zichzelf toelegde op de studie van de talen, en een alfabet samenstelde en ook elementen van de grammatica."* (24) Het is nu duidelijk dat de vroege schrijvers van de Ierse annalen, een verhaal doorgaven, met hier en daar wat onduidelijkheden, van authentieke historische gebeurtenissen en personen en ook van hun historische afkomst van Phoeniciërs en Scythen. Met betrekking tot die afkomst voegt Cusack nog het volgende aan onze kennis toe:

"Omdat de Milesiërs de laatste vroege kolonisators van Ierland waren … zijn alleen hun genealogieën, met enkele uitzonderingen, bewaard gebleven. De stamboom begint met de broers Eber en Eremon, de twee overgebleven leiders van de expeditie, wier voorouders worden teruggevoerd op Magog, de zoon van Jafet. De grote zuidelijke stamhoofden zoals de McCarthy's en O'Briens, stammen af van Eber; de noordelijke families van O'Connor, O'Donnell en O'Neill, van Eremon. Er zijn nog andere families die claimen af te stammen van Emer, de zoon van Ir, de broer van Eber en Eremon; en ook van hun neef Lugaidh, de zoon van Ith. Uit deze vier bronnen zijn de belangrijkste Keltische families in Ierlandontsproten…" (25)

Zoals we zien in de genealogie, waren Eber en Eremon in staat om hun eigen afkomst te traceren van Gadelas af. Hij was de vader van de Kelten en de Keltische talen, maar hoe serieus namen de vroege Ieren hun eigen stamboom? Waren zij serieus genoeg om de moeite te nemen om hun stamboom accuraat te houden, gedurende lange perioden? Eens te meer beantwoordt Cusack de vraag voor ons:

"De boeken van de genealogieën en stambomen vormen een uiterst belangrijk element in de heidense Ierse geschiedenis. Om sociale en politieke redenen bewaarde de Ierse Kelt zijn genealogische stamboom met angstvallige precisie. De eigendomsrechten en de regerende macht werd overgedragen met patriarchale precisie, en met strikte claims op basis van eerstgeboorte, welke claims alleen konden worden geweigerd onder bepaalde omstandigheden, vastgelegd in de wet … en in gehoorzaamheid aan een oude wet, ***vastgelegd lang voor de komst van het christendom.*** *Alle provinciale registers, ook die van de stamhoofden, werden elke drie jaar naar de vergadering in Tara gebracht, waar ze werden vergeleken en gecorrigeerd." (26) (nadruk toegevoegd)*

Net als in het geval van de Noorse en Deense Vikingen (zie vorig hoofdstuk), is het gemakkelijk om met veel moderne schrijvers te stellen, dat deze patriarchale

genealogieën vervalst zijn. Maar het is onmogelijk voor te stellen dat dit ook echt gebeurde, als we het natuurlijke temperament van deze mensen in ogenschouw nemen en de ernst waarmee zij het belang beschouwden van de documenten, die het gedetailleerde verslag van hun patriarchale afstamming bevatten. Het is onmogelijk voor te stellen, hoe iemand met opzet of zelfs maar per ongeluk een kleinigheid aan de stamboom zou hebben veranderd, zonder dat iedereen het direct zou opvallen. Te denken aan veranderingen op een schaal die voldoende steun zou geven aan de moderne interpretatie, plaatst ons stevig in het domein van de fantasie. Vanuit geschiedkundig oogpunt kan de moderne visie in deze niet worden gerechtvaardigd. Zo'n poging tot misleiding of vervalsing zou de volle kracht van de wet, of liever gezegd de onmiddellijke remedie van het zwaard, op het hoofd van de schuldige doen neerkomen. We kunnen daarom deze registers vertrouwen, dat zij zo nauwgezet zijn als mogelijk is.

Notities

1. Sellar en Yeatman, *1066 And All That,* Penguin, 1962. blz. 13.

2. Cusack, M.F., *The Illustrated History of Ireland,* 1868. Gepubliceerd in facsimile door Bracken Books, London. 1987.

3. Cusack vertelt ons welke Ierse documenten verloren waren gegaan in haar eigen tijd, en welke het overleefd hadden. De verloren boeken waren: *De Cuilmenn;* het *Saltair of Tara; The Book of the Uachongbhail;* het *Cin of Drom Snechta;* en het *Saltair of Cashel.* De nog bestaande boeken waren: *The Annals of Tighernach; The Annals of Ulster; The Annals of Inis Mac Nerinn; The Annals of Innisfallen; The Annals of Boyle;* de *Chronicum Scotorum;* de *Annals of the Four Masters; The Book of Laws* (the Brehon laws), en 'vele boeken van genealogieën en stambomen' (blz. 39-40).

4. Keating, G., (1634). *The History of Ireland,* Dublin. 1902-14. De Guildhall Library of London heeft een kopie van dit intrigerende boek.

5. Citaat. Cusack, blz. 43.

6. Cusack, blz. 43n.

7. *The Book of Leinster* is in de bibliotheek van het Trinity College, Dublin, shelfmark H.2.18.

8. Keating, blz. 109 and cit. Cusack. blz. 43.

9. Brewer E.C., enl. ed., 1894. *Dictionary of Phrase and Fable,* blz. 1112.

10. Genesis 11:6. '... *Zie het volk is één en zij hebben allen één taal, en dit beginnen zij te doen: en nu zal niets hen nog weerhouden van wat zij zich voorstellen te doen.'*

11. 1 Samuel 8:7: *'En de Heer zei tegen Samuel, Luister naar de stem van het volk in alles wat zij tegen je willen zeggen: want zij hebben mij verworpen om over hen te regeren.'*

12. Zie bijvoorbeeld het artikel 'King, Kingship', *The New Bible Dictionary,* InterVarsity Press, London, 1972. blz. 692-3.

13. Dit komt overeen met de *Annals of the Four Masters,* zie Cusack. blz. 58.

14. Cusack, blz. 59.

15. Thorpe, blz. 100-1.

16. Nennius §13.

17. Mackie, J.D., *A History of Scotland,* Penguin Books, blz. 16.

18. Cusack, blz. 71.

19. (Ir. Conell MacGeoghegan), citaat Cusack, blz. 20.

20. Zie Geoffrey van Monmouth, blz. 72-3. Geoffrey's *Gogmagog* schijnt een corruptie te zijn van de naam Gawr Madoc, de reus of grote krijger Madog. Van deze 'reuzen', lezen we, *"...alhoewel hun grootte wordt overdreven, herinneren wij ons dat de grootte van de oude Britten gigantisch werd gevonden door de Romeinen."* Pope. blz. 164.

21. 1 Samuel 17:4. Zie ook *New Bible Dict.*, blz. 466 & 481.

22. Geoffrey van Monmouth, blz. 123.

23. *The Annals of the Four Masters,* cit. Cusack, blz. 75.

24. Cusack, blz. 69.

25. Cusack, blz. 85.

26. Cusack, blz. 82.

Hoofdstuk 9

Oude kronieken en de ouderdom van de Aarde

Dat de aarde miljoenen zelfs miljarden jaren oud zou kunnen zijn is een betrekkelijk recente opvatting, die pas in de overgang van de 18de naar de 19de eeuw ontstond na de eerste publicatie van de werken van Hutton en Lyell. Zij introduceerden een principe dat bekend staat als het uniformitarisme, dat stelt dat de processen in de natuur altijd dezelfde geringe snelheid hebben gehad als nu, en dat de vorm en eigenschappen van de aarde dus geleidelijk gedurende eindeloze tijden zijn gevormd. Binnen deze opvatting was geen plaats voor een recente zesdaagse schepping en een vloed van Noach. De leer van het uniformitarisme legde eveneens de grondslag voor de evolutietheorie die daarop volgde. Beide samen werden voldoende geacht om het verhaal van Genesis te ontkrachten, en de ietwat dubieuze filosofische aantrekkingskracht van deze opvatting heeft geleid tot de bijna universele acceptatie van de theorie. De verwerping van Genesis schijnt het hoofddoel te zijn geweest achter de formulering van de theorie van het uniformitarisme (1). Er zijn recentelijk veel geleerde en complexe kritieken verschenen tegen het uniformitarisme van de zijde van creationisten en anderen. Ik zal hier niet herhalen wat zij hebben gezegd. Alles wat ons in dit onderzoek interesseert is wat onze vroegere voorvaderen dachten over de leeftijd van de aarde, en hoe oud zij dachten dat de aarde precies was.

De Angelsaksen en de vroege Britten toonden bijzondere belangstelling in het vaststellen van een betrouwbare chronologie voor hun geschiedenis. En hoewel er goede redenenen kunnen zijn om aan **enkele** data in hun systeem van berekening te twijfelen, is er niettemin ondubbelzinnig bewijs dat aantoont dat zij in een jonge aarde geloofden (recente schepping) en in de vloed. Een versie van de Angelsaksische kroniek bijvoorbeeld, de *Parker Chronicle* (2), vertelt ons dat van het begin van de aarde tot aan het jaar 6 n.Chr. er 5200 jaren waren. De *Laud Chronicle* (3) verschilt daar nauwelijks van en zegt dat dezelfde periode voorbijging vanaf de schepping tot het jaar 11 n.Chr. Hieruit blijkt dat er een eenvoudige overschrijffout is gemaakt of dat het is overgenomen uit twee verschillende bronnen. Beide kronieken zijn het er echter over eens, dat vanaf de schepping, tot het jaar 33 n.Chr., het jaar van de kruisiging, er een periode van 5226 jaar voorbij was gegaan. Met andere woorden, voor de Angelsaksen was de aarde geschapen in ongeveer 5200 v.Chr.

Bovendien werd in een verklaring elders in de Angelsaksische documenten vastgelegd dat:

"Fram Adame … (to the) *…flod…* (were) *… twa hund wintra & twa thusenda & twa & fiowertig."* (Van Adam tot de Vloed waren 2242 winters.) (4) (Mijn vertaling)

Het zou interessant zijn om te weten waar de Saksen het getal 2242 voor de jaren voor de vloed vandaan haalden, omdat het niet voorkomt in de Latijnse Vulgata, die in overeenstemming met de Hebreeuwse tekst het getal 1656 aangeeft voor deze periode. En zij waren niet bekend met de Septuaginta die de periode van 2256 jaren voor de tijd voor de Vloed aangeeft. Maar het getal komt precies overeen met dat van de Britten, zoals vermeld door Nennius (5):

“Van het begin van de wereld tot de vloed zijn 2242 jaren.
Van de vloed tot Abraham zijn 942 jaren.
Van Abraham tot Mozes zijn 640 jaren.
Van Mozes tot David zijn 500 jaren.
Van David tot Nebukadnezzar zijn 569 jaren.
Van Adam tot de migratie naar Babylon (de ballingschap van de Joden) zijn 4879 jaren.
Van de migratie naar Babylon tot Christus zijn 566 jaren.
Van Adam tot het lijden van Christus waren 5228 jaren.
Van het lijden van Christus zijn nu 796 jaren verstreken.
En vanaf zijn vleeswording (geboorte) 831 jaren.”

(Nennius hoofdstukken 1-4; mijn vertaling)

We constateren, dat er enkele punten zijn waarop deze Britse jaartelling beslist fout is. Bijvoorbeeld: er waren niet 942 jaren tussen de vloed en Abraham, maar slechts 427 totdat Abraham Kanaän binnentrok (6). En als we de getallen in de regels 1 – 7 optellen, dan hebben we 5459 jaren tussen Adam en het lijden van Christus, een fout van 231 jaren! Aannemende dat Nennius zelf kon rekenen, moeten we concluderen dat hij ons ongecorrigeerd en dus foutief (dus veel ouder?) materiaal doorgaf. Maar de Britten en de Saksen gaven ons door dat de schepping plaatsvond ca. 5200 jaar v.Chr.

Anderzijds schijnt de Ierse chronologie de voorkeur te geven aan een datum voor de schepping van ca. 4000 jaar v.Chr. We moeten toegeven dat er enkele complexe problemen zijn met de Ierse chronologie. Maar deze hebben te maken met de periode tussen schepping en de Miletische kolonie in ca 500 v.Chr. Partholan bijvoorbeeld landde in Ierland, volgens de Ierse chronologie, in de 15de eeuw v.Chr., maar de Britse kroniek dateert hem in de regering van Gurguit (van wie men zegt dat hij Ierland aan hem gaf) in de 4de eeuw v.Chr. Deze problemen kunnen echter worden opgelost. Het schijnt dat in dit geval de Britse chronologie de fout maakt, maar hoe is deze fout van meer dan 1000 jaar ontstaan? Er zijn verschillende mogelijkheden.

Ten eerste is het mogelijk dat Gurguit werd verward met een veel eerdere Britse koning. Maar als we bedenken dat Partholan zijn koningschap ongeveer 380 jaar voor het begin van de Britse koninklijke lijn begon (door Brutus in ca. 1104 v.Chr.), dan wordt deze mogelijkheid meteen verworpen.

Kon Patholan zijn verward met een veel latere Ierse koning van gelijke naam, wiens regering gelijk viel met die van Gurguit? Dat is mogelijk, alhoewel de Ierse annalen zwijgen over zo’n koning. Tenslotte kunnen we de mogelijkheid beschouwen van een politiek arrangement tussen de Ierse en Britse koningshuizen gedurende de 4e eeuw v.Chr. (gedurende de regering van Gurguit), en dat Partholan’s naam, als oorspronkelijke stichter van het Ierse koningshuis en in wiens naam het huidige koningschap van Ierland werd gehouden, eenvoudigweg verward werd met die van de koning onder wie de overeenkomst was gemaakt. Op deze wijze wordt de discrepantie er één van naam en niet van chronologie.

Maar de geliefde scheppingsdatum van ca. 4000 v.Chr. bij de Ierse kroniekschrijvers brengt ons in herinnering de meest beroemde van alle voorgestelde datums voor de schepping. Namelijk die van Ussher, die in zijn 17de eeuwse werk, *Annales Veteris et*

Novi Testamenti, de datum berekende op 4004 v.Chr. Ussher was zelf natuurlijk een Ier die zonder twijfel doorkneed was in de tradities van zijn landgenoten. Maar of Ussher nu beïnvloed werd of niet, we constateren dat een scheppingsdatum tussen 4000 en 5200 v.Chr. de voorkeur heeft. Dat brengt ons tot de volgende opmerking over het werk van de 16de eeuwse chronoloog Scaliger.

Joseph Scaliger (1540 – 1609) was een vakkundig geleerde, die veel nieuws bracht in zijn studie van de klassieke literatuur. Toch was zijn voornaamste claim tot beroemdheid (als de betrekkelijke obscuriteit die hem werd toebedacht, beroemdheid kan worden genoemd) gelegen in zijn werk *De Ermendatione Temporum*, dat in 1583 werd gepubliceerd en dat de weg opende naar de moderne chronologische wetenschap. (Dit werd in 1606 gevolgd door zijn publicatie *Thesaurus Temporum*, waarin hij Eusebius' *Chronicon* reconstrueerde.)

Scaliger wendde zijn interesse van de klassieke literatuur en talen naar de chronologie, vooral omdat chronologie een wetenschap was, die in verval was geraakt in zijn tijd. Hij stuitte op zoveel problemen dat het bijna onwerkbaar werd. Scaliger zette zich aan het werk om het òf te verbeteren of helemaal te vervangen. In zijn *De Emendatione Temporum* erkende Scaliger terecht, dat de huidige kalender, d.w.z. de Gregoriaanse kalender die in 1582 in Europa was geïntroduceerd en die hij sterk bekritiseerde, een wat moeizaam middel was om de chronologie van verleden gebeurtenissen te reconstrueren. De complexiteit ervan gaf aanleiding tot fouten, terwijl de inherente onnauwkeurigheden op zich aanleiding gaven tot verdere onnauwkeurigheden. Dus besloot hij het probleem op te lossen met een vernuftige en eenvoudige oplossing. In plaats van te zeggen dat een gebeurtenis plaats vond op een zekere datum in een bepaald jaar v.Chr. of n.Chr. zou voortaan worden gezegd dat het plaatsvond op een bepaalde genummerde dag. Nu een dagtelling het antwoord was, kwam er nog een vraag om de hoek kijken. Op welke dag moet deze dagtelling beginnen? Het antwoord was logisch: het moest beginnen op dag 1 van de schepping. Maar wanneer was dag 1 van de schepping? Scaliger loste het probleem deels op door zijn aandacht te geven aan drie basis- eenheden waarop vrijwel alle werkbare kalenders waren gebaseerd, namelijk de zonnecyclus, de Metonische cyclus en de Romeinse Indictie.

In eenvoudige terminologie duurt de zonnecyclus 28 jaren, de Metonische cyclus 19 jaren en de Romeinse Indictie 15 jaren. Scaliger realiseerde zich, dat er natuurlijk momenten zijn in de tijd waarop de drie cycli gelijktijdig beginnen en eindigen. Dus noteerde hij nauwkeurig de leeftijd van elke cyclus op het moment waarop hij de berekeningen begon, en telde hij de jaren terug tot hij kwam op het jaar dat de drie cycli gelijktijdig begonnen. En dat was het jaar 4713 v.Chr.

Eenvoudig rekenwerk leerde hem dat de drie cycli elke 7980 jaren samen zouden vallen (dat is het product van 28 x 19 x 15), en gegeven dat zij in het jaar 4713 v.Chr. tezamen waren begonnen, zou de periode die hij ter ere van zijn vader Julius de Juliaanse periode noemde, pas eindigen aan het einde van het jaar 3267 n.Chr.

Dit was een goede en brede basis waarop hij zijn chronologische systeem kon bouwen en voor het gemak noemde Scaliger de 1ste januari 4713 v.Chr. Dag 1, waar hij zijn chronologie begon. Maar het feit dat de drie cycli (zon, Metonische en Romeinse Indictie) begonnen in het jaar 4713 v.Chr. houdt een zekere betekenis in voor creationisten, omdat Genesis erg duidelijk is over deze materie, dat het zonnestelsel en de sterren, behalve dat ze voor licht op aarde zorgen, ook de tijden

en seizoenen, dagen en jaren aangeven. Met andere woorden: God had een gigantische klok gemaakt, en wat is er natuurlijker dan dat de Schepper zelf de klok zou starten, om de ouderdom van het heelal te meten en de gewone dagen en seizoenen op aarde?

Maar voordat we aannemen dat Scaliger onverwacht de werkelijke datum van de schepping ontdekte, moeten wij onthouden, dat hij zijn berekeningen baseerde op de waarden van de cycli zoals die waren in het jaar 1582/3. Creationisten zullen zich pijnlijk bewust zijn, dat de waarden van vandaag niet noodzakelijkerwijze dezelfde zijn als in het verleden. Dit wordt voortdurend gesteld door creationisten als weerlegging van het uniformitarisme. Veel schade, verstoring en verminking heeft plaatsgevonden, waardoor deze waarden ongetwijfeld zijn veranderd in een mate die we alleen maar kunnen gissen. Op lokale basis (planeet aarde) hebben we de vloed van Noach en andere geologische rampen gekend die de draaïing van de aarde hebben beïnvloed en dus de duur van de dagen en de jaren. De maan heeft lokale catastrofes ondergaan waardoor waarschijnlijk de duur van de maanmaand is veranderd. Ook het heelal is in het algemeen merkbaar gedegenereerd in de laatste 6000 jaar, eenvoudigweg door de onverbiddelijke werking van de Tweede Wet van de Thermodynamica.

Er is bovendien veel gedocumenteerd bewijs dat suggereert dat kalenderberekeningen verschillende veranderingen ondergingen zowel in de jaren direct na de vloed als in later tijd. Waarom werden deze noodzakelijk? De storingen in de beweging van aarde, maan en sterren, en dus de kalender, gebeurden niet geleidelijk over een immense tijdsperiode, zoals de meeste moderne schrijvers denken. Soms traden ze plotseling in de geschiedenis op, zodat de kalender de ene dag nog bruikbaar was, maar de volgende niet meer. De noodzakelijke veranderingen onderzoekend waarvan er aantekeningen zijn, laat zien dat er plotselinge invoegingen waren om de waargenomen afwijkingen te corrigeren.

Als de verstoringen in de kalender, in het bijzonder de maandkalender inderdaad geleidelijk waren, zoals sommigen ons doen geloven, waarom waren dan de aanpassingen die deze veranderingen vereisten ook niet geleidelijk aangebracht? Het is niet afdoende om aan te nemen, zoals de meeste schrijvers in deze doen, dat de vroegere kalendermakers slechte waarnemers waren die onvoldoende theoretische astronomische kennis bezaten en dus alleen slechte kalenders konden maken die van tijd tot tijd bijgesteld moesten worden. Als de mensen vroeger werkelijk een kalender hadden ontwikkeld die niet werkbaar was, dat hadden zij dit in één of twee jaar na de invoering wel ontdekt en zouden zij niet eeuwen gewacht hebben om voldoende scherpzinnigheid te ontwikkelen om te constateren dat de seizoenen sterk varieerden met hun eigen berekende oogsttijden. Als zij zo stompzinnig waren, is het moeilijk om in te zien hoe zij dan met enkele grotere uitdagingen van het leven konden omgaan.

Eén van de volken van wie beweerd wordt dat zij geen wiskundige kennis van enige betekenis bezaten, noch enige kennis van de astronomie, zijn de Maya’s van Zuid Amerika. De Maya’s kenden een dagtelling precies zoals Scaliger die had ontworpen, om zekere chronologische en genealogische problemen op te lossen, die zij waren tegengekomen toen zij hun eigen vroegere geschiedenis reconstrueerden. Het ontzenuwende aspect vanuit het gezichtspunt van de modernisten is het feit dat de Maya’s hun dagtelling zeshonderd jaar perfectioneerden voordat men weet had van

Scaliger. Scaliger, zo wordt ons verteld, was een genie. De Maya's zo wordt ons verteld, waren dat niet.

Maar waarom wordt ons verteld dat de Maya's geen genieën waren? Waarom vertellen de modernisten ons dat de Maya's geen theoretische astronomie kenden en geen systeem van theoretische wiskunde, ondanks de vele bewijzen van het tegendeel? In Chichen Itza in Mexico staan de ruïnes van een gigantisch observatorium dat door de Maya's werd gebouwd, waarvan de paden in de richting van de zon, de maan en de sterren wijzen. Met dit en in samenhang met andere observatoria waren de Maya's in staat om maans- en zonsverduisteringen te voorspellen met grote precisie. Ook konden zij heel precies het synodisch jaar van Venus berekenen, zoals dat slechts in moderne tijden kon worden geëvenaard. (8) Maar misschien zit er methodiek in de dwaasheid van het modernisme.

Als we de dagtelling van de Maya's vergelijken met die van Scaliger, vinden we dat dag 1 van de Maya's begint op de Juliaanse dag 584283, (9) wat overeenkomt met 10 augustus 3113 v.Chr. (laten we zeggen op een donderdag) voor het begin van de Mayaanse dagtelling. De betekenis hiervan is, dat alhoewel het Mayaanse concept van tijd cyclisch was, zij toch wisten dat de wereld-catastrofe, die de vorige periode had afgesloten, het gevolg was van water, en dat hun eigen tijdperk begon met die catastrofe. Met andere woorden, zij keken terug naar de vloed als de afsluiting van de vorige periode en het begin van de nieuwe. En daarom is hun dagtelling van enorme betekenis. Scaligers dagtelling begon in het jaar 4713 v.Chr., en het is meer dan waarschijnlijk dat dit ***ruwweg*** het jaar van de schepping was. De Maya's begonnen hun dagtelling niet op de dag van de schepping, maar vanaf de vloed, en zij plaatsten deze gebeurtenis in het jaar 3113 v.Chr. van hun chronologie (niet in Scaligers chronologie), en als wij 3113 aftrekken van 4713 komen wij op 1600 jaar voor de tijd tussen schepping en vloed, hetgeen erg dicht bij de 1656 jaar komt van de exacte berekeningen uit Genesis. Het verbaast ons dan ook niet, dat deze informatie tegenwoordig wordt uitgesloten door een routinematige ontkenning van de Mayaanse berekeningen en astronomie. Als ik een modernist was zou ik het ook van de hand wijzen!

Kortom, we zien door al het hierboven genoemd bewijs, dat onze voorvaderen in voorchristelijke tijden niet alleen terugkeken naar hun afkomst van de patriarchen die genoemd worden in de Volkerentafel, maar dat zij er ook van uit gingen dat de schepping recent plaatsvond en dat de aarde eens onder een grote vloed had geleden. En zij wisten dit alles zonder de beschikking te hebben over het boek Genesis of dit ook maar te kennen. Hun annalen bevatten een formidabele schat aan gegevens.

Maar er is nog een ander onderwerp dat met ons onderzoek te maken heeft, dat voor onze voorouders evenmin een probleem was om te aanvaarden. Zij beschreven het voorkomen ervan regelmatig in hun annalen en kronieken, gelukkig onbewust van het feit dat het heden een controversieel en gevoelig onderwerp is. Dit wordt in het volgende hoofdstuk behandeld.

Notities

1. Zie Bowden's *Rise of the Evolution Fraud.*

2. Corpus Christi College Cambridge MS. 173. Voor een Engelse vertaling zie men Garmonsway. blz. 6-7.

3. Bodleian MS. Laud 636. See also Garmonsway. blz. 6-7.

4. MS. Cotton. Vespasian. D. IV. fol. 69v.

5. *A principio mundi usque ad diluvium anni II CC XL II.*
   A diluvio usque ad Abraham anni D CCCC XL II.
   Ab Abraham usque ad Moysen anni D C XL.
   A Moyse usque ad David anni D.
   A David usque .A/abuchodonosor anni sunt D LX ViIiI.
   Ab Adam usque trausmigrationem Babyloniae anni sunt 1111 DCCC LXX VHII.
   A transmigratione Babyloniae usque ad Christum D LX VI.
   Ab Adam vero usque ad passionem Christi anni sunt V CC XX VIII.
   A passione autem Christi peracti sunt anni D CC LXXXX VI.
   Ab incarnatione autem eius anni sunt D CCC XXX I.
   (Nennius 1-4; zie ook Morris. blz. 59)

6. Osgood, John. *The Times of Abraham.* CEN Tech. J. Vol. 2. 1986. blz. 79.

7. *Encyclopaedia Britannica.* 1985 ed. Vol. 15. blz. 463.

8. De Maya's berekenden een 584 dagen cyclus, tegen een moderne waarde van 583.92 dagen. Zie Ronan, C. *The Cambridge Illustrated History of the World's Science.* Newnes. Cambridge. *1983. blz.* 55.

9. *Encyclopaedia Britannica.* 1985 ed. Vol. 15. blz. 474.

Hoofdstuk 10

Dinosaurussen in Angelsaksische en andere documenten.

Ik heb over dit onderwerp van de Volkerentafel en de geschiedenis van Europa na de vloed gesproken in Duitsland, België en op veel plaatsen in Engeland. Wat mij aanvankelijk verbaasde was hoe, gedurende het vragenuurtje, de aandacht zich zo snel naar de dinosaurussen verplaatste. Kwamen die voor in de vroegere kronieken? Bestaan er beschrijvingen van, enzovoort? Daarom heb ik hier zoveel voorbeelden verzameld als ik onmiddellijk kon vinden over het noemen van dinosaurussen, alhoewel er ongetwijfeld meer gevallen kunnen worden gevonden. Sommige voorbeelden die hier genoemd worden stammen uit dezelfde documenten als die gebruikt zijn bij de afstamming van de volkeren.

Die verwachting is alleen maar logisch, want als de aarde zo jong is als onze voorouders dachten en zoals het scheppingsverhaal vertelt, dan zullen wij bewijs vinden dat in het recente verleden dinosaurussen en mensen gelijktijdig leefden. In feite zijn er aanwijzingen dat zij mogelijk nog steeds samen leven. Dit is in strijd met het evolutionistische model dat ons leert dat dinosaurussen miljoenen jaren geleden leefden voordat de mens ontstond, en dat dus geen enkele mens ooit een dinosaurus gezien kan hebben. Om die bewering te toetsen zullen wij het schriftelijk bewijs onderzoeken dat overgebleven is van de verschillende oude volken, die soms in zeer aanschouwelijk detail de menselijke ontmoetingen beschrijven met de gigantische reptielen die nu dinosaurussen worden genoemd. We zullen ook zien dat sommige van deze documenten niet eens zo heel erg oud zijn.

Er zijn natuurlijk de beroemde beschrijvingen van twee van zulke monsters in het Oude Testament, de **Behemoth** en de **Leviathan** (Job 40:15-41:34). De Behemoth was een reusachtige vegetariër die in moerassen leefde en de Leviathan een meer vreeswekkend gepantserd amfibie, dat alleen kinderen en dwazen als huisdier zouden willen hebben. De Egyptenaren kenden Behemoth als **p'ih.mw**, (1) wat dezelfde naam is. De Leviathan was ook bekend als **Lotan** bij de mensen uit Ugarit (2). De Babylonische en Sumerische literatuur kent details van soortgelijke schepsels, net zoals de geschreven en ongeschreven volksverhalen van volkeren over de hele wereld. Maar de meest opmerkelijke beschrijvingen van levende dinosaurussen zijn misschien wel die van de Saksische en Keltische volken van Europa.

De vroege Britten, van wie de huidige Welshmen afstammen, geven ons de vroegste overgeleverde Europese beschrijvingen van reptielachtige monsters, waarvan er één koning Morvisius (Morydd) doodde en opat in ca. 336 v.Chr. Geoffrey van Monmouth vertelt ons in een door hem vertaald verhaal, dat het monster het lichaam van Morvidius doorslikte zoals een grote vis een kleine doorslikt. Geoffrey beschrijft het dier als een **Belua**. (3)

Peredur, niet de vroegere koning van die naam (306 – 296 v.Chr.) maar een veel latere zoon van Graaf Efrawg, had meer geluk dan Morvidius, en slaagde er in het monster, een **addanc** (pr. athanc: var. afanc) te doden bij een plaats in Wales die Llyn Llion genoemd wordt. (4) In andere Welshe locaties wordt de addanc samen genoemd met andere reptielen zoals de **carrog**. De addanc overleefde tot relatief

recente tijden in plaatsen zoals Bedd-yr-Afanc bij Brynberian, en Llyn-yr-Afanc boven Bettws-y-Coed aan de rivier de Conwy (het doden van dit monster werd beschreven in het jaar 1693), en in Llyn Barfog. De herinnering aan de carrog wordt levend gehouden in Carrog bij Corwen, en bij Dol-y-Carrog in de Conwy vallei. (5)

Bovendien waren vliegende ‘dinosaurussen’ een onderdeel van het leven in Wales tot vrij recente datum. Zelfs aan het begin van de vorige (20e) eeuw, vertelden ouderen in Penllin in Glamorgan over een kolonie van gevleugelde slangen die in de bossen leefden rond het kasteel Penllin. Marie Trevelyan vertelt ons:

“De bossen rond kasteel Penllin, Glamorgan, hadden de reputatie dat zij werden bezocht door vliegende slangen, die de schrik waren van jong en oud. Een oude inwoner van Penllyne, die een paar jaar geleden stierf, vertelde dat in zijn jeugd de vliegende slangen werden beschreven als heel mooi. Zij waren opgerold als zij rustten en zagen eruit ‘alsof zij waren bedekt met edelstenen van allerlei soort. Sommigen hadden pluimen die schitterden met alle kleuren van de regenboog’. Als zij werden gestoord gleden zij snel ‘glinsterend over hun hele lijf’ weg naar hun verborgen plekken. Als zij boos waren ‘vlogen zij over de hoofden van de mensen, met gespreide vleugels, helder en soms ook met ogen, zoals de veren in een staart van een pauw’. Hij zei dat dit geen verhaaltje was ‘om kinderen de schrik aan te jagen’ maar een echt feit. Zijn vader en oom hadden er enkele gedood, omdat zij slecht waren voor de kippen, evenals de vossen. De oude man schreef het uitroeien van de gevleugelde slangen toe aan het feit dat zij ‘een verschrikking waren voor boerderijen en kloosters’.” (6)

Dit verhaal intrigeert in vele aspecten, niet in het minst omdat het niet een typisch verhaal is over draken. De dieren waar het om gaat, waren geen éénlingen en monsterachtige beesten, maar kleine schepsels die leefden in koloniën. Helemaal niet zoals de grotere soorten van gevleugelde reptielen, die gewoonlijk nestelen op een oude begraafplaats, of tumulus, zoals bij Trellech-a'r-Betws in het graafschap Dyfed bijvoorbeeld. Maar als we toch in Wales zijn, is het de moeite waard om te constateren dat in Llanbardan-y-Garrag (is Garrag een verschrijving van Carrog?) de kerk een gravure bevat van een gigantisch reptiel dat grote peddelachtige poten heeft, een lange nek en een kleine kop. Glaslyn, in Snowdon, is een meer waar in de 1930’er jaren nog een afanc werd gezien. Bij deze gelegenheid zagen twee bergbeklimmers vanaf de flank van een berg op het oppervlak van het water van Glaslyn een schepsel, dat zij beschreven als een dier met een lang grijs lichaam, dat uit de diepte omhoog kwam zijn kop opstak en weer naar beneden dook. (7)

Er zijn duizenden van zulke rapporten. In Engeland en Schotland werden eveneens tot zeer recente datum op veel plaatsen andere reptielachtige monsters gezien en genoemd. De tabel aan het einde van dit hoofdstuk noemt 81 plaatsen op alleen al de Britse eilanden, waar dinosaurus-activiteiten werden gerapporteerd (er zijn in feite bijna 200 zulke plaatsen in Engeland). Het meest relevante aspect hieraan voorzover het dit onderzoek betreft, is dat sommige van deze verschijningen en daaropvolgende ontmoetingen met levende dinosaurussen kunnen worden gedateerd tot het zeer recente verleden. Het gigantische reptiel in Bures in Suffolk, bijvoorbeeld, is ons bekend uit een kroniek uit 1405:

“Dichtbij de stad Bures, bij Sudbury, verscheen onlangs een draak, die grote schade toebracht aan het landschap, groot van lichaam, met een gekroonde kop, tanden als

een zaag, en een staart van enorme lengte. Nadat het de herder van een kudde had gedood, verslond het vele schapen."

Na mislukte pogingen van boogschutters om het dier te doden, vanwege zijn ondoordringbare huid,

"…werden alle mensen van het platteland opgeroepen, om het dier te doden. Maar toen de draak zag, dat hij weer werd bestookt met pijlen, vluchtte hij in het moeras of meer en verborg zich tussen het lange riet, en werd nooit weer gezien." (8)

Later in de 15de eeuw werd het volgende incident gerapporteerd in een kroniek uit die tijd, die is overgebleven in de bibliotheek van de kathedraal van Canterbury. In de namiddag van vrijdag 26 september 1449, werden twee reusachtige vechtende reptielen gezien op de oevers van de rivier de Stour (nabij het dorp Little Cornard) die de grens vormt tussen de graafschappen Suffolk en Essex. De ene was zwart en de andere 'roodachtig en gevlekt'. Na een uur lang durend gevecht, dat plaatsvond 'tot verbazing van de velen van de (plaatselijke) bevolking die er naar keken', gaf het zwarte monster het op en trok zich terug in zijn schuilplaats. De plaats van het conflict staat sindsdien bekend als Sharpfight Meadow. (9)

In augustus 1614 werd het volgende nuchtere verhaal opgetekend van een vreemd reptiel, dat men zag in het St. Leonard's bos in Sussex. Het schouwspel vond plaats bij een dorp dat bekend was als 'Dragon's Green' (drakenweide), lang voordat dit verslag werd gepubliceerd:

"Dit serpent (of draak zoals sommigen het noemen) was negen voet (2,7 meter) of langer in lengte en had een vorm vergelijkbaar met de wielas van een kar: iets dikker in het midden en iets kleiner aan beide uiteinden. Het voorste deel, dat hij vooruitsteekt als een nek is ongeveer een el lang [114 cm]; als een soort witte ring met schubben rondom. De schubben op zijn rug lijken zwart, en onder zijn buik voor lijken ze, voor zover zichtbaar is, rood te zijn …, het heeft ook grote poten, maar het oog kan hier bedriegen, want slangen hebben geen poten … [De draak] vlucht (zoals wij dat noemen) even snel als een mens kan rennen. Hij leeft van konijnen (denken wij); voor het grootste deel verblijft het in een konijnenreservaat … Er zijn ook twee grote bulten, aan elke kant één zo groot als een voetbal, en sommigen verwachten dat deze zullen uitgroeien tot vleugels, maar God zal, hoop ik (om de arme mensen in de omgeving te beschermen), hem vernietigen voordat hij uitgroeit om te kunnen vliegen." (10)

Deze draak werd gezien in verschillende plaatsen in een omgeving van 5 tot 6 km van het dorp,en het geschrift noemt enkele van de nog levende getuigen die hem hebben gezien. Onder andere John Steele, Christopher Holder en een zekere 'weduwe die woonde bij Faygate'. Een andere getuige was 'de bode van Horsham, die woonde in het Witte Paard [herberg] in Southwark'. Een van de plaatselijke bewoners stuurde zijn twee (buldog) honden op hem af. Behalve het verlies van zijn honden, had hij het geluk om levend te ontsnappen uit de ontmoeting, want de draak was berucht vanwege het doden van een man en een vrouw, op wie hij had gespuugd en die tengevolge van het vergif werden gedood. De pamfletschrijver vertelt ons dat als men het ongemerkt naderde dan was het,

"zeer trots van uiterlijk en als hij mens of dier zag of hoorde, stak het zijn nek omhoog en leek te luisteren naar alle kanten, met grote arrogantie"

aldus een ooggetuigeverslag van het typische gedrag van reptielen.

Wederom, zo recent als 27 en 28 mei 1669, werd vele malen een groot reptielachtig dier gezien, zoals in het pamflet staat:

A True Relation of a Monstrous Serpent seen at Henham (Essex) on the Mount in Saffron Waldon. (11)

In 1867 werd het monster dat in de bossen bij Fittleworth in Sussex leefde voor het laatst gezien. Het had de gewoonte sissend en spugend naar mensen toe te rennen als zij per ongeluk in zijn buurt kwamen, alhoewel het nooit iemand verwondde. Er kunnen meer van dergelijke voorvallen worden aangehaald, maar het volstaat te zeggen dat er door de eeuwen heen te veel gevallen zijn vermeld uit allerlei plaatsen om vol te houden dat het allemaal sprookjes zijn. Het beroemde monster van Loch Ness bijvoorbeeld, wordt te vaak beschouwd als een recent product van locale bureau voor toerisme om toeristen te trekken. Toch is Loch Ness niet het enige Schotse meer waar monsters zijn gemeld. Bij Loch Lomond, Loch Awe, Loch Rannoch en het privé eigendom Loch Morar (meer dan 300 m diep) zijn ook in recente jaren activiteiten van monsters gerapporteerd. Alleen al in Loch Morar zijn sinds het einde van de laatste oorlog (WOII) meer dan 40 waarnemingen gedaan, en meer dan 1000 in Loch Ness in dezelfde periode. Maar wat Loch Ness betreft zijn er maar weinigen die zich realiseren dat er monsterachtige reptielen, ongetwijfeld van dezelfde soort, zijn waargenomen in en rond het Loch sinds de zogenaamde Donkere Eeuwen. Het meest opmerkelijke incident is beschreven in Adamman's beroemde 6e eeuwse *Life of St. Columba.*

Daar lezen we dat Columba in het jaar 565, op een van zijn missietochten in het noorden, de rivier de Ness moest oversteken. Toen hij daarmee bezig was, zag hij een begrafenis aan de gang. Op zijn vraag werd hem verteld dat ze een man aan het begraven waren die zojuist gedood was door de wrede beet van een monster dat hem bij het zwemmen te pakken had gekregen. Toen hij dit hoorde gaf de moedige heilige, zonder aan zijn eigen veiligheid te denken, aan één van zijn volgelingen opdracht om in het ijskoude water te springen om te zien of het monster nog in de buurt was. Adamnan vertelt hoe het gespartel van de gealarmeerde en ongelukkige zwemmer, Lugne Mocumin genaamd, de aandacht van het monster trok. Plotseling, toen hij aan het oppervlak kwam, spoedde het monster zich naar de ongelukkige kerel met zijn bek wijd opengesperd en schreeuwend als een boze geest. Columba raakte niet in paniek en sloeg vanaf de veilige oever op het monster in. Of de zwemmer zich ook verdedigde vermeldt het verhaal niet, maar het monster keerde zich om, nadat hij de zwemmer tot op een speerlengte was genaderd.

Columba claimde natuurlijk de overwinning voor het overleven van de zwemmer, maar de terughoudendheid van het monster om de man te verwonden was het opmerkelijke element is in dit verhaal. De eerste zwemmer werd verwond en gedood, maar niet opgegeten, en de tweede zwemmer werd op dezelfde wijze, maar niet fataal, benaderd door het toornige monster. Waarschijnlijk waren de twee mannen onbewust het water ingegaan bij de plek waar het monster haar jongen hield, en het reageerde op een manier zoals de meeste schepsels doen. Gorilla's, mannelijke olifanten, struisvogels, werkelijk allerlei soorten schepselen zullen mensen sissend, schreeuwend en alarm trompetterend aanvallen, maar zullen zelden verwonden als de mens het signaal in acht neemt en weggaat. We kunnen gerust aannemen dat de volgeling van Columba, bij wie de vastberadenheid van zijn heilige meester ontbrak,

het signaal tijdig ter harte nam door zich terug te trekken zodat het monster hem niet hoefde te doden.

Toch is zelfs de ervaring van Lugne Mocumin niet zo ongewoon. Zelfs zo recent als in de 18de eeuw, ging een man zwemmen in een meer genaamd Llyn-y-Gader in Snowdon, Wales. Hij bereikte het midden van het meer en keerde terug naar de oever, toen zijn vrienden, die hem vanaf de oever observeerden, zagen zij dat hij werd gevolgd door:

"… een lang slepend object dat langzaam kronkelend achter hem aankwam. Zij waren bang om alarm te slaan, maar gingen vooruit om hem te ontmoeten zodra hij de oever bereikte waar zij stonden. Net toen hij naderde richtte het slepende object zijn kop op, en voordat iemand de man hulp kon bieden, werd hij gevangen in de kronkels van het monster…" (12)

Het lichaam van de man is nooit teruggevonden.

Ongeveer aan het begin van de vorige (20e) eeuw vond het volgende incident plaats. Het werd in 1920 verteld door een zekere Lady Gregory in Ierland:

"… oude mensen vertelden mij dat zij zwommen in een Iers meer, genaamd Lough Graney en een man was tot het midden gegaan, en zij zagen zoiets als een grote aal naar hem toekomen…" (13)

Gelukkig kon de man in dit geval terugkomen naar de kust. Het belangrijke voor ons is dat dit slechts enkele zijn van een groot aantal verslagen over waarnemingen van monsters in recente tijden, monsters die in meren leven en die, als hun fossielen zouden zijn gevonden, dinosaurussen zouden worden genoemd.

Maar de Britse eilanden zijn niet de enige plaatsen waar men zulke verslagen kan vinden. Ze komen letterlijk over de gehele wereld voor. (14) William Caxton, bijvoorbeeld, de eerste drukker van Engeland, schreef in 1484 het volgende verslag over een reptielachtig monster in Middeleeuws Italië. Ik heb de spelling en de punctuatie gemoderniseerd:

"Er werd in een grote rivier [de Po in Italië] een watermonster of zeemonster gezien met de volgende vorm. Het leek op een vis, met een staartstuk in twee helften. Het had een grote baard en had twee mooie horens boven zijn oren. Het had grote tepels en een wonderlijke grote en gevaarlijke bek. En aan beide ellebogen had het grote vleugels van visschubben waarmee het zwom en het had alleen zijn kop boven water. Het gebeurde dat toen vele vrouwen de was deden aan de haven van genoemde rivier [waar] dit vreselijke en gevaarlijke monster was, het door gebrek aan normaal vlees naar de vrouwen kwam zwemmen. Hij greep een ervan bij de arm en trok haar waarschijnlijk het water in. Maar zij was sterk en dapper en verdedigde zich tegen het eerdergenoemde monster. En terwijl zij zich verdedigde, begon zij met hoge stem te schreeuwen "Help, help!" Waarop vijf vrouwen kwamen die door het smijten van stenen, het monster doodden en neerhaalden, want het was te dichtbij gekomen zodat het niet terug kon keren naar dieper water. En terwijl het de geest gaf, huilde het even zachtjes. Het was erg dik, dikker dan iedere man. En toch, zei Poge [Pogius Bracciolini van Florence] op deze manier, dat hij toen hij in Ferrara was, het monster zag en dat de jonge kinderen gewend waren om te gaan zwemmen en zich te wassen in de rivier, maar dat zij niet allemaal terug kwamen. Reden

waarom de vrouwen de was niet meer deden bij de eerdergenoemde haven, want de mensen namen aan dat het monster de kleine kinderen die verdronken waren, had gedood."

Caxton vertelde ook het volgende verhaal van een 'slang' die een koe verwondde en bang maakte, maar we moeten onthouden dat de slang in de dagen van Caxton geen slang was zoals wij die nu kennen, omdat het woord slang van betekenis is veranderd sinds de Middeleeuwen. Er zijn één of twee intrigerende houtsneden van deze slangen in Caxton's boek, en zij hebben allemaal twee poten, het zijn geschubde reptielen met een grote bek:

"…in het grensgebied van Italië, was in een weide soms een slang te zien van prachtige en grandioze omvang, werkelijk afzichtelijk en vreesaanjagend. Ten eerste had het een kop die groter was dan die van een kalf. Ten tweede was de nek zo lang als die van een ezel, en zijn lichaam leek op dat van een hond. En zijn staart was prachtig groot, dik en lang, zonder zijns gelijke. Een koe …[die]…zo'n gruwelijk beest zag, keek op en vluchtte weg. Maar de slang, met zijn prachtige lange staart, omstrengelde haar achterpoten. Toen begon de slang haar te zuigen, en hij zoog haar net zo lang dat hij nog melk vond. En zodra de koe van hem weg kon vluchten, ging zij naar de andere koeien. En haar tepels en haar achterpoten, alles wat de slang had geraakt, waren lange tijd zwart." (16)

Deze verhalen zijn duidelijk op feiten gebaseerd, door getuigen gezien en dus geen sprookjes. Ze komen dichter bij journalistieke rapportages dan we ooit zullen zien in middeleeuwse werken. Maar voor een modern voorbeeld van dergelijke journalistieke rapportage, gaan we naar het volgende artikel dat verscheen in de nuchterste van alle Britse kranten *'The Times':*

"Vandaag werd gerapporteerd dat Japanse vissers in april bij de Nieuw-Zeelandse kust een dood monster vingen, dat 2 ton woog en 9 m lang was. Het monster, waarvan men aanneemt, dat het een prehistorisch dier is, werd op een diepte van 300 m gevangen bij de kust van Zuid-Eiland, bij Christchurch. Paleontologen van het Museum voor Natuurwetenschappen bij Tokio, zijn tot de conclusie gekomen, dat het beest behoort tot de plesiosaurus familie – grote reptielen met kleine kop en lange nek en vier vinnen… Nadat een lid van de bemanning een foto had gemaakt, gaf de kapitein opdracht het monster weer in zee te gooien, omdat hij bang was dat zijn vis zou worden geïnfecteerd."(17)

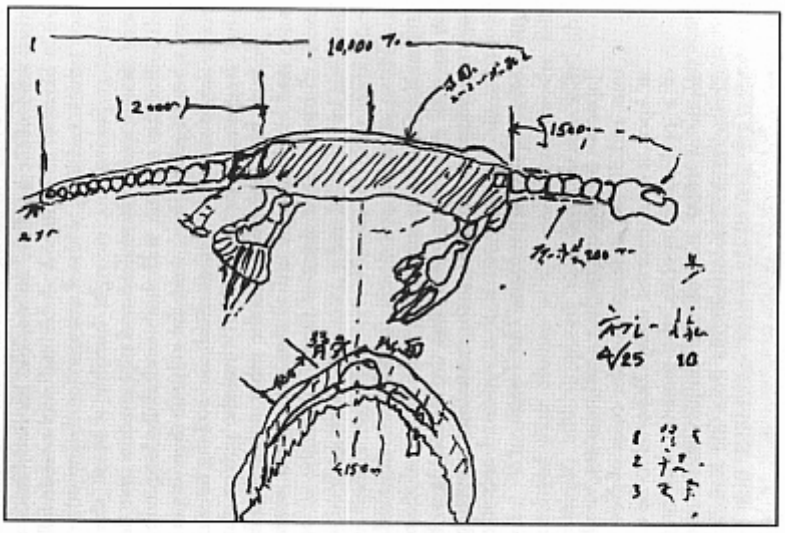

Figure 10.1 The drawing and measurements made by Michihiko Yano of the creature's skeleton that was dredged up off the New Zealand coast in 1977, and which the BBC and British Museum of Natural History would assure us was the body of a dead shark.

Het geeft te denken, dat Japanners geen probleem hebben met het officieel erkennen dat er draken, zeemonsters of dinosaurussen bestaan. Zij gaven zelfs een postzegel uit met een plaatje van een plesiosaurus om de genoemde vondst te herdenken. Alleen wij in het Westen schijnen een probleem te hebben met het nog altijd voortbestaan van deze schepselen, want slechts 9 dagen na de publicatie van het artikel in de Times, werd op 30 juli 1977 een domper gezet op dit verslag door een mededeling van de BBC dat het monster alleen maar leek op een plesiosaurus. Het was een haai die zo verteerd was, dat het de indruk gaf dat het een lange nek had, een kleine kop en vier grote peddels. Hoe zij of hun informanten in het Natuurhistorisch museum in Kensington dit konden zeggen, omdat het dier niet meer beschikbaar was voor onderzoek, blijft een raadsel, vooral omdat de mariene bioloog aan boord van de boot, de *Zuiyo-maru*, het skelet van het dier had geschetst en het helemaal niet op dat van een haai leek (zie figuur 10.1). Mariene biologen zijn goed opgeleide wetenschappers, wier vermogen om ziekten en mutaties waar te nemen bij vissen en zeedieren van groot belang is voor de gezondheid van de consument, laat staan de winst van het betreffende vaartuig. Dat betekent dat hun kennis van het leven in de zee behoorlijk groot is. Toch wil de BBC ons doen geloven, dat de betreffende bioloog Michihiko Yano, die door de regering was opgeleid, en het dier had bestudeerd, gemeten en gefotografeerd, niet in staat zou zijn een dode haai te herkennen.

Maar de westerse autoriteiten zijn niet altijd zo afkerig geweest als in dit geval, van de erkenning en zelfs het noemen in officiële rapporten, van het bestaan van schepsels die volgens de huidige opvattingen miljoenen jaren geleden zijn uitgestorven. Het volgende, bijvoorbeeld, werd 200 jaar geleden neergepend en beschrijft dieren die verdacht veel lijken op pterodactyli of iets dergelijks. In een nuchter en officieel regeringsdocument lezen wij:

"Het was aan het eind van november en begin van december laatstleden, dat vele mensen op het platteland draken zagen in het noorden die snel naar het oosten vlogen; waaruit zij concludeerden dat hun voorspellingen uitkwamen en dat er zwaar weer zou volgen."

Dit rapport is met name interessant, omdat precies 1000 jaar geleden een soortgelijk rapport verscheen in de Angelsaksische kroniek van het jaar 793. De twee verslagen zijn gewoon van plattelandsbewoners, die in staat zijn het weer te voorspellen op basis van het gedrag van dieren, een praktische kennis die zij altijd hebben bezeten en gebruikt. Deze verslagen, gecombineerd met de rapporten uit 1170, 1177, 1221 en 1222 van 1233 en van 1532 suggereren dat deze dieren in staat waren om slecht weer dat van de Atlantische Oceaan komt, te voorspellen, en dan eenvoudigweg migreerden naar kalmere gebieden zolang het slechte weer duurde. Gezien de teerheid van de vleugels van pterodactyli en soortgelijke dieren zijn de verslagen logisch.

We komen nu tot het meest merkwaardige van alle verslagen. Het zijn de geschreven werken, opmerkelijk vanwege de levendige details, waarmee de grote reptielen worden beschreven die de vroege Saksen, Denen en anderen in Noord-Europa en Scandinavië tegenkwamen. In verschillende Noorse sagen wordt het doden van draken in detail beschreven en dit helpt ons het uiterlijk te reconstrueren van enkele van deze dieren. In de *Volsungassaga* bijvoorbeeld, werd het monster **Fafnir** gedood door Sigurd. Hij groef een put en wachtte daarin, tot het monster op weg naar water er overheen zou lopen. Dit zou Sigurd de gelegenheid geven in de zachte buik van het monster te steken want **Fafnir** liep op vier poten met zijn buik dichtbij de grond.

Op dezelfde manier vertelt de *Voluspa* van een monster dat de vroege Vikingen een **Nithhoggr** noemden, een naam (*lichaam-scheurder*) die aangeeft aan dat het leefde van kadavers. Saxo Grammaticus, vertelt in zijn *Gesta Danorum* over het gevecht van koning Frotho met een reuzenreptiel. In het advies van een plaatselijke bewoner aan de koning, opgetekend door Saxo, wordt het monster in detail beschreven. Hij vertelt dat het een slang was, die:

"… opgerold is met vele dubbele kronkels, en met een staart in spiraalvormige windingen, schuddend en vergif spuwend… zijn speeksel verbrandt alles wat het bereikt [hij vertelt de koning in woorden die ongetwijfeld moesten aanmoedigen en niet ontmoedigen] … houdt toch de onversaagde moed er in en laat je niet bang maken door de hoekige tanden, noch door de kracht van het dier, noch door het gif, er is een plek in het laagste deel van zijn buik, waar je het zwaard in kunt steken." (20)

De beschrijving van dit reptielachtige monster lijkt veel op die van het monster dat werd gezien in Henham (zie Noot 11) en de twee dieren zouden tot dezelfde soort kunnen behoren. Vooral vanwege het verdedigingsmechanisme van het spuwen van brandend gif op hun slachtoffers.

Maar het is het verhaal in het heroïsche Angelsaksische heldendicht Beowulf (21) dat ons werkelijk belangrijke beschrijvingen geeft van de grote reptielachtige monsters, die slechts 1400 jaar geleden Denemarken en grote delen van Europa onveilig maakten. We zullen onze aandacht nu richten op een onderzoek van dit meest merkwaardige verhaal.

Enkele gebieden van Dinosaurus activiteit in Engeland.

Aller, Somerset; Anwick, Lincolnshire; Bamburgh, Northumberland; Beckhole, North Yorkshire; Bedd-yr-Afanc, Wales; Ben Vair, Scotland; Bignor Hill, West Sussex;

Bishop Auckland, Durham; Bisterne, Hampshire; Brent Pelham, Hertfordshire; Brinsop, Hereford and Worcester; Bures, Suffolk; Cadhury Castle, Devon; Carhampton, Somerset; Castle Carlton, Lincoinshire; Castle Neroche, Somerset; Challacombe, Devon; Churchstanton, Somerset; Cnoc-naCnoimh, Scotland; Crowcombe, Somerset; Dalry, Scotland; Deerhurst, Gloucestershire; Dol-y-Carrog, Wales; Dragon-hoard (nr Garsington), Oxfordshire; Drake Howe, North Yorkshire; Drakelow, Derbyshire; Drakelowe, Worcestershire; Filey Brigg, North Yorkshire; Handale Priory, North York shire; Henham, Essex; Hornden, Essex; Kellington, North Yorkshire; Kilve, Somerset; Kingston St Mary, Somerset; Lambton Castle,, Durham; Linton, Scotland; Little Cornard, Suffolk; Llandeilo Graban, Wales; Llanraeadr-ym-Mochnant, Wales; Llyn Barfog, Wales; Llyn Cynwch (nr Dolgellau), Wales; Llyn Llion, Wales; Llyn-y-Gader, Wales; Llyn-yr. Afanc, Wales; Loch Awe, Scotland; Loch Maree, Scotland; Loch Morar, Scotland; Loch Ness, Scotland; Loch Rannoch, Scotland; Longwitton, Northumberland; Ludham, Norfolk Lyminster, West Sussex; Manaton, Devon; Money Hill, Northumberland; Moston, Cheshire; Newcastle Emlyn, Wales; Norton Fitzwarren, Hereford and Worcester; Nunnington, North Yorkshire; Old Field Barrows (nr Bromfield),. Shropshire; Penllin Castle, Wales; Penmark, Wales; Penmynydd, Wales; St Albans, Hertfordshire; St Leonard's Forest, West Sussex; St Osyth, Essex; Saffron Waldon, Essex; Sexhow, North Yorkshire; Shervage Wood, Hereford and Worcester; Slingsby, North Yorkshire; Sockburn, Durham; Stinchcombe, Gloucestershire; Strathmartin, Scotland; Walmsgate, Lincolnshire; Wantley, South Yorkshire; Well, North Yorkshire; Wherwell, Hampshire; Whitehorse Hill, Oxford- shire; Winkleigh, Devon; Wiston, Wales; Wormelow Tump, Hereford and Worcester; Wormingford, Essex.

Notities

1. Zie bv. 'Behemoth,' in *The New Bible Dictionary,* InterVarsity Press. London. 1972. blz. 138.

2. idem, blz. 729-30. Zie ook Pfeiffer, C.F. 'Lotan en Leviathan,' *Evangelical Quarterly,* XXXII. 1960. blz. 208 *if.*

3. Thorpe, Lewis tr. *The History of the Kings of Britain, Geoffrey of Monmouth.* Guild Publishing, London, 1982. blz. 101-2.

4. Jones, G. and Jones, T. [tr.]. *The Mabinogion.* Revis, ed. Everyman's Library. J.M.Dent & Sons Ltd. 1974. blz. 209-212 & 217.

5. Zie Westwood, J. *Albion,* Granada, London. 1985. blz. 270, 275, 289.

6. Trevelyan, M. 1909, *Folk-Lore and Folk Stories of Wales,* (cit. Simpson, J., *British Dragons*, B.T. Batsford Ltd., London. 1980).

7. Whitlock, R., 1983. *Here Be Dragons*, Allen & Unwin, Boston. blz. 133-4.

8. Deze kroniek werd begonnen door John de Trokelow en voltooid door Henry de Blaneford. Het werd vertaald en gereproduceerd in de Rolls Series. 1866. IV. ed. H.G. Riley. (cit. Simpson, J., British Dragons., B.T. Batsford Ltd. 1980. blz. 60).

9. idem, blz. 118. Zie ook 'The Fighting Dragons of Little Cornard,' *Folklore, Myths and Legends of Britain,* Reader's Digest. 1973. blz. 241.

10. *Waar en Prachtig: Een verhandeling over een Vreemde en Monsterachtige slang (of Draak) onlangs ontdekt en nog levend, tot grote vrees van slagers, mensen en vee, vanwege zijn sterk en gevaarlijk vergif, in Sussex, drie kilometer van Horsham, in een bos dat St Leonard's Forrest genoemd wordt, en 45 km van London, deze maand augustus 1614. Met de ware Generatie van Slangen*. geciteerd in Harleian Miscellany. 1745. III. blz. 106-9. (ook cit. Simpson. blz. 118).

11. *Idem*, blz. 35.

12. *Idem,* blz. 21.

13. Gregory, Lady, *Visions and Beliefs in the West of Ireland,* 1920. (repr. 1976). (cit. Simpson, blz. 42-3).

14. Zie Steiger, B., *Worlds Before Our Own,* W. & J. Mackay Ltd. Chatham, (England). 1980. blz. 41-66. (Steiger is absoluut geen creationist).

15. Caxton, Win, 1484. *Aesop.* folio 138. De enige overgebleven copie van dit boel ligt in de Koninklijke Bibliotheek in Windsor Castle. Dit uittreksel is hier weergeven met goedgunstige toestemming van Hare Majesteit de Koningin.

16. Idem. This extract appears here by gracious permission of Her Majesty the Queen.

17. *The Times,* 21 Juli 1977.

18. 'Flying Dragons at Aberdeen,*' A Statistical Account of Scotland*. 1793. Vol. VI. blz. 467.

19. Zie Morris, W., *Volsungassaga.*

20. Elton's vertaling geciteerd door Klaeber, blz. 259.

21. De angelsaksische tekst waarop wij ons baseren is die van Klaeber. Zie bibliografie.

Hoofdstuk 11

Beowulf en de dieren in Denemarken.

Het gedicht *Beowulf* bestaat nog in één enkel manuscript dat in ca. 1000 n.Chr. is gemaakt. Moderne critici beweren vaak dat dit manuscript (1) een kopie is van een 8ste eeuws Angelsaksisch (oud Engels) origineel, dat nu verloren is. Dit origineel wordt daarbij beschreven als een voornamelijk christelijk gedicht. De telkens herhaalde bewering echter, dat het gedicht van vermeende christelijke oorsprong is, draagt niet alleen bij aan misverstanden betreffende de aard en oorsprong van het gedicht, maar houdt bovendien geen rekening met de volgende feiten.

Ten eerste bevat het gedicht geen toespeling op een gebeurtenis, persoon of leer uit het Nieuwe Testament. Dit is in scherpe tegenstelling tot andere Angelsaksische gedichten (De droom van de Rood, enz.) die zeker christelijk van aard zijn. Er zijn wel toespelingen over feiten en personen in het Oude Testament, namelijk over God, de schepping, Abel en Kaïn, maar deze zijn niet anders dan de historische toespelingen die we tegenkwamen in andere voorchristelijke Angelsaksische genealogieën en manuscripten zoals beschreven in Hoofdstuk 7 van dit boek. Het gedicht *Beowulf* is duidelijk ouder dan de kennis van het christendom bij de Angelsaksen, zoals blijkt uit de beschreven historische feiten en personages welke ook voorkomen in Genesis.

In het kader hiervan hoeft het nauwelijks verbazing te wekken, dat het gedicht sterke heidense gevoelens uit en roemt over de in hoge mate twijfelachtige 'deugden' van wraak, de verzameling van buit, en menselijke kracht en sluwheid. Er worden ook toespelingen gemaakt op schreeuwerige heidense eden, offers, sentimenten en begrafenisceremonieën. Maar er worden beslist geen exclusieve christelijke gevoelens geuit in de 3182 regels van de tekst.

Nergens wordt er in het gedicht een toespeling gemaakt op de Britse eilanden of enige Britse (of Engelse) koning, persoon of historische gebeurtenis. Dat komt gewoon omdat het gedicht geschreven is vóór de migratie van de Saksen naar Engeland. En wat blijkt uit de volgende regels?:

*". . . fortham **Offa** waes geofum ond guthum garcene man wide geweorthod wisdome heold ethel sinne thonon **Eomer** woc haelethum to helpe...* " (2) (nadruk van de schrijver)

Alexander (zie bibliografie) vertaalt dit als:

"Zo kwam het dat Offa [de koning van de continentale Angelen], moedig met de speer, bekend werd in het buitenland vanwege zijn oorlogen en zijn gaven. Hij regeerde met wijsheid over zijn geboorteland. Hij kreeg een zoon, Eomer, helper van de helden… "(3)

De Offa die hier wordt genoemd is de aan de migratie voorafgaande voorouder van zijn 8ste eeuwse naamgenoot, koning Offa van Mercia (757 – 796 n.Chr.), die wij reeds eerder hebben ontmoet (samen met deze voorouder) in de vroege Saksische genealogieën. Wij hebben ook de naam van Eomer gezien in dezelfde genealogieën, waar hij in feite de kleinzoon en niet de zoon van Offa is. Deze oude genealogieën

waren duidelijk aanwezig in het achterhoofd van de schrijver van *Beowulf*, hetgeen ons ook weer iets vertelt over de tijden waarin het gedicht werd geschreven. (4)

Er is verder ook geen opdracht in het gedicht aan enige christelijke Angelsaksische Engelse koning, zelfs niet aan koning Offa, wiens voorouder in het gedicht vereeuwigd is. Moderne geleerden suggereren dat het gedicht geschreven is onder auspiciën van deze voorouder. Veel andere geleerden veronderstellen een veel latere datum voor het gedicht, maar de personen in het gedicht kunnen worden gedateerd in het einde van de 5de eeuw en het begin van de 6de eeuw, jarenlang voor de aanvaarding van het christendom door de Saksen. Dat betekent dat het gedicht thuis hoort in de heidense tijd die het beschrijft.

Een gedetailleerd onderzoek van de historische karakters die in het *Beowulf* gedicht genoemd worden en hun onderlinge relaties is beschreven in bijlage 9. Hier is echter een korte samenvatting: Beowulf – ter ere van wie het gedicht geschreven is – was geen mythologische figuur. Hij heeft een duidelijke plaats in de geschiedenis. Hij was de zoon van Ecgtheow en geboren in 495 n.Chr. In 502 n.Chr., toen hij 7 jaar was werd hij gebracht naar het hof van Hrethel, zijn grootvader (445– 503 n.Chr.) van moeders zijde Die was toen koning van de Geatingas, een stam die in het zuiden van Zweden woonde (en wiens stamvader Geat ook voorkomt in de genealogieën – zie hoofdstuk 7). Na een niet zo veelbelovende en zwakke jeugd, in welke periode de Geatish/Zweedse oorlog werd gevoerd – met name de slag om Ravenswood [**Hrefnawudu**] in het jaar 510 n.Chr. – maakte Beowulf zijn beroemde ftocht naar Denemarken om Hrothgar, de koning der Denen te bezoeken. Dat was in 515 n.Chr., Beowulf's 20ste jaar. (Dat was ook het jaar waarin hij het monster Grendel versloeg, waar wij zo meteen op terugkomen). Zes jaar daarna in 521 n.Chr. werd zijn oom, koning Hygelac verslagen.

Van Hygelac zelf is bekend dat hij leefde van 475 – 521 n.Chr., hij kwam op de troon van de Geatingas in 503 n.Chr., het overlijdensjaar van zijn vader Hrethel. Hij wordt onafhankelijk hiervan genoemd in Gregory van Tour's *Historiae* **Francorum**, waar zijn naam genoemd wordt als **Chlocbilaichus.** (5) Daar en in andere Latijnse Frankische bronnen (6), wordt hij beschreven als een Deense koning **(Chogilaicus Danorum rex**) en niet als Geat, maar dit is dezelfde fout die de Engelse kroniekschrijvers maakten toen zij zelfs de Noorse Vikingen noemden onder de algemene naam van de Denen. De *Liber Monstrorum* benoemt hem correct als **rex Getarum**, koning van de Geats. Saxo noemt hem ook als de **Hugletus** die de Zweedse koning **Homothus** versloeg. Homothus op zijn beurt is dezelfde als de Eanmund die in regel 2612 van het *Beowulf* gedicht wordt genoemd.

Na de dood van Hygelac wees Beowulf het aanbod af om zijn oom op de troon van de Geatingas op te volgen, en koos in plaats daarvan om op te treden als voogd over Hygelac's zoon, prins Heardred, gedurende diens minderjarigheid. (Heardred leefde van 511-533 n.Chr. Hij was dus tien jaar oud toen hij koning werd.) Heardred werd gedood door de Zweden in 533 n.Chr. (omdat hij de neven van de Zweedse koning bescherming had geboden – zie bijlage 9), en vanaf dat moment nam Beowulf het koningschap over. Beowulf regeerde over zijn volk gedurende 50 jaren in vrede, en stierf op een leeftijd van 88 jaar in het jaar 583 n.Chr. De wijze waarop hij stierf is echter van bijzonder belang voor ons onderzoek, zoals wij zullen zien.

Maar eerst moeten wij speciaal één onjuiste opvatting ontzenuwen die vele onderzoeken gedurende vele jaren heeft belemmerd. Sinds de herontdekking van

het gedicht in de vroege 18de eeuw, (hoewel het onder de algemene aandacht van geleerden werd gebracht in het jaar 1815 toen het voor het eerst werd gepubliceerd), hebben geleerden erop aangedrongen om de dieren aan te duiden als '**trollen**'. Het monster Grendel werd een trol genoemd. En het oudere vrouwtje, dat door de Denen werd aangezien als zijn moeder, werd door moderne vertalers een trol-vrouw genoemd.

Het woord '**trol'** is van Noorse oorsprong en in sprookjes van Noord Europa was het een op een mens lijkende, ondeugende en harige dwerg die trol-kinderen ruilt voor mensenkinderen in het holst van de nacht. Voor de goede orde: trollen worden soms voorgesteld als even ondeugende en harige reuzen, waarvan sommige onder bruggen of in grotten woonden. Dat is alles goed en wel behalve dan, dat het woord '**trol'** niet voorkomt in de Angelsaksische tekst van Beowulf! Het gedicht staat vol uitdrukkingen die wij zoölogische terminologie zouden noemen, en die betrekking hebben op allerlei dieren (zie bijlage 10). Geen van allen hebben echter iets te maken met al of niet ondeugende dwergen, reuzen, trollen of feeën. En nu we het er toch over hebben, het monster Grendel aasde op de Denen gedurende 12 lange jaren (503 – 515 n.Chr.). Moeten wij nu echt geloven dat deze Deense Vikingen, wier woeste krijgers zoveel angst inboezemden bij hun buurvolken, zelf gedurende 12 jaren hulpeloos van angst waren voor een harige dwerg; of zelfs een reus? Want dat is wat de foutieve vertaling van het gedicht ons wil doen geloven.

Toen het monster Grendel in 515 n.Chr. werd gedood, was Beowulf al een kundig jager op reptielachtige monsters. Hij was bekend bij de Denen aan het hof van Hrothgar omdat hij de zee-engten had ontdaan van monsterachtige dieren, wier roofzuchtige aard het leven van de Vikingen in open boten in gevaar had gebracht. Gelukkig heeft het Angelsaksische gedicht, geschreven uit pure bewondering voor zijn heldhaftigheid, voor ons niet alleen de fysieke beschrijvingen bewaard van de monsters die Beowulf tegenkwam, maar zelfs de namen waaronder sommige soorten van deze dieren bij de Saksen en Denen bekend waren.

Maar om goed te begrijpen wat we lezen als we deze namen zien, moeten we de Angelsaksische taal begrijpen. De Angelsaksen hadden, net als de moderne Duitsers en Nederlanders, een eenvoudige woordconstructie en hun namen voor alledaagse objecten kunnen soms grappig klinken in de oren van moderne Engelsen bij een letterlijke vertaling. Een lichaam was eenvoudig een bottenhuis (**banhus**), en een gewricht een beenslot (**banloca**). Als Beowulf met zijn Deense tolk spreekt, dan heeft hij zijn woordenschat ontsloten (**wordhord onleoc**). Beowulf's eigen naam betekent beer en is als volgt opgebouwd. Beo is het Saksische woord voor 'bij'. Letterlijk betekent zijn naam bijen-wolf. De beer heeft een hondenkop en werd door hen die wijselijk afstand hielden gezien als een bijeneter wanneer hij de korven opende voor honing. Dus noemden zij de beer een bijen-wolf. Zo werd de zon de **woruldcandel** genoemd, letterlijk de wereldkaars. Het was dus een letterlijke en ook poëtische taal, die beschikte over een geweldige en ondubbelzinnige beschrijvingskracht.

Het verslaan van Grendel was natuurlijk Beowulf's bekendste ontmoeting met monsters. We zullen eens nader kijken naar de fysieke beschrijving van dit dier, zoals gegeven in het Beowulf-gedicht. Maar in Grendel's schuilplaats, een moerasachtig meer, leefden andere reptielachtige soorten, die bij de Saksen gezamenlijk bekend stonden als **wyrmcynnes** (letterlijk wormsoort, een ras van monsters en slangen – het woord slang in die tijd betekende wel wat meer dan een

slang nu). Beowulf en zijn mannen ontmoetten hen toen zij een vrouwtje van de soort Grendel achtervolgden tot aan haar schuilplaats. Dit gebeurde nadat zij Asshere, de minister van koning Hrothgar, had gedood en opgegeten. Zijn half opgegeten hoofd werd gevonden bovenop een klip die over het meer uitkeek.

Onder deze monsters bevonden zich ook dieren, die bij de Saksen en Denen bekend waren als gigantische **saedracan** (zee-draken), die men vanaf de rots plotseling kon zien zwemmen in het diepe water van het meer. Misschien waren zij zich bewust van de nabijheid van mensen. Andere dieren lagen in de zon, toen Beowulf en zijn mannen ze voor het eerst zagen, maar bij het horen van de krijgshoorn snelden zij terug naar het water en verdwenen in de diepte.

Tot deze andere dieren behoorde een soort die bij de Saksen bekend was als **nicor** (mv **niceras**). Dit woord heeft een belangrijke betekenis voor ons onderzoek, omdat het later ontwikkelde als **knucker,** een midden-Engels woord voor een watermonster of draak. Het monster van Lyminster in Sussex (zie tabel in het vorige hoofdstuk) was een knucker, evenals andere gerapporteerde verschijningen van dergelijke dieren in dit land. Het moeras waar de draak van Lyminster leefde, is tot op heden bekend als het Knuckerse gat. De Orkney eilanden, waarvan de bewoners Vikingen zijn en geen Schotten, hebben ook hun **Nuckelavee** net als de bewoners van de Shetland eilanden. En op het eiland Man hebben zij een **Nykir.**

Tussen de meer algemene **wyrmas** (slangen) en **wildeor** (wilde dieren) die in het meer waren bij deze gebeurtenis, was echter één soort die **ythgewinnes** werd genoemd (9), volgens zijn naam een oppervlaktezwemmer en geen dieptezwemmer zoals de **saedracan.** Erdoor geïntrigeerd schoot Beowulf een pijl in het dier, waarna het door Beowulf's mensen werd geharpoeneerd waarbij zij **eoferspreotum** gebruikten, een aangepaste wilde-zwijnenspeer. Toen het dier dood was trokken zij de **ythgewinnes** uit het water om het nader te bekijken. Zij hadden een zekere professionele belangstelling voor de dieren die zij tegenkwamen. Van de monsters die zij in het meer zagen werd bovendien gezegd, dat zij halverwege de morgen er op uit trokken om ravage te veroorzaken bij de schepen in de zee-engten. Een belangrijke prestatie van Beowulf was, zoals wij reeds zagen, dat hij de nauwe zee-engten tussen Denemarken en Zweden, bevrijd had van de monsters die hij **merefixa** en **niceras** noemde. Na deze aktie werden de karkassen van negen zulke monsters (**niceras nigene** -Alexander vertaalt **nigen**e per abuis als zeven) op het strand gelegd om ze tentoon te stellen en nader te onderzoeken.

Het laatste monster dat Beowulf doodde (en waarbij hij in 583 n.Chr. ook omkwam) was een vliegend reptiel dat leefde op een kaap, die uitzag over de zee bij Hronesness aan de zuidkust van Zweden. Nu kenden de Saksen en waarschijnlijk ook de Denen, vliegende reptielen onder de algemene naam van **lyftfloga** (lucht-vliegers). Deze speciale soort vliegend reptiel, die van Hronesness, kenden zij als een **widfloga,** letterlijk een ver-vliegende vlieger, en de beschrijving die zij gaven past bij een grote **Pteranodon.** De Saksen beschreven dit schepsel als een **ligdraca** of vuurdraak, en hij wordt beschreven als 50 voet (15 m) lang (misschien bedoeld als vleugelspanwijdte?) en ongeveer 300 jaar oud. (Hoge leeftijden zijn vrij normaal zelfs bij hedendaagse kleinere reptielen.) Bovendien zou de naam **widfloga**, en dat is belangrijk voor ons, deze soort vliegende reptiel onderscheiden van een andere soortgelijke soort die alleen korte vluchten kon maken. Zo'n dier is te zien in Figuur 11.1, een afbeelding op een schild van het graf in Sutton Hoo, dat een vliegende

draak voorstelt met zijn vleugels langs het lichaam gevouwen. Zijn lange, met tanden gevulde kaken zijn goed te zien. Het schild is te bezichtigen in een glazen kast in het Brits Museum. Moderne paleontologen, die met gefossiliseerde resten werken, hebben dit dier **Pterodactylus** genoemd.

Figuur 11.1 De afbeelding van een vliegend reptiel in rusttoestand op een Saksisch schild. De vleugels zijn strak langs het lijf gevouwen, de bek is gevuld met tanden. Vergelijking van dit reptiel met een moderne reconstructie van een Pterodactylus of vergelijkbaar dier is de moeite waard.

Onze aandacht richt zich nu verder op een ander reptiel, dat beslist het meest angstaanjagend was van alle dieren die Beowulf tegenkwam, en dat is het monster dat Grendel wordt genoemd.

Te vaak wordt ten onrechte gedacht dat de naam Grendel slechts een persoonlijke naam was die de Denen gaven aan dit speciale exemplaar. Net als een paard de bijnaam Dobbin kan hebben, of een hond Fikkie, had dit monster, zo dacht men, de bijnaam Grendel. Maar Grendel was de naam die onze voorouders gaven aan de soort. Dit blijkt uit het feit dat in het jaar 931 n.Chr. koning Athelstan van Wessex een oorkonde uitgaf waarin een meer wordt genoemd in Wiltshire (Engeland) waarin net als in Denemarken grendels waren (**grendles mere)**. (10) De Grendel in *Beowulf* leefde ook in een meer, zoals we al zagen. In andere plaatsnamen komt het woord Grendel ook voor, bijvoorbeeld: **Grindles bec** and **Grendeles pyt,** wat ook leefgebieden waren van dit bijzondere dier**.** Grindelwald (letterlijk Grendelbos) in Zwitserland is nog zo'n gebied. Maar waar komt het woord Grendel zelf vandaan? Er zijn meerdere woorden in het Angelsaksisch die dezelfde wortel Grendel hebben. Bijvoorbeeld het oud-engelse woord grindan, waar de Engelsen het woord 'grind' (vernietigen) vandaan hebben. De meest waarschijnlijke oorsprong is echter het oud-Noorse woord **grindill**, dat een storm betekent of **grenja**, dat loeien betekent. Het woord Grendel lijkt veel op het diepe keelgeluid dat wordt geuit door een groot dier, en in het middeleeuwse Engels werd gebruikt als **grindel,** dat boos betekent.

Voor de ongelukkige Denen die het slachtoffer waren van zijn strooptochten, was Grendel niet zomaar een dier. Voor hen was hij een demon, één die was **synnum beswenced** (vol van zonden). Hij was **godes ansaca** (Gods tegenstander), de **synscatha** (de boosdoener) die was **wonsaeli** (verdoemd), een grote **feond on helle** (duivel in de hel)! Hij was één van de **grund-wyrgen**, vervloekte en moorddadige monsters die volgens de Denen afstamden van Kaïn zelf. Zulke beschrijvingen van Grendels natuur geven iets weer van de doodsangst waarmee de mensen van die tijd de volgende overvallen op hun huizen zagen aankomen.

Wat betreft de nog veel interessantere fysische beschrijvingen, gewoonten, geografie en strooptochten van Grendel, het volgende:

Op een bepaalde plaats in het gedicht vertelt Hrothgar, de koning van de Denen, het volgende aan Beowulf over Grendel en het gezelschap van het monster:

“Ic thaet londbuend leode mine seleraedende secgan hyrde thaet hie gesawon swylce twegen micle mearcstapan moras healdan ellorgaestas. Thaera other waes thaes the hie gewislicost gewitan meahton ***idese onlicnes,*** *other earmsceapen on w****eres waestmum*** *sraeclastas traed naefne he waes mara thonne aenig man other thone on geardagum Grendel nemdon foldbuende...”* (11) (Nadruk door mij)

… de beste vertaling is die van Alexander:

“Ik heb gehoord van onderdanen in mijn land en raadgevers in dit paleis, dat zij een paar gigantische voetgangers hebben gezien, uit een andere wereld, die de moerassen onveilig maken; en één van hen, voor zover het waar te nemen was, had een vrouwelijke gestalte; de andere een mannelijke gestalte, maar dan omgekeerd, deze sloeg ook op de vlucht – maar hij was veel groter dan enige menselijke gedaante. De plattelandsmensen noemen hem van oudsher Grendel. . .” (12)

De sleutelwoorden in deze passage, waaruit veel duidelijk wordt over de fysieke gestalte van Grendel, zijn **idese onlicnes** als verwezen wordt naar de vrouwelijke gestalte, en **weres waestmum** als verwezen wordt naar het mannelijk dier. De Denen die de monsters hadden gezien, dachten dat het vrouwelijk dier ouder was en veronderstelden dat zij de moeder van Grendel was. Dat zou kunnen. Maar wat is zo belangrijk in wat ons wordt verteld in de beschrijving? Eenvoudig dit: dat het vrouwelijk dier de vorm had van een vrouw (**idese onlicnes**) en het mannelijke dier in de vorm van een man (**weres waestmum**), ‘alhoewel omgekeerd’. Met andere woorden, beiden hadden twee poten, maar waren groter dan een mens.

Een verder belangrijk detail wordt elders in het gedicht genoemd over Grendels uiterlijk, in het bijzonder als het monster de Denen aanvalt voor wat de laatste keer zou blijken te zijn. In de regels 815-8, krijgen we een gedetailleerd verslag, hoe Beowulf het monster een fatale verwonding toebracht door hem in een armgreep te nemen en de arm om te draaien – (**'wrythan',** regel 964). Het gedicht gaat dan verder:

“Licsar gebad atol aeglaeca him on eaxle wearth syndolh sweotol seonowe onsprungon burston banlocan.”

Dat als volgt vertaald kan worden:

“Een allesbeheersende pijn greep het schrikwekkende monster aan toen er een gapende wond in zijn schouder ontstond. De pezen knapten en het (arm)gewricht viel uit elkaar.” (Mijn vertaling)

Gedurende 12 jaar hadden de Denen zelf geprobeerd om Grendel te doden met gewone wapens, messen, zwaarden, pijlen en dergelijke. Maar zijn ondoordringbare huid had aan alle wapens weerstand geboden en Grendel kon de Denen ongestraft aanvallen. Beowulf nam al deze zaken in acht en besloot dat de enige manier om het monster aan te vallen een gevecht van dichtbij was. De voorpoten van het monster, die de Saksen **eorms** (armen) noemden, wat door sommigen vertaald wordt als klauwen, waren klein en relatief zwak. Zij waren de enige zwakke plek van het monster, en Beowulf viel ze direct aan. Hij stond al bekend om de spreekwoordelijke kracht van zijn greep, en die gebruikte hij om Grendels kleine zwakke armen letterlijk uit te rukken.

Grendel wordt echter in regel 2079 ook beschreven als **muthbona**, d.w.z. iemand die slaat met zijn mond of kaken. De snelheid waarmee hij zijn menselijke prooi verslond, zegt iets over de grootte van zijn kaken en tanden (hij verslond het lichaam van één van zijn slachtoffers in grote brokken). En toch was het juist de afmeting van Grendels kaken, die vreemd genoeg Beowulf zou helpen in zijn zorgvuldig uitgedachte strategie om zich op zijn voorpoten te richten, want door zichzelf hard tegen de borst van het dier tussen de voorpoten te drukken, zou Beowulf zich stevig onder die kaken hebben geplaatst waar hij beschermd was tegen Grendels verschrikkelijke tanden.

Er wordt verteld, dat toen Beowulf de klauwen van het monster greep (vergeet niet dat Grendel slechts een jong dier was, en niet een volwassen mannelijk exemplaar van zijn soort), het verschrikte dier probeerde aan Beowulf te ontvluchten in plaats van hem aan te vallen. Het dier begreep instinctmatig het gevaar waarin hij zich bevond en wilde ontsnappen aan de greep van de man die nu zo'n onverwachte dreiging voor hem betekende en die hem zo'n alarmerende pijn toebracht. Het was deze beweging van Grendel die hem noodlottig werd en die hem volledig overleverde aan Beowulfs strategie. Want zo was Beowulf in staat om in de daaropvolgende worsteling een van de armen van het dier af te rukken, zoals zo beeldend in het gedicht beschreven wordt. Als gevolg van deze gruwelijke verwonding, vluchtte het jonge dier naar zijn hol en bloedde dood.

Figuur 11.2 Was Beowulf's methode om Grendel dodelijk te verwonden geheel nieuw, of gebruikte hij een bekende en beproefde strategie? Deze illustratie is afkomstig van een vroeg-Babylonische zegelcilinder, en toont een man die de voorpoot van een Grendel-achtig tweebenig monster grijpt en op het punt staat het af te te rukken.

Maar is de methode van Beowulf voor het doden van Grendel niet bekend uit andere historische beschrijvingen? Zijn er nergens anders afbeeldingen van soortgelijke dieren die op een vergelijkbare manier worden gedood? Waarschijnlijk wel, de voorafgaande afbeelding (figuur 11.2) getuigt daarvan. Deze is afkomstig van een afdruk van een Babylonische zegelcilinder die zich nu in het Brits Museum bevindt. Het toont duidelijk een man die bezig is de voorpoot af te rukken van een tweebenig monster, wiens verschijning – alhoewel gestileerd – vrij nauwkeurig past op de beschrijving van Grendel. Ik ken geen geleerde die zou durven beweren dat de Oud-Engelse schrijver van Beowulf zijn idee gapte door zijn kennis van Babylonische cilinderzegels. We mogen dus aannemen dat de methode van Beowulf om dit dier te doden niet geheel onbekend was in de oude wereld. Ook was Grendel zelf geen onbekende, zoals uit het volgende plaatje (figuur 11.3) blijkt.

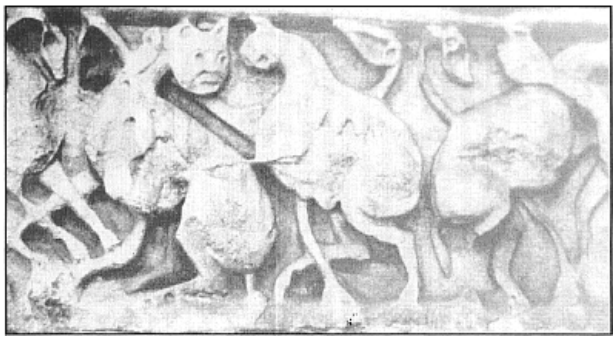

Figuur 11.3 Een duidelijke grafische Saksische weergave van een aanval op een kudde van viervoetige dieren met lange halzen door een tweebenig roofdier. Let op de twee grote poten en de miezerige armen. Deze afbeelding komt overeen met de beschrijving van Grendel, hetgeen een duidelijke aanwijzing is dat zulke dieren te zien waren op het Britse vasteland en op het continent, zoals te zien is bij Athelstan's en andere boeken. De steen kan worden bezichtigd in de kerk van SS. Mary en Hardolph in Breeden-on-the-Hill in Leicestershire.

We worden hier geconfronteerd met een waarlijk opmerkelijke scène. De steen waarin deze vreemde dieren uitgehouwen zijn, is bewaard gebleven in de kerk van de Saints Mary en Hardulph in Breedon-on-the-Hill in Leicestershire. Deze kerk behoorde oorspronkelijk tot het Saksische koninkrijk van Mercia. De steen zelf maakt zelf deel uit van een grotere fries waarin verschillende vogels en mensen zijn afgebeeld, die goed herkenbaar zijn. Maar wat stellen deze vreemde dieren voor? Ze lijken niet op enige soort die nu nog in Engeland voorkomt, en toch zijn ze even levendig afgebeeld als de andere schepsels. Er zijn langhalzige viervoeters, waarvan die aan de rechterzijde de ander tracht te bijten (of te 'omhelzen'). En in het midden van de scène staat een tweevoetig dier dat duidelijk een van de viervoeters aanvalt. Hij staat op twee grote achterpoten, heeft twee kleinere voorpoten en draagt op zijn rug iets dat lijkt op een gevechtsschild. Zijn slachtoffer lijkt zich om te draaien om zich te verdedigen, maar met zijn achterpoten krom gebogen van angst.

Nu kan men niet doen alsof dit slechts afbeeldingen zijn van gewone dieren, die in die tijd op de Britse eilanden voorkwamen, want geen van de huidige oorspronkelijke soorten heeft een lange nek of loopt op twee poten. Dus hoe kunnen we dit op een aanvaardbare manier verklaren? Is er een roofdier bekend uit de fossiele lagen dat twee gigantische achterpoten had en twee relatief onbeduidende voorpoten? Dat is er inderdaad. Er zijn zelfs meerdere van dergelijke soorten, maar hoe wist onze Saksische artiest van het bestaan van dergelijke wezens als hij er nooit een had gezien? Kijken we hier naar een stenen afbeelding van een diersoort die bij de Saksen en Denen bekend stond als Grendel? Rekening houdend met de overeenkomstige fysieke beschrijvingen die in *Beowulf* beschreven staan, lijkt dat heel goed mogelijk.

Het verhaal van *Beowulf* vertelt ons het volgende over Grendels jacht en gewoonten. Hij jaagde alleen, en dit was bekend bij de angstige bewoners in de omgeving, die soms zijn door de maan verlichte gestalte zagen aankomen uit de mistige moerassen als de **atol angengea,** de verschrikkelijke eenling. Hij was een **mearcstapa** (letterlijk

moeras-stapper), één die over de moerassen en buitengebieden sloop (‘rondspookte in de moerassen’, zoals Alexander het zo kernachtig uitdrukte). Hij jaagde ’s nachts, benaderde de nederzettingen van de mensen en wachtte geduldig in het duister tot zijn prooi sliep, voordat hij hen overviel als een **sceadugenga** (letterlijk een schaduwganger of nachtwandelaar). Hij gleed stilletjes langs de **fenhlith** (het woeste en verlaten gebied van de moerassen), en kwam tevoorschijn uit de stikdonkere nacht als de **deathscua** (schaduw des doods). De Denen namen een **eotanweard** (letterlijk een reuzenwachter of monsterwachter) in dienst, om te waarschuwen voor de komst van Grendel, maar vaak tevergeefs. Want zo stil was Grendels nadering als hij aan het jagen was in het duister van de nacht, dat de **eotanweard** zelf werd verrast en opgegeten. Gedurende één bijzondere, nog lang geheugde nacht, werden niet minder dan 30 Deense krijgers door Grendel gedood. Het verbaast dan ook niet dat Beowulf zo rijk beloond werd en zo beroemd was omdat hij Grendel had verslagen.

Al met al komt uit de bladzijden van Beowulf een compleet en afschuw-wekkend beeld van Grendel naar voren. Ik denk niet dat de lezer meer informatie nodig heeft om te weten welke specifieke jagende dinosaurus het beste met deze fysieke beschrijving overeenkomt. Moderne commentatoren die opgevoed zijn met evolutionistische ideeën moeten er wel van uitgaan dat monsters als Grendel primitieve personificaties waren van dood en ziekte, en andere soortgelijke nonsens. (Ooit is zelf voorgesteld dat hij de personificatie van de Noordzee was!) Maar echt, het bewijsmateriaal ondersteunt die opvatting niet. Eén modern en verfrissend eerlijke publicatie betreffende het gedicht, maakt een indrukwekkender commentaar:

“Ondanks alle verwijzingen naar de duivel en abstracte concepten over het kwade, zijn de monsters in Beowulf zeer tastbare wezens. Zij hebben geen bovennatuurlijke krachten, behalve dan hun enorme sterkte, en zij zijn kwetsbaar en sterfelijk. De vroeg-middeleeuwse bevolking zou deze monsters geaccepteerd hebben als monsters, niet als symbolen van pest of oorlog, want zij waren een absolute realiteit.” (13)

Notities

1. Brit. Mus. Cotton. Vitellius. A. XV.
2. Regels 1957-61 (Klaeber).
3. Alexander, M. *Beowulf.* Penguin Classics. Harmondsworth. blz.112-3.
4. Dat bevestigd de vóór Christelijke oorsprong van Mercian en dus ook andere stambomen, hetgeen aantoont dat de vroege Saksische genealogieën bestonden voordat de Saksen naar Engeland migreerden.
5. *Historae Franconim.* Book III. chap. *3.* See Thorpe, Lewis tr. *Gregory of Tours: The History of the Franks.* Penguin Classics. Harmondsworth. 1974. blz. 163.
6. cit. Klaeber. blz. xli.
7. Idem.

8. Dit is de enige smet die Michael Alexander's, overigens uitstekende vertaling van *Beowulf,* ontsierd. Merkwaardig genoeg maakt Klaeber dezelfde fout, terwijl hij notabene de oorspronkelijk tekst van het gedicht heeft bewerkt.

9. **Ythgewinnes.** Letterlijk een golvenmaker. Het feit dat hij aan het oppervlak zwemt, verklaart het gemak waarmee hij werd geharpoeneerd vanaf de oever van het meer. Het is waarschijnlijk ook ythgewinnes wiens gelijkenis werd aangebracht op de boeg van de Viking schepen. In plaats van alleen maar een symbool van bijgeloof, zou het misschien werkelijk de golvenbrekers hebben verjaagd zodat zij de schepen niet aanvielen.

10. *Cartularium Saxonicum.* (W. de Gray Birch ed.). ii. 363 if. (cit. also by Klaeber. blz. xxiv).

11. *Beowulf* regels 1345-1355 (Klaeber).

12. Alexander. blz. 93.

13. Longman Literature Guides. (York Notes Series). *Beowulf.* blz. 65.

HOOFDSTUK 12

CONCLUSIE

Het is verbazingwekkend hoeveel informatie er ter beschikking komt, als een document wordt bevrijd van de sluier van obscuriteit, die het modernisme erover heen heeft gelegd. Wie zou geloven, als men een modernistisch commentaar leest over Genesis, dat er zoveel bewijsmateriaal beschikbaar was, niet om de onjuistheid maar juist de authenticiteit ervan te bewijzen? Niet het mythische karakter, maar de waarheid en een verbazingwekkende nauwgezetheid? Als men een modern evolutionistisch boek leest over dinosaurussen, wie zou dan geloven dat er zoveel verslagen beschikbaar waren om aan te tonen dat deze dieren niet miljoenen jaren geleden voordat de mens kwam uitgestorven zijn, maar dat ze gelijktijdig leefden met de mensen, die hun activiteiten en uiterlijk beschreven zowel in oude als in moderne beschrijvingen? En wie zou hebben geloofd bij het lezen van een modern geschiedenisboek over de oude wereld, dat zoveel volken van zo verschillende culturen, in feite hun eigen afkomst vanaf de patriarchen van Genesis beschreven lang voordat zij van de Bijbel konden hebben gehoord of ingelicht waren over de inhoud ervan? En wie zou hebben geloofd dat het debat tussen evolutionisten en creationisten al zo oud was? Het is een ontnuchterende zaak, dat wij worden geconfronteerd met een beeld van ons verleden, dat nogal verschilt van het beeld dat ons gewoonlijk wordt getoond.

We mogen hierbij even stil staan en in het licht van dit alles ons afvragen, of we niet een meer redelijke en constructieve houding moeten aannemen bij het onderzoek van de vroege geschiedenis van de mensheid en van de beschrijving in Genesis in het bijzonder. Sommigen zullen snel zo’n aanname van de waarheid van het bijbelse verhaal verketteren als een daad van blind geloof. Maar hoe kan men spreken van blind geloof als de beschrijvingen volledig gebaseerd zijn op de registraties van zovele onafhankelijke of zelfs antagonistische getuigen, waarvan een aantal beschreven werden in de voorgaande hoofdstukken en er nog meerdere zullen volgen in de bijlagen? Als we een boek lezen over Hendrik VIII van Engeland, dan leren we niet over hem door blindelings te geloven wat er staat, maar omdat we weten dat er talloze andere bronnen van informatie over hem bestaan, waarin we kunnen verifiëren wat we geleerd hebben. In feite geloven wij de geschiedkundige verhalen over Hendrik VIII door een deskundige analyse en niet door geloof. Precies hetzelfde geldt voor het lezen van de geschiedenis in het boek Genesis en andere delen van de Bijbel. Wij accepteren die geschiedenis ook vanwege de talloze zakelijke getuigenissen en ondersteunende verklaringen, waardoor die acceptatie eenvoudigweg het enige redelijke is om te doen. Het veronachtzamen van zoveel onafhankelijke verklaringen zou hoogst onredelijk zijn. Het zou zelfs een zeer irrationele geloofsdaad zijn in de wijze van benadering en een dogmatische toepassing van modernistische filosofie.

Door de overweldigende getuigenissen van zovele getuigen te accepteren, komen wij tot het aanvaarden van het verhaal van Genesis als een werkelijk geschiedkundig en feitelijk verslag, en dat is zeker een zeer redelijke benadering. En als ons dit dan leidt tot een reddend geloof in de God, van wie Genesis zo welsprekend getuigt, dan

kan dat geloof worden gezien als een redelijk en geïnformeerd geloof, wat onze critici ook mogen denken.

De student die tot hier toe heeft gelezen en enkele of alle zaken die in dit boek genoemd zijn, zou willen onderzoeken, vindt in de volgende bijlagen heel wat informatie en bronnenmateriaal dat hem of haar in de goede richting kan sturen. De geïnteresseerde lezer zal ook veel van belang aantreffen dat zijn of haar denkkader zal verbreden. En met deze opmerkingen wil ik de lezer laten grasduinen of rondspeuren, in de hoop dat dit boek enig licht verschaft in het grote en complexe onderwerp van de vroege geschiedenis van de mensheid. Bovenal hoop ik, dat als een christelijke lezer weer eens de pagina's van Genesis opslaat, dat hij dat dan doet met het toegenomen vertrouwen dat de inhoud op feiten berust en dat deze voldoende gezonde redenen geven om erin te geloven, ongeacht wat moderne commentatoren er ook van mogen zeggen.

Diegenen die gestimuleerd zijn door wat zij in dit boek gelezen hebben en die de CSM (Creation Science Movement) willen steunen in het wereldwijd herstel van het vertrouwen in de bijbelse geschiedenis en de wetenschappelijke precisie ervan, kunnen het volgende hoofdstuk lezen over de doelstellingen en het werk van CSM. CSM is de oudste creationistische organisatie in de wereld en de hoeveelheid werk neemt steeds verder toe. Maar wij kunnen het niet alleen.

CSM heeft U nodig.

Voor meer informatie zie http://www.creationsciencemovement.com/